

**EGER MEGYEI JOGÚ VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA**

**HELYI
ESÉLYEGYENLŐSÉGI
PROGRAM**

**Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése
431/2018. (XI. 29.) Közgyűlési Határozatával
elfogadva**

**Felülvizsgálva
Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése nevében eljárva
300 /2021. (VI.11) polgármesteri határozattal**

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS.....	4
<i>Értékeink, küldetésünk</i>	5
<i>Célok</i>	5
<i>A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja</i>	5
<i>A Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemző részének célja</i>	6
<i>A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve célja</i>	6
<i>A Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatának aktualitása</i>	6
<i>Eger bemutatása</i>	8
1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR BEMUTATÁSA.....	13
1.1 <i>Jogszabályi környezet</i>	13
1.2 <i>Az esélyegyenlőségi csoportokat érintő helyi szabályozás</i>	13
2. STRATÉGIAI KÖRNYEZET BEMUTATÁSA.....	15
2.1 <i>Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal</i>	15
2.2 <i>A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása</i>	15
2.3 <i>Az önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása</i>	16
3. A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE.....	17
<i>Szociális, lakásügyek, egészségügyi alapellátás intézése a veszélyhelyzet alatt</i>	20
3.1 <i>Jövedelmi és vagyoni helyzet</i>	22
3.2 <i>Foglalkoztatottság, munkaerőpiaci integráció</i>	22
3.3 <i>Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások</i>	37
3.4 <i>Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció</i>	40
3.5 <i>Telepek, szegregátumok helyzete</i>	46
3.6 <i>Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés</i>	50
3.7 <i>Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása</i>	59
3.8 <i>A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal</i>	62
3.9 <i>Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása</i>	63
4. A GYERMEKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE, GYERMEKSZEGÉNYSÉG.....	65
4.1 <i>A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)</i>	65
4.2 <i>A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése</i>	76
4.3 <i>A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége</i>	87
4.4 <i>Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása</i>	89
5. A NŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE.....	90
5.1 <i>A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége</i>	91
5.2 <i>A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások</i>	95
5.3 <i>Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe</i>	99
5.4 <i>A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak</i>	100
5.5 <i>Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)</i>	100
5.6 <i>A nők szerepe a helyi közéletben</i>	100
5.7 <i>A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések</i>	101
5.8 <i>Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása</i>	103
6. AZ IDŐSEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE.....	104
<i>Az önkormányzati szerepvállalások rendszere</i>	105

<i>A város előtt álló új kihívások</i>	107
6.1 <i>Az időskorú népesség főbb jellemzői</i>	108
6.2 <i>A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés</i>	110
6.3 <i>Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen</i>	112
6.4 <i>Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása</i>	113
7. <i>A FOGYATÉKKAL ÉLŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE</i>	114
7.1 <i>A településen fogyatékkal élők főbb jellemzői, sajátos problémái</i>	114
7.2 <i>Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei</i> .	116
7.3 <i>A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élethez való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés</i>	116
7.3 <i>Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása</i>	124
8. <i>HELYI PARTNERSÉG, LAKOSSÁGI ÖNSZERVEZŐDÉSEK, CIVIL SZERVEZETEK ÉS FOR-PROFIT SZEREPLŐK TÁRSADALMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁSA</i>	125
9. <i>A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGA</i>	126
<i>Megvalósítás</i>	126
<i>Nyilvánosság</i>	127
<i>Elfogadás módja és dátuma</i>	129
<i>Esélyegyenlőségi Fórum tagjai</i>	130

BEVEZETÉS

Összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: egyenlő bánásmód tv.), a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség biztosítása érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalta, hogy az elkészült és elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a koncepciókat, egyéb terveket és programokat, valamint az önkormányzat fenntartásában álló intézmények működését. Vállalta továbbá, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Fontosnak tartjuk hangsúlyozni, hogy az esélyegyenlőségi programban szereplő elemek jelentős része tekintetében **nem elsődlegesen az Önkormányzatnak van döntési kompetenciája**, sok esetben állami szervek rendelkeznek megfelelő eszközökkel, fenntartói vagy az egyes támogatásokat biztosító szerepkörben, ugyanakkor az esélyegyenlőség biztosítása érdekében az Önkormányzat jelen dokumentumban is együttműködési szándékát fejezi ki minden olyan kezdeményezés terén, amely elősegíti a programban megfogalmazott célok elérését.

Az egyenlő bánásmód tv. 31. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat **ötévente öt évre szóló** helyi esélyegyenlőségi **programot** fogad el.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése 2006. április 27-én tárgyalta és döntött a város első Esélyegyenlőségi Programjáról, amelyet jogszabályi változás miatt hatályon kívül helyezett.

A törvényi előírásnak megfelelő Helyi Esélyegyenlőségi Programot Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése **2013. június 27-én** alkotta meg.

Az egyenlő bánásmód tv. által előírt ötévenkénti időtartamra tekintettel, **2018-ban új** Helyi Esélyegyenlőségi Programot kellett kidolgozni, amelyet Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a 431/2018. (XI. 29.) Közgyűlési Határozatával fogadott el. Ennek

időbeli hatálya: 2018. november 29-től kezdődően 2023. november 28-a,

területi hatálya: Eger város közigazgatási területe.

Az egyenlő bánásmód tv. 31. § (4) bekezdése szerint a helyi esélyegyenlőségi program **időarányos megvalósulását**, illetve az egyes elemzett célcsoportokra vonatkozó **helyzet** esetleges **megváltozását kétévente át kell tekinteni**, az áttekintés alapján **szükség esetén** a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani. A program felülvizsgálata a 2020. második félévben megkezdődött, amelynek eredménye beépítésre és alábbiakban egységes szerkezetben bemutatásra kerül.

Az Esélyegyenlőségi Program **szerkezeti** felépítését, „tartalomjegyzékét” a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet határozza meg.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti a szolgáltatások egyenlő esélyű elérését, az esélyegyenlőségi program célcsoportjába tartozó emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete. Egy település akkor tud fejlődni minden tekintetben, ha az itt élő emberek azt érzik, hogy helyük van itt, és a település, illetve az önkormányzat segíti őket abban, hogy hasznos tagjai legyenek a társadalomnak – Lőrincz L. László szavaival élve: „Talán úgy kellene élnünk – hisz ki tudja, meddig élhetünk? - hogy **széppé tegyünk a magunk és lehetőleg a mások életét is** mindaddig, amíg ez lehetséges.”

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a város működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását működése minden területén érvényesítendő elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben is érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet kapjanak, elősegítve ezzel a város lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- a szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket, ennek során együttműködik az egyes intézkedési terület tekintetében hatáskörrel rendelkező állami és más szervekkel.

Az esélyegyenlőség biztosításának alapfeltétele a diszkrimináció- és szegregációmentesség.

Az esélyegyenlőségi programnak a városban élő azon hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemző részének célja

A helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára – oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

Elsődleges cél számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók **számát és arányát, valamint helyzetét** a településen.

Fontos a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a **szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását**, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További cél meghatározni az e csoportok **esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat**, és azokat a területeket, melyek **fejlesztésre szorulnak** az egyenlő bánásmód érdekében. A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) tartalmazza.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve célja

Cél a helyzetelemzésre építve olyan **beavatkozások** részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További cél meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozható meg annak az **együttműködési rendszernek** a felállítása, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a Helyi Esélyegyenlőségi Program Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatának aktualitása

2020. március 11-én az új koronavírus által okozott világjárvány megjelenése miatt az egész országot érintően veszélyhelyzet, majd különleges jogrend került kihirdetésre. A járvány tavaszi első hullámát követő nyári fellélegzés után a megbetegedési adatok romlása miatt ősztől újabb szigorítások váltak szükségessé, amelyek fenntartását a járvány 2021. februárjában kezdődő harmadik hulláma tovább indokol.

A pandémia nincs tekintettel az országok, régiók fejlettségi, felkészültségi szintjére, ám leg súlyosabban az amúgy is könnyebben sebezhető, hátrányos helyzetben lévő csoportokat, családokat, egyéneket érintette és érinti.

A kormány járványkezelési intézkedései egyszerre nyújtanak gazdasági, túlélési segítséget és okoznak nehézséget például az önkormányzat gazdálkodása, folyamatai tervezhetősége vonatkozásában. Ezért az Esélyegyenlőségi program felülvizsgálata során kiemelt hangsúlyt kap az intézkedések, az odafigyelés személyre szabása, a növekvő egyenlőtlenségek csökkentésére való törekvés.

Eger MJV Önkormányzata 2021. február 18-án megalkotta a város 2021. évi „járványügyi-egyensúlyi” költségvetését, majd ezt követően 2021. február 25-én elfogadta a 2024. évig terjedő gazdasági programját. Mindkét dokumentumban kinyilvánította, hogy a költségvetési lehetőségeivel összhangban elsődlegesen a „különösen ellátandó”, azaz Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésében foglalt kötelező feladatok végrehajtása elsőbbséget élvez, míg az önként vállalt feladatok teljesítése a saját bevételek, vagy az erre a célra biztosított külön források terhére lehetséges.

Hangsúlyt helyez a szociális gondoskodás, a gyermekjóléti szolgáltatások nyújtása, a bölcsődék, óvodák stabil működési feltételeinek megteremtése, az iskolai étkeztetés biztosítása.

Kiemelt figyelmet élvez a hajléktalanná vált személyek ellátása és rehabilitációja és az idősellátás erősítése. A szegénységben élők segélyezésére fordítható keretösszeg felülvizsgálata folyamatosan kell, hogy megtörténjen. A tehetséges, de hátrányos helyzetben lévő fiatalok ösztöndíj-programját is tovább kell folytatni.

Az anyagi segítségnyújtáson túlmenően, bár a kultúra, a rendezvények és a sport a járványhelyzet nagy vesztesei, élni és használni kell az esélyegyenlőség javítása terén meglévő erősségeinket, mint például az akadálymentesített Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár szolgáltatásait, amelyek a hátrányos helyzetűek tájékozási, ismeretszerzési tevékenységét segítik és az egyenlő esélyű könyvtári ellátás érdekében a fogyatékkal élők, a nemzeti és etnikai kisebbségek speciális gyűjteményi igényeinek kielégítését is biztosítják.

Eger bemutatása

Eger városa Heves megye székhelye, az **Észak-magyarországi régióban** elhelyezkedő megyei jogú város.

A Magyarország északi, észak-keleti részén található régiót északon Szlovákia, nyugaton a Közép-magyarországi régió, délen és keleten pedig az Észak-alföldi régió határolja. Területe 13.430 km², amely az ország területének 14,4 %-a, és ezzel a régiók között a negyedik legnagyobb.

Területének 13%-a országos és helyi jelentőségű védett természeti terület, az ország védett területeinek 22%-át teszi ki.

Az Észak-magyarországi régió területén három megye található: Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megye. Borsod-Abaúj-Zemplén megye a régió területének 54%-át, Nógrád megye 19%-át, Heves megye pedig a 27%-át adja. **Heves megye** az ország kisebb megyéi közé tartozik. Területe 3.637 km², mellyel 16. a megyék sorában. A megyében 121 település található, melyből a városok száma tizenegy.¹

Eger városa a Bükk hegység dél-nyugati lábánál, a tengerszint felett 180 m-re fekszik, Budapesttől az M3 autópályán megközelítve mintegy 140 km távolságra. Elsősorban az Eger-patak völgye határozza meg a városszerkezetet, így észak-déli irányban 12 km hosszú, kelet-nyugati irányban pedig 3 km széles, területe 104 km².

Eger saját vonzaskörzettel rendelkező térségi központ, ami a közlekedési igényeket (munkába és iskolába járást, városi szolgáltatások elérését) is meghatározza. Jelentős foglalkoztatási központ: a 19 000 helyben dolgozó mellett a bejárók száma mintegy 11000 fő, míg Egerből mintegy 3000-en járnak el más településre munkát vállalni.

Demográfiai jellemzők

A KSH adatai szerint **Magyarország népessége** 2020. január 1-én 9 769 526 fő volt.

A népesség növekedése az 1980. évvel bezárólag (az 1979. évet leszámítva) töretlennek tekinthető, a tíz milliós határt 1960-ban átlépve (1961.01.01-i adat: 10 005 980 fő). 1981-től a népességszám csökken, 10 millió főtől kevesebbet a 2010. évben számoltak (2011.01.01-i adat: 9 985 722 fő).²

¹ Forrás: KSH

² <https://www.ksh.hu/interaktiv/korfak/ország.html>

Heves megye lakóinak száma (2019.01.01-re 295 792 fő) folyamatosan csökken, az országos statisztikával azonos trendet mutatva. A legmagasabb megyei népességszámot 1980-ban jelezték: 350 360 főt. A népesség jelenleg a 13. helyen szerepel a megyék rangsorában. Megyénkben a lakosság számának csökkenése a régiósnál kisebb (1%), az országosnál nagyobb (0,2%) mértékű.

A lakónépesség évek óta tartó folyamatos csökkenése meghaladja az országos átlagot, a természetes fogyás és az elvándorlás következtében Heves megyében tovább folytatódott a népesség fogyása.

Az egriek legnagyobb része Heves megyébe, azon belül is az Egri Kistérségbe költözik el, de továbbra is a megyeszékhelyre járnak be tanulni, illetve dolgozni.

A további elvándorlás ellen hatnak és kiemelt jelentőséggel bírnak a gazdaság fejlődését szolgáló közlekedési és munkahelyteremtési változások. Megépült az M25-ös út, amely bekapcsolja Eger az országos és nemzetközi autópálya hálózatba, segítve a város gyors elérhetőségét. Bővül a munkahelyek száma, például a ZF Hungária Kft. új üzemcsarnokkal egészült ki és a Robert Bosch Automotive Steering Kft. maklári gyárába is számottevő az Egerből ingázók száma.

Eger lakónépessége, összetétele

1. sz. táblázat - Lakónépesség száma az adott év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat)

Év	Fő (TS 0101) ³	Változás
2014	54609	bázis év= 100%
2015	54480	99,76%
2016	53876	98,89%
2017	53436	99,18%
2018	52898	98,99%
2019	51894	98,10%

Forrás: TeIR⁴, Szociális Ágazati Információs Rendszer ill.KSH

A táblázat a 2014-2019. közötti időszakban, az előző évhez viszonyítva mutatja a lakónépesség⁵ változását. Megállapítható, hogy Eger lakónépesség száma a vizsgált időszakban 2715 fővel, a 2014. évi lakónépességszám 5%-ával csökkent, a 6 év viszonylatában jelentős kiugrások nem láthatók.

³ „Segédlet a Helyi Esélyegyenlőségi Programok” elkészítéséhez dokumentum szakmai osztályozási rendszerének felhasználásával

⁴ Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer – továbbiakban TeIR

⁵ A KSH-módszertan alapján **lakónépességnek** tekintjük mindazok összességét, akik állandó illetve tartózkodási hellyel rendelkeznek az adott címen és azt tekintik életvitelszerű lakóhelyüknek. **Állandó népességnek** azt hívjuk, akik az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakcímmel) rendelkező személyek, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakcímük), máshol tanulnak, máshol dolgoznak stb.

Eger állandó népességszáma korcsoportonként, nemek szerint a 2018. évben

2. sz. táblázat – Állandó népesség

Korcsoportok szerint	2018. év				
	nők (fő)	férfiak (fő)	összesen (fő)	nők (%)	férfiak (%)
0-14 éves	3228	3499	6727	48%	52%
ebből: 0-2 évesek	n.a.	n.a.	1210	-	-
15-17 éves	676	740	1416	48%	52%
18-59 éves	14912	14065	28977	51%	49%
60-64 éves	2427	1715	4142	59%	41%
65 év feletti	7141	4257	11398	63%	37%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Egerben az állandó népesség 54%-át a nők teszik ki, számuk több mint négyezerrel több a férfiakénál.

Különösen a 60 év felettek tekintetében látható szignifikáns eltérés a nemek között – a férfiak alacsonyabb átlagéletkora miatt –, jelezve az idősebb generációk speciális problémáit, helyzetét.

Eger az öregedési index tekintetében

3. sz. táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2014	10 308	6 946	148,40%
2015	10 543	6 947	151,76%
2016	10 831	6 857	157,96%
2017	11 055	6 768	163,34%
2018	11 398	6 727	169,44%
2019	11 935	6 552	182,16%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az **öregedési index**⁶ az időskorú, 65 év feletti népességnek a gyermekkorú, 0-14 éves népességhez viszonyított arányát fejezi ki.

Megállapítható, hogy Egerben az időskorúak száma folyamatosan növekszik, míg a gyermekkorú népességszám folyamatosan csökken. Míg 2014-ben minden ezer 0-14 éves korúra 1484 időskorú jutott, ez a szám 2019-re 1822-re, azaz 22,75 %-kal emelkedett. Városunkban nő tehát az egy fő fiatalkorúra jutó, „eltartandó” időskorúak száma.

⁶ A népesség korösszetétele változásának és az előregedés folyamatának legfontosabb indikátora, amelynek a demográfiai jövő szempontjából van kiemelt jelentősége (KSH módszertan alapján).

Vándorlási különbözet Eger vonatkozásában

4. sz. táblázat - Belföldi vándorlások⁷

Év	Állandó jellegű odavándorlás (fő) (TS 0601)	Elvándorlás (fő) (TS 0600)	Az oda- és elvándorlás különbözete (fő)	Állandó oda- és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 0602)
2014	1 238	1 209	29	0,54
2015	1 250	1 251	-1	0,02
2016	1 350	1 481	-131	-2,45
2017	1328	1467	-139	-2,62
2018	1406	1635	-229	-4,35

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A vándorlási különbözet mutatja Eger népesség vonzó hatását, illetve, mint jelen esetben, sajnálatosan, annak hiányát fejezi ki. A számokból kiolvasható, hogy városunk vonatkozásában 2015-től romló tendencia figyelhető meg: 2014-ben az elvándorlás kevesebb volt, mint az idevándorlás, 2015-től azonban az elvándorlók száma több, mint az idevándorlóké. A bemutatott adatokból látható, hogy míg 2014-ben valamivel több, mint 10 átlagos családdal⁸ gyarapodott a város, ez 2018-ra mintegy 80 családnyi fogyásra változott.

A természetes szaporodás Eger városában

5. sz. táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás ⁹ (fő)
2014	446	562	-116
2015	447	641	-194
2016	411	622	-211
2017	473	667	-194
2018	397	608	-211

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az élveszületések száma, ingadozásokkal, de összességében 49-cel csökkent, míg a halálozások száma nagyobb kilengést mutatva, 46-tal növekedett. Ez együttesen ár 95 főnyi fogyást eredményezett.

⁷ **Belföldi vándorlási különbözet:** az odavándorlók és az elvándorlók számának különbségét tartalmazza ezer lakosra számítva, amely magába foglalja az állandó és az ideiglenes vándorlást is.

⁸ Átlagos családnagyság 100 családra jutva, a KSH Heves megyei adatai alapján: 2018-ban 283 fő.

⁹ A **természetes szaporodás** illetve fogyás az adott területen az élveszületések és a halálozások egyenlege.

Összegezve: a fenti táblázatok azt mutatják, hogy a **város lakónépessége csökkenő**. A fiatalok száma alacsony, a középkorúak száma növekszik és viszonylag magas az időskorúak száma. Az **öregedés jelentős**, egyre több az „eltartandó” idős. A **gyermekvállalási kedv alacsony**. A férfiak várható élettartama jóval alacsonyabb a nőknél, amely egyben országos tendencia is. A **városból inkább elvándorolnak** az emberek, mind érkeznek, amit tovább ront a negatív irányú természetes szaporodás, azaz **fogyás** tapasztalható.

Szociálpolitikai, lakáspolitikai és más várospolitikai intézkedésekkel támogatni kell a fiatalok városban maradását, visszatérésüket vagy idetelepülésüket, valamint a gyermekvállalást.

Az intézkedéseket az életkori sajátosságok figyelembe vételével kell megtenni, nagyobb hangsúlyt fektetve az idős generáció szükségleteire is.

1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR BEMUTATÁSA

1.1 Jogszályi környezet

A helyi esélyegyenlőségi program felülvizsgálata az egyenlő bánásmód tv. előírásai alapján történt. A program összeállítására vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei állapították meg:

- 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól

Figyelemmel voltunk az alábbi jogszabályok illetve stratégiák, programok vonatkozó előírásaira is:

- 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól (továbbiakban: Möt.v.)
- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.)
- 1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról (továbbiakban: Flt.)
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről (továbbiakban: Eütv.)
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (továbbiakban: Gyvt.)
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (továbbiakban: Nkntv.)
- Európai Unió vonatkozó szakpolitikai
- Magyarország 2018. évi, 2019. évi és 2020. évi Nemzeti Reform Programja
- Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
- 47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032
- az Európai Unió 2019 és 2027 közötti időszakra szóló ifjúsági stratégiája
- Nemzeti Stratégiák
- Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2009-2024
- 1494/2011. (XII. 27.) Korm. határozat Az Új Nemzedékek Jövőjéért Program, a Kormány ifjúságpolitikai keretprogramjának elfogadásáról

1.2. Az esélyegyenlőségi csoportokat érintő helyi szabályozás

- Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 39/2001. (X.19.) rendelete a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer helyi szabályozásáról
- Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 16/2003. (IV. 04.) önkormányzati rendelete a lakáshoz jutás helyi támogatásának rendjéről

- Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 14/2007. (III. 30.) önkormányzati rendelete a személyes gondoskodást nyújtó szociális, valamint a gyermekjóléti alapellátásokról és azok térítési díjairól módosította: 2/2021. (I.14.) önkormányzati rendelete
- Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 26/2009. (V. 29.) önkormányzati rendelete az önkormányzat tulajdonában álló bérlakások bérbeadásának, valamint a bérleti díjak és a külön szolgáltatások díjai megállapításának szabályairól. Módosította: 8/2010. (II. 26.) önkormányzati rendelet, 4/2011. (I. 28.) önkormányzati rendelet, 5/2017. (II.24) önkormányzati rendelet, 17/2017 (VI.23) önkormányzati rendelet, 6/2020. (IV.08) önkormányzati rendelet
- Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 49/2012. (IX.28) rendeletével módosított 2/2011. (I. 28.) rendelete az Eger Város Ösztöndíjasa cím alapításáról, a címmel járó támogatásról, annak folyósításáról. Módosította: 2/2015. (I.30.) önkormányzati rendelet
- Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 7/2015. (II. 27.) rendelete a települési támogatás megállapításáról, kifizetésének, folyósításának rendjéről, valamint felhasználásának ellenőrzéséről
- 20/2016. (VII. 01.) önkormányzati rendelet a vállalkozások beruházás ösztönzési és munkahelyteremtési helyi támogatásának programjáról
- Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 10/2017. (III. 31.) önkormányzati rendelete az újszülött gyermekes családok megajándékozásáról

2. STRATÉGIAI KÖRNYEZET BEMUTATÁSA

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Fontos megemlíteni azokat a stratégiákat, koncepciókat, programokat és terveket, melyek alapvetően egy-egy szektor konkrét célkitűzéseit és terveit határozzák meg, mégis szervesen és elválaszthatatlanul kapcsolódnak az esélyegyenlőség kérdésköréhez. A legfontosabbak a következők:

Stratégiák, koncepciók:

- Eger MJV Szolgáltatástervezési Koncepciója a szociális és a gyermekjóléti ellátásokról 2007.
- Eger Megyei Jogú Város Középtávú Gyermek- és Ifjúsági Koncepciója 2017 - 2022
- Integrált Településfejlesztési Stratégia: az Integrált Városfejlesztési Stratégiát (IVS) a 2014-2023-as időszakra vonatkozóan felváltó Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) meghatározza a Településfejlesztési Koncepcióban lefektetett célok elérésének középtávú fejlesztési elképzeléseit, beavatkozási területeit
- Eger Megyei Jogú Város Sportkoncepciója 2015-2020
- Eger Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciója 2014-2030
- Eger Megyei Jogú Város Kulturális és közösségfejlesztési stratégiája 2017-2024
- Eger Város Stratégiája a Droghatás Kezelésére 2014

Tervek

- Anti-szegregációs Program és Terv
- Eger MJV Fenntartható Energia Akcióterve 2020
- Gyermek és Ifjúsági Cselekvési Terv
- Eger Megyei Jogú Város Településszerkezeti Terve 2004.

Egyéb dokumentumok

- Eger MJV Önkormányzata - Gazdasági program 2020-2024.
- Eger Város Települési Környezetvédelmi programja 2011.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Eger a székhelye a 17 települést tömörítő Egri Kistérség Többcélú Társulásának. A társulás közös központi orvosi ügyeleti rendszert tart fenn, illetve működtet. Összehangolja a területén található települési önkormányzatok, gazdasági szervezetek térségi hatású fejlesztési elképzeléseit, információk szolgáltatásával elősegíti a tervezési munkát és az elfogadott tervek megvalósítását, különös tekintettel az Európai Unió 2014-2020 programozási időszakának a megyei jogú városoktól tágabb térségeket érintő pályázati lehetőségeire és fejlesztéseire.

Egri székhelyű a Heves Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási Társulás. A Társulás 2003. június 17-én alakult meg, 230 ezer lakos összefogását testesíti meg. A Társulás tagönkormányzatai között Borsod-Abaúj-Zemplén, Nógrád, Jász-Nagykun-Szolnok és Heves megyei települések találhatók.

2.3 Az önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítése és felülvizsgálata során az önkormányzat által elfogadott koncepciókban, tervekben, stratégiákban szereplő adatok kerültek felhasználásra.

A helyi esélyegyenlőségi program a „Szociális és Munkaügyi Minisztérium által kiadott Módszertani Segédlet és Gyakorlati Útmutató Helyi Esélyegyenlőségi Programok megalkotásához” elnevezésű dokumentum és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet alapján készült.

A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH és a TeIR adatbázis, a népszámlálási adatok, az önkormányzat adatbázisa szolgáltak alapul.

A dokumentumban felhasznált adatok az elérhetőségük és statisztikai feldolgozottságuk függvényében kerültek bemutatásra.

3. A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

A mélyszegénység többdimenziós jelenség, amely megmutatkozik többek között a nagyon alacsony képzettségben és foglalkoztatottságban, az ebből következő súlyos megélhetési zavarokban, kihat az elemi lakhatási, táplálkozási körülményekre, az érintettek egészségi állapotára, és kirekesztéshez vezethet.

A mélyszegénység megítélése, mint az Lovász Gergely „Mélyszegénység - A társadalomkutatás alapjai” című írásában olvasható, országtól függően más és más. Az ENSZ által használt abszolút **mélyszegénységi küszöb** szerint például ebbe a csoportba tartozók kevesebb, mint 1 dollárból élnek naponta, ami átszámítva hozzávetőlegesen havi alig 9 ezer forintot, éves szinten kb. 100 ezer forintot jelent.

Ez a mérőszám elsősorban a fejlődő országokra jellemző, a fejlett világban, más mutatókat használnak.

Az Eurostat relatív szegénységi résre¹⁰ vonatkozó statisztikája alapján Magyarországon 2016-ban 886 803 forint volt az éves **szegénységi küszöb**¹¹, a 18,8%-os relatív szegénységi rés alapján a **szegények átlagjövedelme** évi 720 ezer (havi 60 ezer) forint volt.

Ez 2017-ben 932 162 forintos szegénységi küszöb mellett, a némileg csökkenő (17,9%) szegénységi rés miatt, évi 765 ezer (havi 63,7 ezer) forintra emelkedett.

2018-ban a szegénységi küszöb már 1 006 249 forint, azonban a szegénységi rés számottevő (25 %-ra) emelkedése miatt a szegények átlagjövedelme csökkent az előző évhez képest, csak 755 ezer (havi 62,9 ezer) forint volt.

2019-ben már 1 119 752 forint volt a szegénységi küszöb értéke. A szegénységi rés 31 %-ra növekedett, ami 773 ezer (havi 64,4 ezer) forint átlagjövedelmet jelentett a szegények vonatkozásában.

Látható, hogy bár a szegénységi küszöb emelkedése a bemutatott négy évben számszerűen jelentősnek mondható (4 év viszonylatában összességében 233 ezer forint), azonban ez a szegények tényleges átlagjövedelmében a szegénységi rés romlása miatt közel sem volt ilyen érezhető (4 év viszonylatában összességében 53 ezer forint emelkedés)¹².

A szegénység megítélésénél a másik használt fogalom a **létminimum**, amely igen szerény fogyasztási szintet jelent, csak alapvető szükségletek kielégítésére nyújt lehetőséget, valamint csak a hónapról hónapra éléshez elég; kisebb rendkívüli kiadás, vagy jövedelem kiesés is akadályozza a szükségletek kielégítését.

A létminimum összege azt mutatja, hogy mekkora jövedelem szükséges egy háztartásnak ahhoz, hogy biztosíthassa tagjai számára a folyamatos életvitellel kapcsolatos szerény - a társadalom adott fejlettségi szintjén konvencionálisan megfelelőnek minősülő - szükségletek kielégítését.

¹⁰ **relatív szegénységi rés:** a szegények korcsoportok és nemek szerinti mediánjövedelmének és a szegénységi küszöbnek a különbsége a szegénységi küszöb %-ában kifejezve.

¹¹ A **szegénységi küszöb értéke:** az egy fogyasztási egységre jutó (ekvivalens) jövedelem mediánjának 60%-a vásárlóerő-paritáson, euróban és nemzeti valutában kifejezve

¹² http://www.ksh.hu/thm/2/indiz_6_1.html

Az általunk is kimutatott létminimum tehát nem szegénységi küszöb, hanem olyan jövedelem, amely az alapvető szükségleteken túli igények kielégítését is lehetővé teszi.

A KSH, majd a KSH létminimum számítása szakmai okokból való megszüntetése miatt a Policy Agenda adatai szerint a létminimum egy fogyasztási egységre számított átlagos értéke 2016-ban havonta 88 619 forint, 2017-ben 90 450 forint volt, míg 2018-ban havonta 94 820 forintra, 2019-ben 101 398 forintra emelkedett. Az ennél kevesebb jövedelemmel rendelkezők szegénynek nevezhetők.

A Policy Agenda 2018-ban közölte első alkalommal a **társadalmi minimum** összegét. A társadalmi minimum, bár szerény fogyasztást jelent, de túlmutat a létminimumon. Feltételezi az alapvető szükségletek kielégítését és azon felül, takarékosan, de lehetőséget tartalmaz olyan javak vásárlására, szolgáltatások igénybe vételére, amelyek a számításkori társadalmi, gazdasági, kulturális fejlettség alapján már „elfogadott” tömegigénnyé váltak. A számítás már némi tartalékképzést is lehetővé tesz, rendkívüli esetekre. 2018-ban ezeket figyelembe véve a társadalmi minimum, a létminimumból számítva, az egy fogyasztási egységre vonatkoztatva átlagos értéken havonta 121 350 forint, míg 2019-ben 129 800 forint volt. Ha csak a 2019. évet tekintjük, látható, hogy a társadalmi minimum átlagos értéke a szegények átlagjövedelmének (havi 64,4 ezer) kicsivel több, mint a duplája!

A mélyszegénység fogalmát a Társadalmi Megújulás Operatív Program (későbbiekben: TÁMOP) „Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért” című pályázati felhívás bizonyos része írja le pontosan. Eszerint:

„Azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újra termelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.”

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások, és a társadalmi részvétel területén.

Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2016. évi nyomon követési jelentése: „a 2015. évre vonatkozó statisztikai adatok szerint (KSH) Magyarországon összesen mintegy 2,735 millió ember élt szegénység által veszélyeztetett helyzetben vagy társadalmi kirekesztődésben.

Magyarország az Európa 2020 Stratégiának a szegénység csökkentését szolgáló céljához kapcsolódva a gyermekes családok szegénységi rátájának, a súlyos anyagi nélkülözésben élők számának, valamint a nagyon alacsony munkaintenzitású háztartásban élők számának 20-20 %-os csökkentését vállalta 2020-ig; ez – a három indikátor által lefedett népesség közötti átfedések kiszűrésével – 450 ezer fő szegénységből való kiemelésével egyenértékű.”

„A szemléletváltó felzárkóztatást segítő közpolitikai beavatkozás talán legtöbbet ígérő eredménye, hogy a mélyszegénységben élők jelentős részét sikerült kimozdítani a segélyezési rendszer passzivitásra készítő viszonyaiból, és a közfoglalkoztatásba, illetve a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó képzési programokba való bevonással oly módon

aktivizálni, hogy megkezdődhessen az önálló életvezetési és jövedelemszerzési képesség kialakítása, illetve helyreállítása.”

A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A KSH 2011-es népszámlálási adatai szerint a lakosság 1,97%-a, vagyis 315 583 fő vallotta magát cigánynak, másfélszer annyian, mint a 2001-es népszámláláskor (190 046 fő).

Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától. A romák esetében jellemző az, hogy még a halmozottan hátrányos helyzetű csoportokon belül is legkedvezőtlenebb helyzetben lévőkhez tartoznak.

Ugyanitt szó esik arról is, hogy a cigányság területileg egyenetlenül helyezkedik el az országban. A területi eltérések jelentősek mind a teljes lakosságon belüli, mind pedig a roma népességen belüli arányszámokat tekintve. Az ország egyes megyéiben a teljes lakossághoz viszonyított arányuk 3 százalék alatt marad, miközben Borsod-Abaúj-Zemplén és Heves megyében az országos átlag felett van.

A roma lakosság létszáma, 1991–2021

Területi egység	1991	2001	2011	Alap*	Alacsony	Magas
				2021		
Budapest	40 400	59 600	80 500	103 200	95 900	110 600
Közép-Magyarország	65 800	97 000	132 700	173 000	159 600	186 700
Közép-Dunántúl	22 800	31 000	39 800	49 500	45 900	53 200
Nyugat-Dunántúl	22 200	26 400	30 200	33 700	31 900	35 400
Dél-Dunántúl	63 500	72 400	79 300	84 900	82 700	86 800
Észak-Magyarország	123 800	151 500	181 900	215 500	204 300	226 500
Észak-Alföld	114 500	129 600	145 000	161 300	155 200	166 700
Dél-Alföld	35 500	41 800	48 700	56 300	53 500	59 000
Magyarország összesen	448 100	549 700	657 600	774 200	733 100	814 300

**Az előrebecslés különböző demográfiai „forgatókönyveket” feltételezve három verzióban készült.*

Forrás: Hablicsek László: Kísérleti számítások a roma lakosság területi jellemzőinek alakulására és 2021-ig történő előrebecslésére. In Demográfia, 2007. 50. évf. 1. szám 7–54.

A táblázatból látható, hogy országos viszonylatban a cigány (roma) lakosság létszáma 10 évente, kb. 20 %-kal emelkedik. Ez a tendencia megfigyelhető az Észak-magyarországi régióban is. A 2021. évre szóló előrebecslés „alap”, azaz közepes intenzitású verziója némileg csökkenő (17 %-os) létszámemelkedést jelez, megtartva azonban a teljes magyarországi cigány (roma) lakosságon belüli észak-magyarországi 27 %-os részarány-jellemzőt.

Nem áll rendelkezésünkre adat arra vonatkozóan, hogy Egerben hány fő vallja magát roma nemzetiséghez tartozónak.

Az Egri Cigány Önkormányzat együttműködik önkormányzatunkkal, a munkaügyi központtal, a köznevelési intézményekkel a roma származású emberek munkahelyteremtése, képzése és a gyermekek esélyegyenlőségének megteremtése érdekében.

Egerben két nagyobb, jellemzően romák lakta telep található, a Szala városrészen és a Béke telepen. Itt laknak a legtöbben és őket érintik leginkább a közösségfejlesztő és felzárkóztató kezdeményezések.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 26/2009. (V. 29.) önkormányzati rendelete önkormányzat tulajdonában álló bérlakások bérbeadásának, valamint a bérleti díjak és a külön szolgáltatások díjai megállapításának szabályairól tartalmazzák az önkormányzati lakások szociális, költségelvű és piaci alapú bérbeadásának szabályait, és a bérlakások lakbérének megfizetéséhez nyújtható helyi támogatásra vonatkozó előírásokat.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 7/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelete a települési támogatás megállapításáról, kifizetésének, folyósításának rendjéről, valamint felhasználásának ellenőrzéséről a meghatározott jövedelemszint alattiak számára települési támogatást biztosít a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, a temetéshez, a gyógyszerköltségekhez, 18 évesnél idősebb, tartós betegsége miatt legalább napi 4 órás ápolást, gondozást igénylő hozzátartozó gondozásához, a gyermekek neveléséhez. Rendkívüli települési támogatás nyújtására is lehetőséget biztosít az önkormányzat meghatározott esetekben, kifejezetten megélhetési nehézségekkel küzdő, rendkívüli vagy krízishelyzetbe került személyek részére

Eger Megyei Jogú Város Közgyűlésének 14/2007. (III. 30.) önkormányzati rendelete a személyes gondoskodást nyújtó szociális, valamint a gyermekjóléti alapellátásokról és azok térítési díjairól az önkormányzat fenntartásában lévő intézményekben az alábbi szolgáltatásokat nyújtja a rászorulóknak részére:

- a) étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- b) az idősek nappali ellátása, idősek és hajléktalanok otthona
- c) hajléktalanok éjjeli menedékhelye és átmeneti szállása
- d) gyermekek napközbeni ellátása: bölcsőde, családi bölcsőde, óvoda, általános iskolai napközi, napközbeni gyermekfelügyelet
- e) gyermekek átmeneti gondozása: gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona, helyettes szülők, kistérségi feladat gesztoraként.

Az elmúlt években a hátrányos helyzetűek, inaktív munkaerő-piacra történő visszakerülése érdekében az önkormányzat közfoglalkoztatással igyekezett segíteni a munkavégzéshez kapcsolt, munkajövedelemmel járó foglalkoztatást. Az egyenlőtlenség meglétét bizonyító esetekről nincs tudomásunk.

Szociális, lakásügyek, egészségügyi alapellátás intézése a veszélyhelyzet alatt

Az új koronavírus által okozott világjárvány következményeként 2020. tavaszától sokan veszítették el a munkahelyüket, megélhetésüket - egy részük az önkormányzatot is megkereste.

A napi bejelentéssel dolgozók, tartalékkal nem rendelkezők a veszélyhelyzet kihirdetését követően azonnal megjelentek a Polgármesteri Hivatal szakügyintézőinél.

A krízishelyzetbe került személyek, családok főként rendkívüli segély megállapítását kérték.

A csökkentett munkaidőben dolgozó, a munkájukat elvesztő, de munkanélküli ellátásra jogosultak a lehetőségekről érdeklődtek, ők az álláskeresési támogatás kimerítését követően (3 hónap után) foglalkoztatást helyettesítő támogatásra lehettek jogosultak, ezzel együtt egészségügyi szolgáltatásra is.

A 2020. év első két hónapjához képest, a járvány kihirdetését követően jelentősen növekedett a rendkívüli segélykérelmek száma, ezzel együtt a kifizetett támogatási összeg is. Míg 2020. januárban 151 rászorulóknak összesen 830 300 Ft támogatást fizettünk ki, addig áprilisban már 234 személy fordult a hivatalhoz segítségért és 1 308 000 Ft összegben fizettünk ki részükre segélyt. Május hónapban 199 háztartásnak 1 106 000 Ft segély kifizetéséről gondoskodott önkormányzatunk pénztári kifizetéssel, postai vagy bankszámlára utalással.

A veszélyhelyzet alatt lejáró lakhatási és gyógyszer-támogatások, valamint a gyermekvédelmi kedvezmények jogosultsági időtartama meghosszabbodott.

A rendszeres támogatások, a lakhatási kiadásokhoz nyújtott rezsitámogatás, a rendszeres gyógyszer-támogatás iránti kérelmek száma is növekedett a 2019. év ugyanezen időszakához képest.

A „zöld szám”-on érkezett bejelentéseknél információt adtunk, szükség esetén kapcsolatba léptünk az ellátó rendszerrel, gyermekvédelmi szolgálattal.

Lakásügyi feladatok teljeskörű ügyintézése a veszélyhelyzet alatt is folyamatos volt. A koronavírus járvány miatt bevezetett lakbérmoratóriummal kapcsolatos feladatokat sikerült elvégezni: három hónapos szociális bérlakásdíj fizetési moratóriumot kérelmezhettek az önkormányzati tulajdonú lakásokban élők, akik a járvány miatt elveszítették munkájukat, jövedelmüket.

A járványhelyzet miatti adatszolgáltatási megkereséseket (pl. Helyi Védelmi Bizottság) is teljesítettük, a szociális, gyermekvédelmi, egészségügyi ellátó rendszerrel, szakigazgatási szervekkel folyamatosan együttműködve.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata a veszélyhelyzet kihirdetése után 2000 db Covid-19 fertőzés kimutatására alkalmas gyorsesztesztet vásárolt.

A megrendelt tesztek első adagját - 100 darabot - az Idősek Berva-völgyi Otthonába az otthon lakóinak és dolgozóinak adtuk át. Április hónapban 250 teszt a szociális feladatokat ellátó intézményekbe került.

Ezt követően a koronavírus-tesztelési lehetőséget felajánlottuk a nagy kontaktus számú munkakörben dolgozó egeri munkavállalók részére. Az egeri háziorvosok is részesültek a tesztből, hogy a hozzájuk fordulóknál elvégezhesék a vizsgálatot.

Az Önkormányzat és a Polgármesteri Hivatal a 2020. évben gyorsesztesztek vásárlására 19,1 millió forintot fordított.

Vásárolt továbbá 5,7 millió forint összegben fertőtlenítő szereket és 23,3 millió forint értékben mindegy 40 ezer darab szájmascot. A 2020. évben a járvány elleni védekezés költsége némileg meghaladta a 60 millió forintot.

A szegregátum területén élőket az önkormányzat élelmiszer- és tisztítószer-csomagok adományozásával segítette, amelyeknek a rászorulókhöz való eljuttatásában a területen működő civileket is bevonta.

A Szegényeket Támogató Alap (SZETA) Egri Alapítványa 250 ezer Ft összegű segílyt kapott. A támogatásból az alapítvány a Béke-telepen élő azon családokat segítette, akik helyzete a koronavírus következtében ellehetetlenült.

A legrászorultabbak napi egyszeri étkezését civilek, egyházi szervezetek is támogatták. Az Ételt az Életért Alapítvány hétköznaponként ebédet osztott az elszegényedett, a társadalom periferiájára kerültek részére. Ezen feladatellátásra az önkormányzat együttműködési megállapodást kötött az alapítvánnyal, akik napi 550 adag ételt főztek. Megállapodás jött létre a Magyar Vöröskereszt Heves Megyei Szervezetével, az Egri Főegyházmegyei Karitás Közponntal, a Magyar Ökumenikus Segélyszervezettel és a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal is, hogy egyetlen rászoruló se maradjon ki a segítségnyújtásból. A segítő szervezetek nemcsak a járvány alatt, hanem egész évben folyamatosan támogatják a nehéz sorsú, bajba jutott családokat.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség. Okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák.

A városban a tapasztalatok szerint a munkaerőpiacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák.

A roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is alacsonyabb.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerőpiaci integráció

Foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A mindennapjainkban jelen lévő, ám esetenként e tárgyban nem pontosan használt szakkifejezéseket célszerűnek látjuk a KSH és az EUROSTAT módszertan alapján az alábbiakban pontosítani:

- **Foglalkoztatottnak** tekintendő mindenki, aki az adott héten legalább egy óra munkát végzett vizsgált időszakban (ún. vonatkozási héten, a hetet hétfőtől vasárnapig számítva) legalább 1 óra jövedelmet biztosító munkát végzett, illetve rendelkezik olyan munkahellyel, ahonnan csak átmenetileg (szabadság, betegség stb. miatt) volt távol.

- **Gazdaságilag aktívak** azok, akik megjelennek a munkaerőpiacon, azaz foglalkoztatottak és munkanélküliek.
- **Munkanélkülinek** tekintendő az a személy, akire a következő kritériumok egyidejűleg teljesülnek:
 - az adott héten nem dolgozott (s nincs olyan munkája, amelytől átmenetileg távol volt),
 - aktívan keresett munkát a kikérdezést megelőző négy hét folyamán,
 - rendelkezésre áll, azaz két héten belül munkába tudna állni, ha találna megfelelő állást.

A definíció a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) által bevezetett és használt.

- **Foglalkoztatási arány, ráta:** a foglalkoztatottnak a megfelelő korcsoportba tartozó népességhez viszonyított aránya (jellemzően a 15-64 éves korcsoport a viszonyítási alap).
- **Munkanélküliségi ráta:** a munkanélkülieknek a megfelelő korcsoportba tartozó gazdaságilag aktív népességben belüli aránya.
- **Nyilvántartott álláskereső:** az a személy, aki a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, és oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, és öregségi nyugdíjra nem jogosult, valamint rehabilitációs járadékban nem részesül és az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony kivételével munkaviszonyban nem áll, és egyéb kereső tevékenységet sem folytat, és elhelyezkedése érdekében az állami foglalkoztatási szervvel együttműködik, és akit az állami foglalkoztatási szerv álláskeresőként nyilvántart - a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ) definíciója szerint.¹³ Az NFSZ 2005. novemberétől nem használja a „regisztrált munkanélküli” kifejezést, helyette a „nyilvántartott álláskereső” megnevezést alkalmazza.
- **Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők:** az a személy, aki a 25. életévét – felsőfokú végzettséggel rendelkező esetén 30. életévét – nem töltötte be, a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, az illetékes kirendeltség által nyilvántartott álláskereső, aki tanulmányai befejezését követően álláskeresési támogatásra nem szerzett jogosultságot.

3.2.1. sz. táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma, nemenkénti és a lakónépességhez viszonyított aránya Egerben

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	15-64 év					
				nő		férfi		összesen	
fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%	
2014	19499	17464	36963	1001	5,15	1024	5,86	2025	5,48
2015	19209	17238	36447	903	4,70	907	5,26	1810	4,97
2016	18848	16969	35817	841	4,46	820	4,83	1661	4,64
2017	18480	16788	35268	778	4,21	694	4,13	1472	4,17
2018	18015	16520	34535	649	3,60	598	3,62	1247	3,61
2019	17139	15797	32936	653	3,81	551	3,49	1204	3,66

Forrás: Adattárház, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

¹³ az ILO és az NFSZ adattartalma és a konkrét adat némileg eltér, az adatbázisokban az elkülönítés nem minden esetben egyértelmű. Lásd: http://tudastar.munka.hu/engine.aspx?page=showcontent&content=tudastar_stat_allaskereso

Az adatok alapján elmondható, hogy a nyilvántartott álláskeresők számában kedvező a tendencia: csökken a nyilvántartott álláskeresők száma, a lakónépességhez viszonyított aránya azonban, annak erőteljesebb csökkenése miatt, némileg emelkedik.

3.2.2. sz. táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma Egerben korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma		2014	2015	2016	2017	2018	2019
20 év alatti (TS 1002)	Fő	30	30	25	18	25	22
	%	1,43%	1,63%	1,51%	1,40%	1,82%	1,50%
20-24 év (TS 1003)	Fő	221	184	171	116	124	132
	%	10,57%	9,97%	10,32%	9,02%	9,02%	9,22%
25-29 év (TS 1004)	Fő	284	200	179	124	131	128
	%	13,58%	10,84%	10,80%	9,64%	9,53%	8,94%
30-34 év (TS 1005)	Fő	230	210	176	114	111	116
	%	11,00%	11,38%	10,62%	8,86%	8,05%	8,12%
35-39 év (TS 1006)	Fő	295	253	215	154	139	143
	%	14,11%	13,71%	12,98%	11,98%	10,11%	9,99%
40-44 év (TS 1007)	Fő	312	245	208	213	168	185
	%	14,92%	13,28%	12,55%	16,56%	12,20%	12,95%
45-49 év (TS 1008)	Fő	202	185	194	140	130	143
	%	9,66%	10,03%	11,71%	10,89%	9,45%	10,01%
50-54 év (TS 1009)	Fő	201	186	160	121	129	126
	%	9,61%	10,08%	9,66%	9,41%	9,38%	8,81%
55-59 év (TS 1010)	Fő	231	202	173	112	107	116
	%	11,05%	10,95%	10,44%	8,71%	7,75%	8,11%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	85	150	156	174	312	320
	%	4,07%	8,13%	9,41%	13,53%	22,69%	22,34%
Összesen	Fő	2 091	1 845	1 657	1 286	1 375	1 431
	%						

Forrás: Adattárház, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma, az 59 éven feletti kivételével, csökkenő tendenciát mutat.

3.2.3. sz. táblázat - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2014	441	425	866	50,92%	49,08%
2015	404	425	829	48,73%	51,27%
2016	701	722	1 423	49,26%	50,74%
2017	616	706	1 322	46,60%	53,40%
2018	589	644	1 233	47,77%	52,23%
2019	614	573	1 187	51,73%	48,27%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma, a 2016. évtől eltekintve, csökkenő. A nemek közti arányt vizsgálva látható, hogy 2015-2018. között a regisztrált munkanélküliek közül többen voltak nők. Az arány a 2019. évben megfordult, a nők javára.

3.2.4. sz. táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és aránya a 18-29 éves népességcsoportban

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a nemeken belüli aránya					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2014	3 611	3 679	7290	1 025	28,4	962	26,1	1987	27,3
2015	3 512	3 557	7069	868	24,7	862	24,2	1730	24,5
2016	3 436	3 388	6824	701	20,4	722	21,3	1423	20,9
2017	3 314	3 106	6420	616	18,6	706	22,7	1322	20,6
2018	3 230	3 252	6482	589	18,2	644	19,8	1233	19,0
2019	3 104	3 143	6247	614	19,8	573	18,2	1187	19,0

Forrás: TeIR, Innovációs és Technológiai Minisztérium Nyilvántartott álláskeresők adatai

A táblázatból látható, hogy Egerben a vizsgált népességcsoport közel 20-25%-a pályakezdő álláskereső, a számuk azonban csökkenő tendenciát mutat.

Iskolai végzettség és foglalkoztatás, alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatása

Nem könnyű ma megmondani, hogy hány tanuló is tanul szakképzésben, szakképző évfolyamokon, ugyanis többféle beiskolázási rendszer, szakképzési modell, szakmai képzést végző képzési típus él egyszerre Magyarországon, valamint többféle szakmai-ágazati osztályozás, besorolás (FEOR, TEÁOR, OKJ) és kód él egyszerre, illetve a különböző adatfeldolgozók (KSH, NAV, munkaügyi központok, közoktatási statisztikák) különbözőképpen definiálnak és gyűjtenek adatokat. Ezért az adatok egybevetése nehézségeket okozhat.

Fontos szempont, hogy hogyan alakult az elmúlt években a Heves megyei szakképző intézmények térségi integrált szakképző központokba rendeződése. Összesen 8 térségi integrált szakképző központ (TISZK) működött a megyében, közülük kettő Eger, kettő Gyöngyös, egy pedig Hatvan központtal, egy kivétellel (VM Kelet - Magyarországi Agrár-szakképző Központ, Mezőgazdasági Szakképző Iskola) gazdasági társaságként. Az önkormányzati fenntartású szakképző iskolák állami fenntartásba vétele a térségi integrált szakképző központok, azaz a TISZK-ek sorsát is befolyásolta.

Az alapítók a társaságot a HEFOP-3.2.2 és 4.1.1 számú „Térségi integrált szakképző központok infrastruktúrájának fejlesztése – Eger” c. projektek megvalósítására, és a projekt végrehajtásának eredményeként létrejövő képzőhely működtetésére hozták létre. A társaság fő tevékenységi köre **8532'08 Szakmai középfokú oktatás**.

A munkaerő-piaci igények változásait figyelembe véve **Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata és akkori konzorciumi partnerei, a Heves Megyei Önkormányzat és az Egri Számítástechnikai és Rehabilitációs Szakképzésért Alapítvány**, valamint a projekt résztvevői számára elsődleges fontosságú volt, hogy együttműködésük elmélyítésével és tevékenységük összehangolásával modulrendszerű, gyakorlatorientált képzési rendszert alakítsanak ki, illetve komplex szolgáltatásokat nyújtsanak tanulóiknak pedagógiai fejlesztés, pályaorientáció és a pályaválasztási tanácsadás területén. Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata **Közyűlése 2009-ben kinyilvánította**, hogy **az Egri TISZK legyen a város felnőttképző intézménye**, mely a partneriskolákkal történő együttműködés révén a felnőttképzési paletta meghatározó szereplőjévé vált. A kft-t az alapítók 2005. június 1. napjával hozták létre. A társaság jelenlegi rövidített cégneve: **Egri TISZK Nonprofit Kft.**

A 2013. szeptember 1-től hatályos felnőttképzési törvény rendelkezéseinek megfelelően 2014. február 6.-án az Egri TISZK Nonprofit Kft. határozatlan időre (visszavonásig) megszerezte a **felnőttképzési tevékenység folytatásához szükséges engedélyt**, melynek száma: **E-000115/2014**.

A 2019. december végi szakképzési és felnőttképzési törvény módosításai 2021-től alapjaiban változtatják meg a felnőttképzés jelenlegi rendszerét, ennek megfelelően a társaság is megtette a szükséges lépéseket, felkészült a változásokra és a benyújtott dokumentumok alapján a **Pest Megyei Kormányhivatal** 2020. október 7.-én megadta a felnőttképzési tevékenység új jogszabályok szerinti folytatásához az engedélyt.

Az Egri TISZK Nonprofit Kft. tevékenyen részt vett a Terület-és Település-fejlesztési Operatív Program (TOP) előkészítésében és szakmai megvalósításában az Eger Megyei Jogú Város foglalkoztatási paktuma Konzorcium tagjaként (TOP-6.8.2-15 – Helyi foglalkoztatási együttműködések a megyei jogú város területén és várostérségében). A projekt támogatási összege: 925 000 000 Ft, időtartama: 60 hónap (2021. 06.30.-ig). Eger MJV Önkormányzata, mint konzorciumvezető mellett a projekt szakmai megvalósításban a Heves Megyei Kormányhivatal, az Egri Városfejlesztési Kft. és az Egri TISZK Nonprofit Kft. vesz részt.

Ugyancsak részt vett a társaság az „Eger Megyei Jogú Város Női Információs és Szolgáltató Központjának létrehozása” című pályázati program megvalósításában. A társaság az „EFOP-1.2.9-17-2017-00042 azonosítószámú projekt pályázat nyerteseként a 21 hónapon át tartó, 2020. szeptember 30.-ig szóló szerződés alapján a 17.820 eFt összegű projektben összesen 25 munkaerő-piaci, illetve informatikai képzést valósított meg, valamivel több, mint 500 fő résztvevő bevonásával.

Egerben a szakképzési feladatokat 2020. július 1-től új névvel a Heves Megyei Szakképzési Centrum látja el.

A Heves Megyei Szakképzési Centrum egri tagintézményei

- Heves Megyei Szakképzési Centrum Bornemissza Gergely Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium (Bornemissza Eger)
- Heves Megyei Szakképzési Centrum Kossuth Zsuzsanna Technikum, Szakképző Iskola, Kollégium és Könyvtár
- Heves Megyei Szakképzési Centrum Sárvári Kálmán Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium (KERI-MG Eger)
- Heves Megyei Szakképzési Centrum Szent Lőrinc Vendéglátó és Idegenforgalmi Technikum és Szakképző Iskola

2020/2021-as tanévre a Heves Megyei Szakképzési Centrum 36 szakgimnáziumi, 38 szakközépiskolai, 5 szakiskolai tanulmányi területen hirdette meg a felvételi lehetőséget. Továbbá 57 felnőttoktatás keretében folytatható szakmai képzést hirdetett.

A szakmai végzettséggel nem rendelkezők

A munkaügyi központok statisztikai alapján a legveszélyeztetettebb helyzetben azok a munkavállalók vannak, akik semmilyen szakmai végzettséggel nem rendelkeznek. Az ő foglalkoztatásuk általában rossz körülmények között, gyakran rendszertelenül, kiszámíthatatlan feltételek mellett történik. A szakmai végzettség nélküli munkavállalókat sokkal gyakrabban foglalkoztatják „feketén”, így nekik kell viselniük ennek következményeit (alacsony munkabérek, meg nem fizetett járulékok, szolgálati idő és egészségbiztosítás hiánya).

A szakképzettség hiánya tehát komoly társadalmi problémát, veszélyeztetettséget jelent a jelenben és a jövőben egyaránt. A szakképzés-fejlesztési koncepció támogatja, hogy azok is részt vehessenek szakképzésben, akik már túl vannak a tankötelezettségi koron, de még nem rendelkeznek szakmai végzettséggel. Ez segíti elő az „életen át tartó tanulás” 2020-ra vállalt EU-s céljának megvalósulását.

A tanulók képessége, felzárkóztató oktatás

A szakképzésbe belépő tanulók körében az elmúlt időszakban a tanulmányi eredmények folyamatos romlása figyelhető meg. Az ok kettős, egyrészt **az alapfokú képzésből kikerülő** tanulók tudása egyre kevésbé megfelelő, másrészt a **jó képességű tanulók nem választják** a szakképzést, inkább gimnáziumba mennek, majd a felsőoktatást célozzák meg (ez a felsőoktatás átalakításával megváltozhat).

A szakképzés nem hagyhatja figyelmen kívül, hogy az utóbbi 20 év során gyökeres változásokon ment át a tanulók összetétele és felkészültsége. A jelenségekre mindenképpen reagálni kell valamilyen módon. Mivel a szakképző intézmények kötelesek helyet adni minden tanköteles korú tanulónak, a belépés minimális tudásszintjét meghatározni nem lehet. Amennyiben az általános iskolai képzés során a tanulók nem sajátították el az alapvető kompetenciákat, úgy ezeket a szakképzésben kell megszerezniük. Ez a folyamat azonban erősen hátráltatja a szakképző intézményt abban, hogy saját feladatára, a szakmai tudás átadására tudjon koncentrálni. A koncepció támogatja a szakképző intézményeken belül olyan osztályok létrehozását, melyekben új pedagógiai eszközök segítségével kaphatnak képzést az alacsonyabb kompetenciaszinttel rendelkező tanulók.

A cél ezekben az egységekben az alapvető tanulási, szociális, motivációs kompetenciák átadása mellett a hiányos kulcskompetenciák fejlesztése, a funkcionális hiányok pótlása. A jobb képességű tanulók kiemelésével, szakmai versenyekre való felkészítéssel jó példát, követendő mintát állíthat az iskola a tanulók számára.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában			Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi	Nő
	fő	fő	fő	%	%
2001	21 640	25 226	46866	7,1%	2,2%
2011	21 864	26 172	48036	0,1%	0,2%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

A táblázat az utolsó két népszámlálás adatait hasonlítja össze az alacsony iskolázottság vonatkozásában, a 15 éves és annál idősebb népesség esetében.

Megállapítható, hogy a népességszám ebben a korcsoportban némileg, 1170 fővel, növekedett. A nők aránya 2001-ben 53,8 % volt, amely alig 1 % ponttal nőtt emelkedett. Örvendetes az iskolai végzettséggel nem rendelkezők arányának jelentős csökkenése.

3.2.6. sz. táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya az álláskeresőkön belül az iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2014	2 025	35	1,73	380	18,77	1 610	79,50
2015	1 810	32	1,77	401	22,15	1 377	76,08
2016	1 661	31	1,87	327	19,69	1 303	78,44
2017	1 472	29	1,97	278	18,89	1 165	79,08
2018	1 247	30	2,40	243	19,49	974	78,11
2019	1 204	24	1,97	241	20,02	1 038	86,21

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

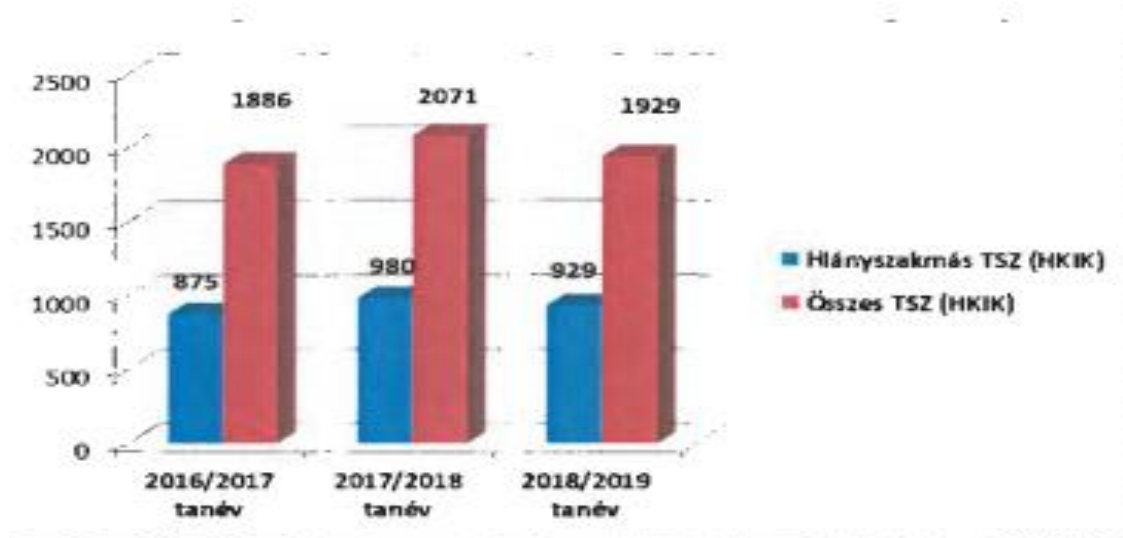
A táblázatból megállapítható, hogy a regisztrált munkanélküliek száma csökken és az iskolai végzettségénél is csökken a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek száma.

A Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 2019. évi tájékoztatójában szereplő hiányszakmák is azt mutatják, hogy nagyobb hangsúlyt kell fektetni a szakképzésre.

A munkaerőpiacon a gazdálkodók által legkeresettebb középfokú szakképesítések és szakterületek:

- **Gépipar:** Gépi forgácsoló, CNC gépkezelő,
- **Gépgyártás:** technológiai technikus, Ipari gépész, Hegesztő, Mechatronikai technikus
- **Járműipar:** Autószerelő, Autótechnikus, Autógyártó, Autóelektronikai technikus, Mechatronikus karbantartó, Karosszéria lakatos, Járműfényező
- **Elektronika:** Villanszerelő, Elektronikai technikus, Erősáramú technikus
- **Építőipar:** Kőműves, Burkoló, Szobafestő-mázoló-tapétázó, Ács, Magasépítő technikus, Szárazépítő, Központifűtés- és gázhálózat rendszerszerelő
- **Mezőgazdaság, élelmiszeripar:** Mezőgazdasági gépész, Mezőgazdasági gépjavító, Kertész, Pék, Erdészeti szakmunkás
- **Kereskedelem, vendéglátás:** Szakács, Pincér, Cukrász, Vendéglátás szervező, Vendéglátó eladó, Kereskedő, Eladó
- **Egészségügy:** Ápoló, Szociális gondozó, Mentőápoló

A hatályos tanulószereződéses tanulók fele hiányszakmát tanul, illetve a gyakorlati képzőhelyek kb. 50%-a valamelyik hiányszakmát oktatja, ezen belül is a gépészethez tartozó szakmákban a legnagyobb a tanulólétszám, ezt követik a vendéglátáshoz tartozó szakmák.

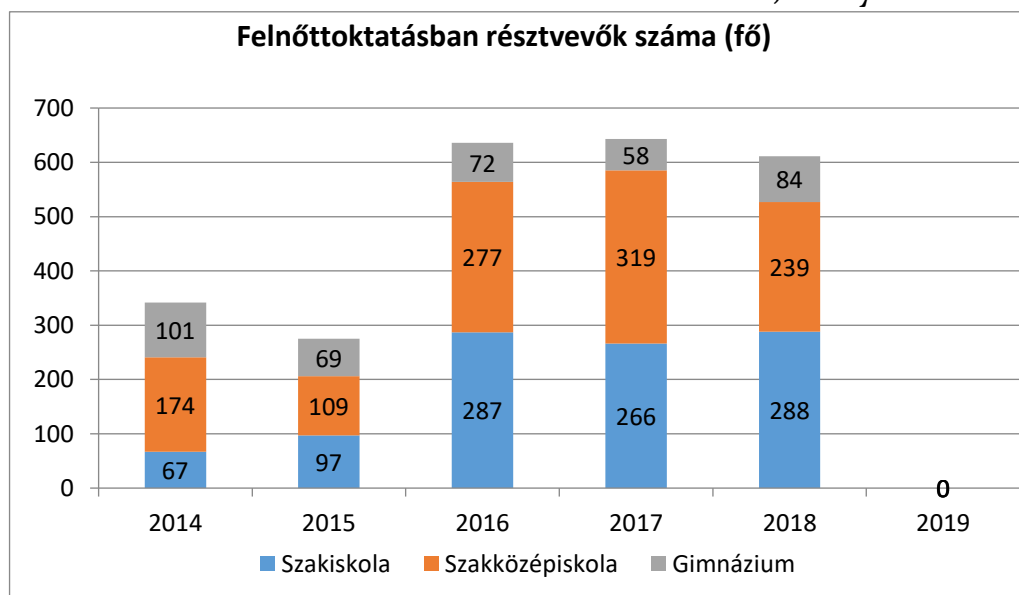
Forrás: Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara

3.2.7 sz. táblázat - Általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma és eredményessége

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	Fő	Fő	%
2014	26	4	15%
2015	12	3	25%
2016	nem volt résztvevő	0	0
2017	nem volt résztvevő	0	0
2018	nem volt résztvevő	0	0

Forrás: TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, helyi adatgyűjtés

3.2.8 táblázat - Középfokú iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma, arányuk

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ), helyi adatgyűjtés

Általános iskolai végzettség megszerzésére irányuló felnőttképzés jelenleg Egerben nem folyik. Középfokú iskolai felnőttképzést a szakgimnáziumi területen a Szakképzési Centrum intézményei, gimnáziumi területen az Eszterházy Károly Egyetem Gyakorló Általános, Közép-, Alapfokú Művészeti Iskola és Pedagógiai Intézet és a Wigner Jenő Műszaki, Informatikai Középiskola és Kollégium folytat.

Az Egri Szakképzési Centrum képzési palettája sokszínű, ugyanis a képzések között választható szakgimnáziumi, szakközépiskolai, szakiskolai, felnőttoktatás, és felnőttképzés is. A képzések finanszírozását GINOP pályázatokból biztosítják. Igyekeznek kiszolgálni a Heves megyében lévő nagyvállalatok igényeit is, ezért 2017. január elején OKJ-s erősáramú elektronikus képzést indítottak a Robert Bosch munkavállalói számára és jelenleg is egyeztetések folynak a ZF Hungária Kft-vel gépi összeszerelő és minőségellenőr képzésekre.

Közfoglalkoztatás

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. Célja, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítson azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig reménytelen.

A helyi adatgyűjtés szerint önkormányzatunk gazdasági társaságában, intézményeiben **2014-ben 601 fő** vett részt a közfoglalkoztatásban. A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma 2014-ben 866 fő volt.

A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a halmozottan hátrányban lévő, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő, illetve álláskeresési vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskeresők (kiemelten a megváltozott munkaképességűek, a hajléktalanok, menekültek, roma nemzetiségű álláskeresők) átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására. A közfoglalkoztatáson belül az érintettek képzésben is részt vehetnek, ami a munkaerő piaci elhelyezkedésüket elősegíti. Az országos közfoglalkoztatási programokhoz kapcsolódóan a közfoglalkoztatók igényei szerint indulnak szakmai képzések, amelyek a képzés jellegétől függően, tanúsítvány vagy OKJ-s bizonyítvány megszerzésével zárulnak.

A Nemzetgazdasági Miniszter a 2014-ben pedig 20 olyan pályázónak biztosított vissza nem térítendő támogatást, mely Egerben kívánta beruházását megvalósítani. A nyertesek a két év során összesen 152 munkahely létrehozására vállaltak kötelezettséget mindösszesen 282,6 millió Ft támogatási összeg segítségével, ezzel együtt biztosítva a bázisként meglévő 630 fő összlétszámuk megtartását is. A felvett dolgozók közül 121 fő az álláskeresők köréből kerül ki.

2017. első negyedében országosan a beruházások volumene 36%-kal emelkedett. A megyék többségében (Baranya, Csongrád, Nógrád és Veszprém megyék kivételével) reálértéken szintén emelkedett a fejlesztési források értéke az előző év azonos időszakához képest. A legnagyobb növekedést (3,3-szeres) Heves, míg a legnagyobb visszaesést (32 %-os) Nógrád megyében mérték. (Forrás: KSH)

Eger várost érintően 2014. évben a megkötött hatósági szerződések szám 135-ra gyarapodott, 1.568 közfoglalkoztatott létszámmal párosulva. A foglalkoztatók létszáma 28-ra nőtt. A 2014.01.01. napjától történő közfoglalkoztatásra kifizetett támogatás 2014. évben 278,3 millió Ft volt, melynek áthúzódó hatása 2015. évben 107,8 millió Ft kifizetést jelentett.

A fenti intézkedések hatására jelentősen csökkent az álláskeresők száma Egerben.

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyeinek növelése

Az Új Széchenyi Terv célja egy olyan gazdaságpolitika megvalósítása, amely elősegíti, hogy Magyarországon egy évtizeden belül 1 millió új adózó munkahely jöjjön létre. Az Új Széchenyi Terv középpontjában ennek megfelelően a foglalkoztatás bővítése áll. Ez elsősorban azt jelenti, hogy az államnak a vállalkozásokat kell olyan helyzetbe hoznia, hogy egyre több embernek tudjanak munkát adni. A helyzetbe hozás döntően a gazdaságpolitika eszközeivel, a szabályozási környezet és az adórendszer alakításával, valamint a támogatási rendszereken keresztül érhető el.

A munkahelyteremtést számos eszközzel igyekszik Eger önkormányzata elősegíteni. Eger város ösztöndíjasa, amennyiben a tanulmányok befejeztével egri munkahelyen áll munkába, egyszeri támogatásban is részesül, melyet a HKIK támogatása egyes hiányszakmákban még tovább növelhet.

Kiemelten kezelt a Déli iparterület fejlesztése. A Heves Megyei Kormányhivatal szakmai közreműködésével nyújtunk segítséget a munkaerőpiaci igények kielégítéséhez.

A Közgyűlés 222/2016. (V. 19.) sz. határozatával fogadta el Eger Megyei Jogú Város vállalkozásfejlesztési és befektetés-támogató programjának koncepcióját és ezt követően megalkotta a 20/2016. (VII. 01.) önkormányzati rendeletet a vállalkozások beruházás ösztönzési és munkahelyteremtési helyi támogatásának programjáról.

Az önkormányzat támogatást nyújthat a vállalkozás munkavállalói részére önkormányzati bérlakás rendelkezésre bocsátásával úgy, hogy a vállalkozás vezető tisztségviselőjét, egyéb vezető állású munkavállalóját, illetve munkavállalóját a rendelkezésre álló szabad bérlakások erejéig legfeljebb 1 éves időtartamra bérlőnek jelölheti ki.

Ezen túl az önkormányzat a vállalkozás által megvalósítani kívánt beruházás volumenétől és létszámától függően további kedvezményeket és támogatásokat tud biztosítani.

A Magyar Kormány az Európai Unióval kötött Partnerségi Megállapodásban célul tűzte ki a 25 év alatti fiatalok munkanélküliségének csökkentését, a foglalkoztatási lehetőségeik bővülését a vállalkozóvá válást és az induló vállalkozások fejlesztését szolgáló intézkedések révén.

Heves Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály által működtetett programok:

A GINOP-5.2.1-14-2015-00001 projekt keretében az Ifjúsági Garancia Rendszerbe bevont **25 év alatti (15-24 év közötti) nem tanuló, nem dolgozó, álláskeresőként**

regisztrált fiatalok után igényelhető támogatás, teljes, vagy legalább napi 4 órát elérő részmunkaidőben történő foglalkoztatásukhoz kapcsolódóan. **A programban igényelhető támogatási formák:**

- Foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatás
- Bérkötség támogatás
- Munkába járáshoz kapcsolódó utazás költségeinek megtérítése
- Mobilitási / Lakhatás támogatás
- Vállalkozóvá válás támogatása

GINOP 5.2.1-14-2015-00001 Az Ifjúsági Garancia lényege, hogy azon 25 év alatti fiatalok, akik nem tanulnak és nem is dolgoznak, minél rövidebb időt töltsenek munkanélküliségben, inaktivitásban vagy tanulás nélkül, illetve, hogy személyre szabott segítséget kapjanak a munkaerő-piaci helyzetük javításához. Az Ifjúsági Garanciának célcsoportját azon 15. életévüket már betöltött, de a 25. életévüket még be nem töltött fiatalok képezik, akik sem iskolarendszerű, sem felnőttképzés keretében nem tanulnak, és nem is dolgoznak.

A szakképzetlen fiatalok visszatérhetnek a tanuláshoz, egy új lehetőséget kapnak a gazdaság igényeihez igazodó szakképesítés megszerzésére. A szakképzett fiatalok esetében a munkatapasztalat megszerzésére, illetve a versenyszférában történő elhelyezkedés segítésére kell helyezni a hangsúlyt.

Támogatások köre:

- képzés,
- foglalkoztatás-bővítő támogatás,
- bérkötség-támogatás,
- helyközi utazás költségeinek megtérítése
- munkába járáshoz kapcsolódó csoportos személyszállítás támogatása
- lakhatási támogatás
- vállalkozóvá válás támogatása
- munkahelyteremtő bérkötség (6+3 havi 100%) támogatás: 2020. május 18. napjától a Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében új programelemként „fix 6+3 havi fix 100%” munkahelyteremtő bérkötség támogatás vehető igénybe.

TOP-6.8.2-15-EG1-2016-00001 Eger Megyei Jogú Város Foglalkoztatási Paktuma

A TOP-6.8.2 projekt olyan foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési kezdeményezés, megállapodás-együttműködés (paktum), amelynek célja a gazdasági élet helyi viszonyait ismerő szereplők, az állam, önkormányzat, a vállalkozások továbbá a civil szféra képviselőinek összefogása, a gazdaság és a munkaerőpiac fellendítése érdekében.

A munkaerő-piaci program célcsoportjai az Eger közigazgatási területén lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkező hátrányos helyzetűek:

- alacsony iskolai végzettségűek (legfeljebb általános iskolai végzettség),
- 25 év alatti fiatalok vagy 30 év alatti pályakezdő álláskeresők,
- 50 év feletti,
- GYED-ről, GYES-ről, ápolási díjról visszatérők, vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek,

- foglalkoztatás helyettesítő támogatásban részesülők,
- tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek,
- megváltozott munkaképességű személyek,
- roma nemzetiséghez tartozó személyek,
- a közfoglalkoztatásból 30 napnál nem régebben kilépők,
- inaktívak.

Az ötéves futamidejű Foglalkoztatási Paktum célja, hogy több mint 600 főt bevonjanak a projektbe, lehetőség szerint az elsődleges munkaerőpiacra való elhelyezés érdekében. A TOP-nak köszönhetően mindezt 925 millió forintból valósíthatja meg az egri önkormányzat vezetésével alakult konzorcium.

A projektbe 2019-ben 449 fő bevonása történt meg, és 280 fő tudott elhelyezkedni .

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének, mobilitási, információs és egyéb tényezőknek, munkaerőpiaci integrációt segítő szervezeteknek és szolgáltatásoknak feltérképezése

Az Eszterházy Károly Egyetem a Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara együttműködésével évről évre több mint 500 céget keres fel és tart állásbörzét a hazai és külföldi munkavállalási lehetőségekről.

Az állásbörze fő célja, hogy kézzelfogható kapcsolat alakuljon ki a vállalkozások és a potenciális munkavállalók között.

Az Önkormányzat biztosítja az **IFI PONT Ifjúsági Információs és Tanácsadói Iroda** működését, mely mindamelllett, hogy a helyi ifjúságpolitikai célkitűzések fő megvalósítója, biztosítja a gyermekek és a fiatalok korosztályi sajátosságainak, szükségleteinek megfelelő információk elérhetőségét, tevékenysége ellátása során együttműködik az ifjúság speciális élethelyzetével kapcsolatban tájékoztatási és tanácsadói feladatkörrel rendelkező más intézményekkel, szervezetekkel. Az ifjúsági korosztály élethelyzetével összefüggő jogi, pszichológiai, mentálhigiénés, életvezetési, továbbtanulási, valamint munkaerő-piaci tanácsadást nyújt, továbbá komolyabb létszámú kortárssegítő képzések, városi szintű egészségfejlesztésről szóló előadások és egyéb ifjúsági programok lebonyolításának is helyet ad.

Az irodában foglalkoztatott két fő szociálpedagógusnál, ifjúsági koordinátornál ingyenesen vehető igénybe pályaorientációs tanácsadás egyéni, illetve csoportos formában, mind az Irodában, mind kitelepüléssel.

A Virtuális Munkaerőpiac Portál (VMP) elnevezésű online álláskeresési portál fő célja, hogy a munkáltatók és a munkavállalók minél könnyebben, minél egyszerűbben egymásra találjanak. Az álláskeresési oldalon rögzített állásajánlatok és önéletrajzok hitelességét a munkaügyi szervezet szakemberei ellenőrzik.

A **Heves Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság** (HMFKB) a Heves megyei Kereskedelmi és Iparkamara mellett konzultációs, véleményező, javaslattevő és tanácsadó testületként működik. A bizottság közreműködik a nemzetgazdasági igényeknek megfelelő szakképzési kínálat kialakításában, fejlesztésében. Javaslatot ad minden évben, melynek célja, hogy iránymutatásul szolgáljon a gazdaság érdekeinek megfelelő megyei támogatott szakképzési beiskolázás, valamint az ösztöndíjas szakmák meghatározása számára.

A szakmaszerkezeti javaslattétel - másként „irány-arány javaslat” - az iskolai rendszerben oktatható szakképesítésekre és szakgimnáziumi ágazati képzésekre (nappali rendszerű, valamint esti és levelező munkarendre egyaránt), továbbá az iskolarendszeren kívüli képzésekre (felnőttképzés) vonatkozik.

A bizottság e hatáskörében arra tesz javaslatot, hogy az adott szakképesítésre vagy ágazatra való beiskolázás a megyében:

- költségvetési hozzájárulással korlátozás nélkül megvalósítható, vagyis támogatott,
- költségvetési hozzájárulással korlátozott keretszámok mértékéig történhet,
- költségvetési hozzájárulásra nem jogosít, azaz nem támogatott.

Az új anyagok, technológiák, digitalizáció, internetes megoldások megjelenése és jelenléte jelentős átrendeződést váltanak ki a munkaerő piacon, ezért a hagyományos szakmákhoz növekvő számban csatlakoznak az informatikát és a korszerű technológiák ismeretét igénylő új szakmák Heves megyében is (Alternatív gépjárműhajtási technikus, Infokommunikációs hálózatépítő és üzemeltető, Informatikai rendszerüzemeltető, IT mentor, Szerszámkészítő, Vízgépészeti technikus, Webfejlesztő stb).

A HMFKB indokoltnak tartja, hogy a megyei foglalkoztatási igények alapján a szakmai beiskolázási létszámkeretek emelkedjenek több területen, kiemelten a gépipari, elektronikai és a vendéglátóipari szakmákban, másrészt szükségesnek látja a képzést folytató szakképző intézmények bővítését, a képzések földrajzi-területi szempontokat is figyelembe vevő arányos elosztását.

A növekvő képzési igényeket nem csak az első, de már a második szakképesítést is állami támogatással lehet megszerezni, mely szintén indokolja a képzési keretszámok növelését.

Kiemelt jelentősége van a hiányszakmák 20-as listájának, hiszen a hiányszakmák tanulói ösztöndíjban részesülnek.

Pozitív változás, hogy az állami Szakképzési Centrum iskolák mellett minőségi képzést végző egyházi alapítványi iskolák a profiljuknak megfelelő szakképesítésekben, ill. ágazatokban magasabb keretszámhoz jutottak, ill. több szakképesítésben képzési keretszámot kaptak a hátrányos helyzetűek képzését végző oktatási intézmények is.

A munkaerőpiacon keresett szakmák megszerzését, a vállalatok foglalkoztatási bővítéseit, ill. szakképzettek végzés utáni gyakornoki program keretében történő munkába állását több hazai és európai uniós forrás is támogatja.

Ösztöndíjra jogosító hiány-szakképesítések Heves megyében 2018/2019-ben

1. Abroncsgyártó 34-543-01
2. Autószerelő 54-525-02
3. Bányaművelő 34-544-02
4. Cukrász 34-811-01
5. Erdészeti szakmunkás 34-623-01
6. Gépjáratástechnológiai technikus 54-521-03
7. Gépi forgácsoló 34-521-03
8. Gyakorló ápoló 54-723-02

9. Gyakorló csecsemő- és gyermekápoló 54-723-03
10. Ipari gépész 34-521-04
11. Karosszerialakatos 34-525-06
12. Kőműves 34-582-14
13. Központifűtés- és gázhálózat rendszerszerelő 34-582-09
14. Mechatronikai technikus 54-523-04
15. Mezőgazdasági gépész 34-521-08
16. Női szabó 34-542-06
17. Pék 34-541-05
18. Szakács 34-811-04
19. Szociális gondozó és ápoló 34-762-01
20. Villanszerelő 34-522-04

(Forrás: HKIK)

Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara által a munkaerőpiaci integráció elősegítése érdekében biztosított tevékenységek:

- duális felsőoktatási tájékoztató középiskolásoknak – vállalati kiállítás
- pályaválasztási órák
- pályaválasztási szülői értekezletek
- heves megyei vállalkozói napok – üzemplátogatások mindenkinek
- Pont-ott party (a „Pályára Fel! Te kellesz Egernek!” munkacsoporttal közös szervezésben)
- mini állásbörzék – a szakmunkás iskolai és felnőttképzési támogatott tanfolyamok - záróvizsgák megnyitása
- Állásbörze szervezése 20-22 cég kiállítása /év
- Heves Megye napja a Miskolci Egyetemen / megyei cégek állásbörzéje, megyei diákok duális képzési tájékoztatója
- Kutatók Éjszakája – Eszterházy Károly Egyetem, ZF, Aventics, Egri Szakképzési Centrum és más középiskolák együttműködésével
- pályaválasztási tábor
- pályaválasztási vetélkedő
- gimnáziumi tehetséggondozási program a természettudományos képzés erősítéséért, a mérnökszakmák népszerűsítéséért.

Helyi foglalkoztatási együttműködések a megyei jogú város területén és a város térségében

TOP-5.1.1-15-HE1-2016-00001 Heves Megyei Foglalkoztatási Paktum a megyei foglalkoztatás fellendítésére

A projekt megvalósításával közvetlen cél mintegy félezer ember képzése és vagy foglalkoztatása, míg hosszú távon cél a megye munkanélküliségének csökkentése, a lehető legmagasabb foglalkoztatási szint elérése, a valós vállalkozói és foglalkoztatói igények kielégítése révén. A projekt célja egy olyan működő megyei szintű foglalkoztatási **együttműködés létrehozása**, melynek segítségével a munkaerő-piaci igényeket figyelembe véve, Heves megye foglalkoztatási helyzete ténylegesen javulhat.

A projektben résztvevő konzorciumi partnerek:

- Heves Megyei Önkormányzat (Konzorciumvezető)
- Heves Megyei Önkormányzati Hivatal

- Heves Megyei Kormányhivatal
- Heves Megyei Térségfejlesztési Nonprofit Kft.
- Heves Megyei Területfejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft.

Az Irányító Csoport ülésen áttekintésre kerültek a projekt indikátor számai: 2019. október 31-ig bezárólag a foglalkoztatási paktum keretében munkaerő-piaci programokban résztvevők száma elérte a 755 főt, a foglalkoztatási paktum keretében álláshoz jutók száma a 327 főt, valamint a foglalkoztatási paktum keretében álláshoz jutók közül a támogatás utáni 180. napon állással rendelkezők száma a 301 főt.

3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény az elmúlt években többször is módosult.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. március 1-től jelentősen átalakult, a járási hivatalok hatáskörébe kerül az aktív korúak ellátása. Az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai különválnak.

Az állam által nyújtandó ellátásokat 2015. március 1-jétől a járási hivatalok állapítják meg. Az e körbe tartozó ellátások a következők: aktív korúak ellátása (foglalkoztatást helyettesítő támogatás illetve az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás); időskorúak járadéka; ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj); közgyógyellátás (alanyi és normatív alapú); egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

A korábbi szabályozás szerinti önkormányzati segély (temetési segély, rendkívüli segélyek) a továbbiakban települési támogatás néven adható, és a szociális törvény általános előírásainak betartása mellett szabadon, helyi rendeletben állapítható meg a jogosultság jogcímei és feltételrendszere. Ennek részleteit, a korábbi önkormányzati hatáskörű segélyezés tapasztalataira alapozva, Eger MJV Önkormányzata a települési támogatás megállapításáról, kifizetésének, folyósításának rendjéről, valamint felhasználásának ellenőrzéséről szóló 7/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelete szabályozza.

A rendeletben meghatározott feltételek alapján havi rendszeres juttatásként

- a lakhatáshoz kapcsolódó kiadásokhoz,
- a gyógyszerkiadásokhoz, a betegségekkel, az egészségi állapottal összefüggő egyéb kiadásokhoz,
- a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére

jár települési támogatás, az egri lakóhellyel rendelkező személyek, családok számára. A megélhetést veszélyeztető helyzetekben egyszeri, rendkívüli támogatások nyújtását teszi lehetővé a rendelet.

3.3.1. sz. táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2014	1 933	208	10,8
2015	1 810	202	11,2
2016	1 592	221	13,9
2017	1 472	223	15,1
2018	1247	199	16,0
2019	1204	222	18,4

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A - nyugdíj előtti - álláskeresési segély illeti meg azt a személyt, akinél az alábbi együttes feltételek fennállnak:

- a) munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani,
- b) a kérelem benyújtásának időpontjában a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt év hiányzik, és 45 napon át álláskeresési járadékban részesült, annak folyósítási időtartamát kimerítette vagy annak folyósítása a folyósítási időtartam kimerítése előtt kereső tevékenység miatt megszűnt és
- c) az álláskeresési járadék folyósításának kimerítését, vagy a fent említett megszűnést követően három éven belül betöltötte a b) pontban meghatározott életkort, és d) rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel, e) korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban nem részesül.

Az aktív korúak ellátása során megállapítható ellátástípus a foglalkoztatást helyettesítő támogatás (FHT) és a rendszeres szociális segély.

Ennek mértéke is, egyezően a rendelkezésre állási támogatás (RÁT) összegével, a mindenkori öregségi nyugdíj minimuma.

A rendszeres szociális segély 2015. március 1-jétől már nem része az önkormányzati szociális ellátórendszernek. A rendszeres szociális segély helyett egy új ellátási forma, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás került bevezetésre a Járási Hivatal feladataként.

3.3.2. sz. táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresői segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2014	36 736	57	0,16
2015	36 317	82	0,23
2016	35 817	90	0,25
2017	35268	114	0,32
2018	34535	114,5	0,33
2019	32936	121,25	0,37

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

**3.3.3. sz. táblázat - Aktív korúak ellátása –
Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és
gyermekfelügyeleti támogatásban,
valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma**

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2014	290	n.a.	0,79%	485	25,09%
2015	449	48	1,24%	512	28,29%
2016	452	57	1,3%	517	32,47%
2017	408	68	1,2%	436	29,62%
2018	312	63	0,9%	329	26,38%
2019	319	n.a.	1,0%	n.a.	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Bérlakás-állomány, szociális lakbért fizetők száma

3.4.1. sz. táblázat – Lakásállomány Egerben

Év	A város összes lakásállománya (db)	Eger MJV Önkormányzata bérlakás állománya (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító bérlakások száma (db)
2014	26265	884	4
2015	26299	885	2
2016	26328	884	4
2017	26382	883	2
2018	26454	904	2
2019	26574	897	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, EVAT Zrt adatállománya

Eger lakásállományának nem egészen 3,5 %-át teszik ki csupán az önkormányzat tulajdonában álló bérlakások. Darabszámuk az elmúlt évek során, tendenciáját tekintve, némi növekedést mutat. Az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások felújítása gazdaságtalan lenne, ám azok lakottak.

A bérlakások többsége (60-65 %) nem szociális alapon kerül kiadásra. Ennek magyarázata az, hogy a bérlakások bérbeadásáról szóló helyi rendelet a szociális alapon történő bérbeadást az évek óta változatlan, alacsony összegű nyugdíjminimumhoz viszonyítja, amelyet a növekvő nyugdíjak, havi nettó jövedelmek sok esetben túlhaladnak.

3.4.2. sz. táblázat - Szociális és költségelví bérlakás igények

Év	Beérkezett kérelem (db)	Rendelethez megfelelő (db)	Elutasított kérelem (db)	Bérbeadott lakás (db)
2014	218	194	24	35
2015	107	83	24	33
2016	115	88	27	17
2017	132	110	22	20
2018	131	113	18	22
2019	145	130	15	13

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Az önkormányzati lakások igénylésének, illetve bérbeadásának szabályait az önkormányzat tulajdonában álló bérlakások bérbeadásának, valamint a bérleti díjak és a külön szolgáltatások díjai magállapításának szabályairól szóló 26/2009. (V. 29.) önkormányzati rendelet tartalmazza.

A rendelet alapján önkormányzati bérlakásra nyújthat be igényt, aki állandó egri lakóhellyel, ennek hiányában legalább egy éves bejelentett egri tartózkodási hellyel, vagy egy éves egri munkahellyel rendelkezik.

Az Önkormányzat a tulajdonában álló lakásokat bérbeadás vagy használatba adás útján hasznosítja.

A lakások szociális, költségelvű, illetve piaci lakbér megfizetése mellett adhatók bérbe az igénylők jövedelmi helyzetétől függően.

A lakásokra az igény folyamatosan benyújtható, a rendelet szabályainak megfelelő igénylők közgyűlési döntéssel névjegyzékre kerülnek. A lakások a névjegyzéken lévők részére adhatók bérbe a lakások megüresedésének függvényében. Jellemzően akkor üresedik meg bérlakás, amennyiben a bérlő elhunyt és nem volt, aki a jogviszonyt örökölje, illetve a bérlő bérleti jogviszonya lejár és nem kéri a hosszabbítását, valamint a bérlő a lakását az Önkormányzatnak visszaadja.

Az önkormányzati lakások iránt egyre nagyobb a kereslet. Sokan veszítik el lakásukat a bedőlt hitelek miatt, a megemelkedett albérleti díjak következtében is egyre többen érdeklődnek a bérlakások iránt. Az önkormányzati bérlakások bérleti díja ugyanis alacsonyabb, mint a piaci bérbeadott lakásoké, másrészt határozott idejű, így a bérlő nincs kitéve annak a veszélynek, hogy a magánszemély tulajdonos bármikor felmondjon. A bérlő bejelentkezhet a lakásba, ahol állandó lakóhelyet létesít és igénybe tudja venni az önkormányzat lakhatási és egyéb támogatását.

Jelenleg mintegy 200 család vár önkormányzati bérlakásra.

A bérbeadás sajátos formái a Garzonházban és a Nyugdíjasházban lévő lakások bérbeadása.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata a Felsővárosban található Garzonházban lakhatási lehetőséget biztosít fiataloknak a rendeletben szabályozott feltételek fennállása esetén.

A „Szala városrész szociális rehabilitációja” című pályázat keretében megvalósult a Garzonház felújítása, hőszigetelése és nyílászáróinak cseréje, azaz 198 db önkormányzati bérlakás felújítása, komfortfokozatának növelése.

3.4.3. sz. táblázat - Garzonházi lakásigények

Év	Beérkezett kérelmek (db)	Rendeletnek megfelelt (db)	Elutasított kérelem (db)	Bérbeadott lakás (db)
2014	85	83	2	59
2015	139	125	14	62
2016	101	99	2	48
2017	59	59	-	33
2018	46	40	6	52
2019	61	59	2	53

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a valamikori Ifjúsági **Garzonházban** az elhelyezések jelentősen átalakultak. Az 1995-2008. között költözők általában valamilyen lakás-megoldást találtak az ötödik év végére. A cél a saját tulajdonú lakás vásárlása vagy építése volt, és akik ezzel nem számolhattak, azok egyből bérlakás igényt adtak be.

Az ezt követő gazdasági nehézségek miatt még az önálló lakás fenntartását sem vállalták a fiatalok, évente többször is hirdetést kellett feladni, hogy legyenek bérlők az üres garzonokban. A folyamat 2015-16-ban megfordult, a felújított, hőszigetelt és belül is korszerűsített lakások vonzóbbá váltak, és különösen a kétkeresős fiatalok ki tudják fizetni a kedvezményes lakbért és a kislakások rezsijét.

Ugyanakkor a beköltöző családok jövedelme jelentős megtakarításhoz nem elég magas, az öt év letelte után a bérlők kisebb része tud csak lakástulajdonhoz jutni. Többségük bérlakásra pályázik, ennek hiányában visszamennek albérletbe, vagy a családjukhoz. A 2017-es rendeletmódosítással azok számára biztosít az önkormányzat 5 éves lakásbérletet, akik a megemelt havi összegű előtakarékoság vállalásával a megtakarításaikból lakást vásárolnak és nem „előbérlők” akarnak lenni a szociális bérlakás igényüket megelőzően. Az előtakarékoság jelenlegi 20 ezer forintos összege 40 ezer Ft-ra, egyedülállók esetében 30 ezer Ft-ra emelkedett.

Különösen jelentős ez a probléma a várost érintő iparfejlesztések figyelembe vételével. A városban dolgozó (akár helyi lakos, akár ide költözni kívánó) fiatalok elhelyezése komoly kihívást jelent.

Ugyanakkor ők azok, akik képesek lesznek a lakhatásuk biztosítása mellett olyan megtakarításra és jövedelmük alapján a szükséges hitel felvételére, akik számára a Garzonház, mint az életkezdést támogató konstrukció létrejött.

A **Nyugdíjasházban** 88 db lakás van. A lakásokra a 65 életévüket betöltött, önmaguk ellátására képes személyek nyújthatnak be igényt, akik nem rendelkeznek ingatlantulajdonnal. A pályázatok minden év januárjában adhatók be. A pályázatok 1 évig érvényesek, amit minden évben meg kell újítani. A nyugdíjasházi lakások iránt a 2018. és 2019. években jelentősen megnöttek az igények. A tapasztalatok alapján a bent lakó bérlők már nem költöznek el a lakásokból, lakások elsősorban akkor üresednek meg, ha a bérlő meghal.

3.4.4. táblázat - Nyugdíjasházi lakásigények

Év	Beérkezett kérelmek (db)	Rendeletnek megfelelt (db)	Elutasított kérelem (db)	Bérbeadott lakás (db)
2014	18	18	0	7
2015	17	15	2	1
2016	22	20	2	5
2017	23	19	4	7
2018	39	31	8	8
2019	30	26	4	6

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A fentiekén túl az Önkormányzat az utóbbi években több olyan kezdeményezést is elindított, amely a lakhatási gondok enyhítését szolgálta.

A **Béke telepen** élők helyzete többszörösen hátrányos, szociális integrációjuk igen alacsony szintű. A területen az 1950-es években növekedett meg a népesség és a felnémeti Községi Tanács telkeket mért ki az itt lakó családoknak. A telekosztást azonban nem követte a hivatalos dokumentumok elkészítése. Erre figyelemmel az Önkormányzat 2006. augusztusában úgy döntött, hogy ezen ingatlanokra az ott lakók tulajdonjog megszerzését lehetővé teszi az alábbi feltételrendszer teljesítése esetén:

- az adott ingatlan forgalmi értékének megfelelő Áfa egy összegben történő befizetése (forgalmi érték 20%-a),
- elidegenítési tilalom 10 éves időtartamra,
- az uniós pályázat („Eger, Felnémet városrész rehabilitációja” című ROP pályázat) keretében kiépítésre kerülő víz- és szennyvízhálózatra történő rácsatlakozás a műszaki átadást követő 6 hónapon belül,
- a meglévő felépítmény műszaki állapotának, lakhatási feltételeinek javítása,
- a meglévő felépítményre vonatkozóan a tulajdonjog hitelt érdemlő bizonyítása.

Ezen feltételek mellett összesen 21 önkormányzati tulajdonban lévő ingatlan közül, 19 ingatlan vonatkozásában jött létre adásvételi szerződés a használókkal.

Lakhatási támogatások, eladósodottság

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata kedvezményes kölcsön formájában támogatást nyújt az Egerben élő, vagy Egerben munkahellyel rendelkező kérelmezők részére első lakásuk vásárlásához, építéséhez, valamint a három és többgyermekes családok minőségi lakáscseréjének elősegítéséhez, amennyiben a lakás vásárlása, építése Eger közigazgatási területén történik. A támogatás nem kizárólag a fiataloknak szól, azonban a támogatottak között nagy számban vannak, így ez az intézkedés jelentősen segíti az egri fiatalokat az otthonuk megteremtésében.

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Lakhatást segítő támogatás a települési támogatásként folyósított lakhatási támogatás. Ezt a támogatási formát elsősorban természetben kapják az érintettek.

3.4.5. sz. táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)¹⁴
2014	927	76
2015	773	21
2016	659	megszűnt
2017	621	megszűnt
2018	552	megszűnt
2019	498	megszűnt

Forrás: TeIR, KSH Tstar

¹⁴ a támogatásban részesültek számának alakulását a jogszabályi változások és a változó igénybevételi feltételrendszer okozza

Hajléktalanok

Az Önkormányzat 2012-ben sikeres pályázatot nyújtott be a TIOP-3.4.2-11/1 Önkormányzati, állami, egyházi, nonprofit fenntartású bentlakásos intézmények korszerűsítése című pályázati felhívásra. A támogatás összege: 179.948.373 Ft. volt.

A megvalósult beruházáshoz kapcsolódik a TOP-6.6.2-15 Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése, amelynek keretében a „Korszerű Gondozói Ház” -ban megvalósult funkciók nappali ellátó funkcióval bővülnek.

2016. év elejéig a Kertész utca 100 szám alatt működött a Hajléktalanok Gondozó Háza. Eger Megyei Jogú Város Önkormányzatának nyertes pályázata fedezte a Tulipán téri épület felújítását, korszerűsítését. 2015 decemberében megtörtént a technikai, majd 2016. év elején 90 férőhellyel ténylegesen megkezdte működését az intézmény.

Az éjjeli menedékhely az önellátásra és közösségi együttélés szabályainak betartására képes hajléktalan személyek éjszakai pihenését lehetővé tevő szolgáltatás.

Az éjjeli menedékhely tanácsadás és felügyelet szolgáltatási elemeket biztosít.

A szolgáltatásért térítési díjat nem kell fizetni. Az éjjeli menedékhely engedélyezett férőhelyeinek száma 52 fő.

Az ellátottak intézményben történő tartózkodásuk alatt (16 óra és másnap reggel 8 óra között) az éjszakai pihenés mellett egyéb szolgáltatásokat is igénybe vehetnek. A Hajléktalanok Gondozó Háza korszerűsítés után sokat veszített tömegszállás jellegéből. Az ellátottak négy 6 ágyas, három 8 ágyas és egy 4 ágyas szobában vannak elhelyezve, az emeletes ágyak megszűntek, az egy főre eső lakóterület az előzőhöz képest kétszeresére nőtt. Ennek köszönhetően megszűnt a zsúfoltság. Minden ellátott zárható öltözőszekrényt, és az általuk behozott élelmiszer elhelyezésére szolgáló, szintén zárható szekrényt kapott, így el tudtuk érni a személyes tárgyak biztonságos tárolását. Ez, valamint a zsúfoltság csökkenése az előző intézményhez képest nagyban hozzájárult a feszültségek csökkenéséhez, a konfliktushelyzetek minimalizálásához.

A krízisidőszakban, ha az időjárás indokolja, az éjjeli menedékhely lakói napközben a társalgó helyiségben tudnak melegedni, illetve az éjjeli menedékhely szobáit a szokásosnál korábban kinyitjuk részükre.

Az éjjeli menedékhelyen további 10 fő részére biztosít az önkormányzat időszakos férőhelyet minden év november 1. és április 30-i időszakra.

Az átmeneti szállás A hajléktalan személyek átmeneti szállása az önellátásra képes hajléktalan személyeknek biztosít

- lakhatási szolgáltatást, vagy
- lakhatási szolgáltatást és az önálló életvitel fenntartása érdekében szükség szerinti mértékű esetvitelt (szociális munkát).

A hajléktalan személyek átmeneti szállása a szociális munka keretében

- tanácsadás,
- esetkezelés,
- gondozás,
- készségfejlesztés,
- szolgáltatásokhoz való hozzáférés segítése és

- az ellátott egyéni szükségletei szerint felügyelet és háztartási, vagy háztartást pótló segítségnyújtás szolgáltatási elemeket szükség szerint biztosít.

Az igénybe vevők jogviszonyának keletkeztetését az Egri Szociális Szolgáltató Intézmény vezetőjének intézkedése alapozza meg. Az elhelyezés a kérelem beadásának sorrendjében történik, az ellátásért a jogszabályban meghatározott módon személyi térítési díjat, lakhatási szolgáltatás esetében a lakhatási költséget kell fizetni.

Az átmeneti szállás engedélyezett férőhelyeinek száma 10 fő. Az ellátottak két 2 ágyas és két 3 ágyas szobában vannak elhelyezve.

Az ápoló-gondozó otthon 28 fő részére azoknak a hajléktalan személyeknek biztosítja a gondozását, akinek ellátása átmeneti szálláshelyen, rehabilitációs intézményben nem biztosítható, és kora, egészségügyi állapota miatt tartós ápolást, gondozást igényel. Az elhelyezés 2, illetve 4 ágyas szobákban történik.

Az intézmény szakmai feladatai az előgondozás, teljes körű ellátás biztosítása, érték és vagyonmegőrzés, foglalkoztatás megszervezése, és az elhunytak eltemetetésének megszervezése. A teljes körű ellátáson belül az intézmény gondoskodik az igénybe vevők háromszori étkezéséről, szükség szerint ruházattal, textíliával való ellátásáról, egészségügyi ellátásról, mentális gondozásról, és a lakhatásról.

Az utcai szociális munka

- megkeresés,
- tanácsadás,
- gondozás,
- esetkezelés és
- szállítás

szolgáltatási elemeket szükség szerint biztosít.

Az utcán élő hajléktalanokkal való foglalkozás a 90-es évek elejétől folyik. Jelenleg közel 60 ember szerepel a nyilvántartásban, mint utcai gondozott. A felderített búvóhelyek száma 5, de ez a szám időnként változik. Az utcai hajléktalanok zömében az okiratok, egyéb iratok beszerzésében, valamint a különféle jogosultságok megszerzésében való segítséget kérik. A különféle szolgáltatásokhoz, ellátásokhoz való juttatást, illetve a róluk szóló információnyújtást is nagy számban igénylik.

A város külterületein életvitelszerűen tartózkodó emberekkel rendszeresen kapcsolatot tartanak. Az ellátottak nagy többsége igénybe vesz valamilyen intézményi szolgáltatást, étkezést, fürdési-mosási lehetőséget, orvosi szolgáltatást, vagy pedig a rendszeres szociális segélyhez szükséges kötelező együttműködést.

A krízisidőszakban alapellátás keretében hétköznap reggel 7-től este 10 óráig, hétfőig péntek 22 óráig hétfő reggel 7-ig tartanak készenléti ügyeletet, lakossági bejelentésre, valamint a regionális diszpécserszolgálathoz érkezett bejelentés alapján gépkocsival a helyszínre tudnak vonulni, és megfelelő ellátásban tudják részesíteni az arra rászoruló, krízishelyzetben lévő hajléktalan személyt.

A hajléktalanok otthonában élők naponta háromszori étkezésben részesülnek (28 fő), az átmeneti elhelyezési formákat igénybe vevőknek és az utcai hajléktalanoknak (átlagban 40 fő) napi egyszeri étkezést tudnak biztosítani. A krízisidőszakban, hétköznap az éjjeli menedékhely lakóinak, valamint az utcán élőknek reggelként a Vöröskereszt megyei szervezete zsíros kenyeret és forró teát oszt.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Telepek, szegregátumok

A 191/2015. (V.11.) Közgyűlési Határozattal jóváhagyott Integrált Területi Program megállapítja, hogy Eger területe társadalmi, területi szempontból tagolt. A városon belül vannak kevésbé fejlett területek, szegregátumok, és fejlettebb épületállománnyal, infrastruktúrával rendelkező magas státuszú területek. Belső igény a területi kiegyenlítődés elősegítése.

A város alacsony státuszú lakosságot koncentráló területei a város északi részén helyezkednek el. E területek között vannak olyanok, melyeket a KSH szegregátumokként jelölt meg, vannak olyanok, melyek a szegregációval veszélyeztetettek, és vannak olyanok, melyeken a szegregáció kialakulása még nem indult meg, de a terület magára hagyása ilyen jellegű folyamatok elindulását, illetve felerősödését hozhatja magával.

TOP-6.7.1-15 Megyei jogú városok leromlott városi területeinek rehabilitációja (2016.)

A prioritástengely keretében megvalósult fejlesztés: „Leromlott városi területek rehabilitációja Egerben”. A program során több önkormányzati bérlakás felújításra került, illetve a projekt része volt új bérlakások építése, a közösségi ház tetőszerkezetének felújítása az Árnyékszala utcában, utak fejlesztése.

Eger Integrált Településfejlesztési Stratégiájában meghatározott városfejlesztési körzetek mindegyikében – a KSH 2011-es Népszámlálási és az Önkormányzat rendelkezésre álló adatai alapján – meghatározásra kerültek a legfontosabb társadalmi problémák. Ezek alapján megállapítható volt, hogy a város területén belül két szegregált terület is kialakult, amelyek részletes vizsgálata az Anti-szegregációs Terv keretében megtörtént. A vizsgálatok alapján a szegregált körzetek a város északi részén helyezkednek el. A két szegregátum közös vonása, hogy – a külterületekre költöző, ismeretlen szociális összetételű lakosságon kívül – mindkét terület a város szövetébe ágyazódott, telepszerű környezetet alkot.

A KSH adatai alapján a városban megállapított és kijelölt 2 szegregált körzet részletes vizsgálata az Anti-szegregációs Terv keretében megtörtént. A KSH munkatársai a 2011-es népszámlálás adatainak segítségével kiválasztották Eger belterületén azokat a részeket, melyek szegregátumnak minősülnek. A **szegregátumok** kiválasztásának kritériuma a következő volt: azok a tömbök, ahol az alacsony státuszú lakosság aránya magas, vagyis az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező lakók aránya magasabb, mint 35 százalék.

3.5.1. sz. táblázat - A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 2011. év (%)

Eger összesen	Felnémet	Nagylapos	Felsőváros	Rác Hóstya	Tetemvár	Cifra Hóstya
6.4	10.4	2.3	6.3	19.2	3.2	9.2
Belváros	Sánc	Károlyváros	Hajdúhegy	Vécsey-völgy	Almagyar	Szépásszony völgy
5.4	3.4	6.3	2.9	3.9	1.8	3.2
Hatvani Hóstya	Maklári Hóstya	Merengő	Tihamér	Csákó	Lajosváros	Déli Iparterület
3.8	2.6	5.8	3.8	2.0	6.7	2.9

A statisztikai adatok alapján Eger 20 városrésze közül 2011-ben egyik sem került be a veszélyeztetett városrészek csoportjába, azonban két kisebb terület került kiemelésre: Felnémet városrészből a Béke-telep és a Rác Hóstya városrészből a Szala környéke. A Szala területén a mutató értéke 49,8%, a Béke telepen ennél egy kicsit magasabb 54%. E mellett a Szala-telep közvetlen környéke azon területek közé került, melyek potenciálisan veszélyeztetettnek tekinthetők. A területet határoló utcák az Árnyékszala, Verőszala és Rudivár utcák.

A Szala-parton 2011-ben, a KSH által szegregátumként lehatárolt területen 466 fő élt. Az aktív korúak aránya (58,2%) csak kis mértékben alul a Rác Hóstya városrész (65%) és Eger átlagos értékéhez (63,1%) képest. A 0-14 éves korú gyermekek aránya 32,2%, ami közel másfélszerese a negyed, és két és félszerese a város fiatalok arányának. A 60 éven felüliek aránya igen alacsony volt (9,7%), Egerben 2,5-szer, a városrészben 1,4-szer ekkora az arány.

A roma népesség aránya a Szala-part alsó területén igen jelentős. Az itt élő lakosok helyzete továbbra is többszörösen hátrányos. A Családsegítő Iroda munkatársainak becslése szerint a területen összesen kb. 250 roma lakó él: a Rudivár utcában 10 családban 50 fő, a Verőszala utcában 40 családban 150 fő, az Árnyékszala utcában pedig 8-10 családban 40 fő él.

Elmondható, hogy számos társadalmi probléma (szegénység, munkanélküliség, deviáns viselkedés, bűnözés, stb.) egyidejű megjelenése figyelhető meg, melynek kezelése nem halogatható tovább. A társadalmi gondok mellett a lakókörnyezet minőségének és műszaki állapotának folyamatos romlását is megfigyelhettük a terület romák által lakott részén. Az elmúlt két évtizedben ingatlanpiaci szempontból fokozatosan leértékelődtek azok az utcák, ahol a roma családok által lelakott, illetve nem rendeltetésszerűen használt lakóházak voltak találhatóak.

2020. júniusában a Szala városrészben a felhőszakadás miatt megáradó Eger patak 45 itt élő otthonát tette lakhatatlanná. A családok elhelyezéséről az önkormányzat egy kollégiumi épületben gondoskodott.

Az árvíz következtében a területen lévő 3 önkormányzati ingatlant le kellett bontani és a lakók elhelyezéséről gondoskodni kellett. 3 magántulajdonban lévő ingatlan szintén bontásra szorult

A károsultak a szálláson kívül, a család- és gyermekjóléti központ közreműködésével ruhákat és élelmiszert is kaptak. Az egri Markhot Ferenc Kórház munkatársai adományt gyűjtöttek az otthonukat elvesztő családok számára, az intézmény dolgozói többek között ruhákkal, játékokkal, paplanokkal és párnákkal segítettek a rászorultakat. Eger önkormányzata a károk helyrehozásához a saját erőforrásai mellett a kormánytól is segítséget kért a vis major keretből.

A különböző szocializációs normák hiányából és a hulladékgyűjtés szervezetlenségéből adódóan, az akcióterületen több helyen is voltak – illetve részben ma is találhatóak – illegális hulladéklerakók, melyek környezeti és higiénias szempontból egyaránt veszélyforrást jelentenek az itt élőknek. A lakókörnyezet kedvezőtlen megítélése és a fentebb bemutatott folyamatok, illetve társadalmi jelenségek miatt a területen csak részben jelentek meg különböző közszolgáltatások és vállalkozások, így a terület erőteljesen funkcióhiányosnak minősíthető.

Felnémeti városrész

A korábban rosszabb adottságú Felnémeti városrész helyzete a 2001-es népszámlálás óta eltelt időben jelentős mértékben változott, pozitív irányban. 2008 közepén zárult le Felnémet városrész komplex rehabilitációja.

A program keretében többéves, másfél milliárd forintos bekerülési költségű fejlesztési koncepció végrehajtása történt, melynek során az Önkormányzat szorosan együttműködött a helyi lakosokkal, civil szervezetekkel és a gazdasági szereplőkkel.

A program keretében egyszerre valósulhatott meg a leromlott lakókörnyezet felújítása, a közlekedési helyzet javítása, a környezeti szempontok érvényesítése és a természeti környezet védelme, a közbiztonság javítása, a hátrányos helyzetű lakosság munka- és képzési lehetőségeinek javítása, valamint az információs technológia adta lehetőségek kihasználása.

Több éves kitartó munka eredménye a Béke-telep közművesítése, a vezetékes ivóvíz-, a szennyvíz és a gáz bevezetése, valamint járható, aszfaltozott utak építése. A telep rehabilitálásának első lépése azonban az itt található telkek tulajdonviszonyának rendezése volt. A telkek ingyenesen vagy jelképes összegért kerültek a lakók magántulajdonába, amely azért is fontos, mert eddig hozzáférhetetlen lehetőségek nyílhattak meg a telepiek előtt; saját tulajdonú telkeikre állami támogatást igényelve javíthatták, bővíthették házaikat.

Új, munkahelyteremtő beruházásként valósult meg a Gondozási Központ, a Civil Ház és a könyvtár. A beruházásoknak köszönhetően a városrész lakóinak életkörülményei javultak, nőtt a zöldterületek aránya, gyarapodtak a kulturális lehetőségek, javult az utak állapota, így a közlekedés minősége is, továbbá új munkahelyek jöttek létre.

3.5.2.sz.táblázat

A Béke-telep társadalmi-mutatói a KSH 2011-es népszámlálás adatai alapján

Mutató megnevezése	Eger összesen*	Felnémet	Béke-te
Lakónépesség száma	56.569	4.765	66
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	13.2	17.3	21.2
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	63.1	61.5	75.8
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	23.7	21.2	3.0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív	8.4	14.2	74.0
korúakon (15-59 évesek) belül			
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	28.9	21.6	0.0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	40.0	39.2	74.0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	6.4	10.4	54.0
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	56.3	57.2	25.0
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	37.7	33.6	52.6

Forrás: KSH adatközlés: Népszámlálás, 2011

Felsővárosi lakótelep, Rác-hóstyá, Szala városrész

A Felsővárosi lakótelep a város egyetlen nagy, paneles technológiával készült lakótelepe. A telepre a lakások első kiutalásával a munkáslakás-akció keretében sok alacsony státuszú és a 70-es években lezajlott telepfelszámolások révén számos roma család került be. A rendszerváltás környékén a romák jelentős része a privatizáció során továbbadta lakását és vidékre, vagy valamelyik telepre költözött.

Alacsony státuszú épületeknek a lakótelep egyes 10 emeletes panelháza tekinthetők. A város lakásállományának felmérése során körvonalazódott, hogy az elmúlt évtizedekben tömegesen épült, iparosított technológiával megvalósított lakóépületek korszerűsítése az életminőség növelése, a lakásvagyon értékének megóvása érdekében, csak tudatos, tervszerű folyamat során biztosítható.

A lakóépületek energia megtakarítást eredményező felújításait, épületgépészeti berendezéseinek korszerűsítését Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata pénzügyi lehetőségeinek kihasználásával támogatta. Az Önkormányzat igen jelentős forrásokat biztosított a pályázó lakóközösségek számára, amelyek - az önerő biztosítása mellett - közel 800 millió forintot használtak fel.

A TOP pályázatoknak megfelelően a lehatárolt akcióterület nagyobb részéről elmondható, hogy számos társadalmi probléma (szegénység, munkanélküliség, deviáns viselkedés, bűnözés, stb.) egyidejű megjelenése figyelhető meg, melynek kezelése nem halogatható tovább.

A társadalmi gondok mellett a lakókörnyezet minőségének és műszaki állapotának folyamatos romlását is megfigyelhetjük a Szala városrészben, a terület romák által lakott részén.

Az elmúlt két évtizedben ingatlanpiaci szempontból fokozatosan leértékelődtek azok az utcák, ahol a roma családok által lelakott, illetve nem rendeltetésszerűen használt lakóházak voltak találhatóak. A különböző szocializációs normák hiányából és a hulladékgyűjtési problémákból adódóan, az akcióterületen is több helyen voltak, illetve részben ma is vannak illegális hulladéklerakók, melyek környezeti és higiénias szempontból egyaránt veszélyforrást jelentenek az itt élőknek. A lakókörnyezet kedvezőtlen megítélése és a fentebb bemutatott folyamatok, illetve társadalmi jelenségek miatt a területen csak részben jelentek meg különböző közszolgáltatások és vállalkozások, így a terület erőteljesen funkcióhiányosnak minősíthető. Az önkormányzat évente két alkalommal szervez lakossági takarítást, melynek költségeihez az akcióterület egyéni képviselője a körzeti képviselői alapjából is hozzájárul.

Az együttműködő partnerek közül fontos szerepe van a Magyar Vöröskereszt Heves Megyei Szervezetének és a 2020. november 1-től az önkormányzat kizárólagos tulajdonába kerülő KEVIKO Prevencio Védőnői Szolgáltató Kft-nek, akik az egészségi állapot javítását célzó szolgáltatások és programok tartalmát formálják meg. Ide tartozik a védőnői szolgálat is, amely a gyermekek egészségi állapotát befolyásoló körülmények feltárásában, valamint a családi mentorok tanácsadásában is fontos szerepet játszik. Mindkét szervezet több éves múltra tekint vissza, szakemberei tapasztalatai és munkája a projekt megvalósításához nélkülözhetetlen.

Az egészségromlás megelőzésében fontos szerepe van a sportnak, az egészséges életmód tudatosításának, ebben segít az Egri Honvéd Sportegyesület, mint együttműködő partner.

Az akcióterületen élő roma lakosság életében fontos szerepe van a zenének és a táncnak. Erre alapozva lehet tervezni olyan tevékenységeket, amik a zene révén járulnak hozzá a különféle képességek fejlesztéséhez, a harmonikus személyiség alakulásához, a szellemi, lelki tulajdonságok gyarapításához. A Zeneoktatásért Alapítvány segítségével a résztvevő gyermekek zenei kompetencia gyarapítása valósul meg.

Az Arany János Általános Iskola, Szakiskola és Kollégiummal való partnerség a kora gyermekkori szocializációs problémák feltárásában, az iskolai integráció problémáinak magas arányára. A korai életkor intézményi beilleszkedései kapcsán kialakuló kirekesztődési mechanizmusok feltárása és kezelése a fiatalkorúak és a gyermekek fejlesztésének központi eleme. Ez ugyanis az egyenlőtlenségek generációk közötti átörökítésének egyik mozgatórugója.

A projekt egyik fő célkitűzése, hogy az integrált lakókörnyezetbe való költözést, a beilleszkedést valamilyen módon elősegítse, támogassa. Ehhez folyamatosan, tematikus szociális munka tartalommal biztosítunk segítséget. Ebben segítő partner az Eszterházy Károly Egyetem és a RÉV Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egyenlő bánásmód követelménye a szociális biztonság és egészségügy terén

Az egyenlő bánásmód tv. kiemelten foglalkozik a szociális biztonsággal és az egészségügyi ellátással összefüggésben a diszkrimináció tiltásával.

Az egyenlő bánásmód szociális védelemre vonatkozó szabályozásának alapját elsősorban az Európai Unió vonatkozó irányelvi képezik (79/7/EGK irányelv, valamint a 86/378/EGK irányelv).

A rendelkezés célja, hogy a kötelező szociális biztonsági rendszerek által fedezett kockázatok - különösen betegség, anyaság, család, rokkantság, hátramaradottak, öregség, üzemi baleset, illetve foglalkozási megbetegedés, halál és munkanélküliség, valamint a szociális biztonsági rendszereket kiegészítő szociális segélyezés keretében nyújtott ellátások igénylése és folyósítása során sikerüljön érvényre juttatni az egyenlő bánásmód elvét.

A törvény úgy rendelkezik, hogy az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell **a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.**

Az egyenlő bánásmóddhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények - az ellátás, illetve tartózkodás céljára szolgáló helyiségek - használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokon) való részvétel jogát.

Az egészségügyi alapellátások működési feltételeinek megteremtése az önkormányzat feladata, a folyamatos működtetést pedig a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő finanszírozza.

Az Egri Közszolgáltatások Városi Intézménye (EKVI) szervezi a védőnői, iskola-egészségügyi szolgálatot, a mentálhigiénés ellátást, az iskolafogászatot, fogszabályozást.

A Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatóság alapfeladata a nappali gyermekjóléti ellátások biztosítása.

Az egészségügyi feladatok többségének szolgáltatási szerződéssel történő ellátása – pályázatok alapján tovább folytatódott

Az önkormányzat az alábbi egészségügyi ellátásokat nyújtja a lakosság részére:

- háziorvosi ellátás 22 körzetben,
- házi gyermekorvosi ellátás 11 körzetben,
- városi védőnői szolgálat,
- fogászati felnőtt és gyermek alapellátás 16 vegyes körzetben,
- iskola egészségügyi ellátás,
- mentálhigiénés gondozás,
- felnőtt és gyermek központi hétvégi ügyelet a város és még 15 település részére,
- fogászati ügyelet, hajléktalanok háziorvosi ellátása.

2007. január 1-i hatállyal az Egri Közszolgáltatások Városi Intézménye látja el a fogorvosi ügyeletet és részben az iskolafogászatot.

A város lakóinak teljes körű kórházi fekvőbeteg és szakorvosi ellátását a Markhot Ferenc Oktató Kórház és Rendelőintézet biztosítja.

A Heves Megyei Önkormányzat 2010-ben nagy összegű európai uniós támogatást nyert el az egri Markhot Ferenc Oktatókórház és Rendelőintézet fejlesztésére.

Az uniós forráson felül a megvalósítást mind a kormány, mind a megyei önkormányzat jelentős forrással támogatta. Ennek eredményeként a következő fejlesztések valósultak meg.

Új, háromszintes technológiai tömb épült. A tömbben helyet kapott a sürgősségi betegellátó, a központi intenzív és aneszteziológiai osztály, a központi laboratórium, a sterilizáló és higiéniai, valamint a dokumentációs és informatikai osztály. Itt épült meg az új 8+2 műtőtermes központi műtő. Ebben az épületben helyezték el a gyermekosztályt, a gyermek sürgősségi ambulanciát. Lebontották a rossz állapotú épületeket, a helyükön zöldterületek létesültek. Kialakítottak egy 44 ágyas neurológiai és stroke osztályt, korszerű körülmények közé került a radiológiai osztály, új gépparkkal, digitális röntgenfelvételi technikával és új CT-MR laboratórium is segítik a gyógyító munkát.

A később elnyert pályázati támogatások is hozzájárulnak a kórház korszerű járó- és fekvőbeteg ellátó tevékenységéhez.

2009-ben az önkormányzat a járóbeteg-szakellátási kapacitások javítása érdekében saját ingatlanban szakrendelőket alakított ki, illetve építési telek biztosításával támogatott magán-egészségügyi beruházást. Kedvezmény nyújtásával hozzájárult, hogy az egészségügyi alapellátásban dolgozó orvosok a rendelőik tulajdonosává váljanak.

Uniós források bevonásával korszerűsítettük a Vallon úti házi- és a Klapka úti fogorvosi rendelőket. Saját erőből iskolaorvosi rendelőkhöz fogászati kezelőegységeket vásároltunk a Felsővárosban illetve a Lajosvárosban.

„Egészségügyi alapellátások fejlesztése Egerben” című projekt keretében összesen három telephelyen, négy felnőtt házi- és két gyermekorvosi, és két helyen védőnői alapellátást biztosító egészségügyi egység felújítása, kialakítása valósult meg az alábbiak szerint:

- Hadnagy utcai orvosi rendelő: Egerben, a Hadnagy utca 5. szám alatti szolgáltatóházban működő gyermekorvosi rendelő, és védőnői tanácsadó helyiség kialakítása, teljes körű felújítása, akadálymentesítése történt meg.
- Napsugár utcai orvosi rendelő: az Eger, Napsugár utca 1/A. szám alatti, egészségügyi egységben három felnőtt házi- és egy gyermekorvosi rendelő újult meg, az ingatlan teljes körűen akadálymentesítették.
- Felnémeti orvosi rendelő: Felnémet városrészben, az Egri út 5. szám alatt található épületben egy gyermekorvosi, egy felnőtt házi- és egy védőnői tanácsadó kialakítása valósult meg.

A felújított, korszerű épületekben jelenleg az orvosi ellátás, a védőnői tanácsadás feltételei megfelelnek napjaink elvárásainak. A beruházások során külön szolgáltatási egységek, a korszerű gyógyítás feltételei jöttek létre, továbbá megvalósult a komplex akadálymentesítés és a szociális egységek kialakítása, építése, felújítása, átépítése, bővítése.

2020 év végére befejeződött a „Lajosvárosban a Köztársaság téren komplex egészségügyi és szociális központ fejlesztése” című projekt megvalósítása. Az újonnan felépült egészségügyi központba költözött a korábban is a Lajosvárosi városrészben működő két felnőtt háziorvosi ellátást biztosító, valamint kettő gyermekorvosi ellátást biztosító egészségügyi szolgáltatás, valamint egy védőnői tanácsadást ellátó szakmai csoport működése.

A pályázatból az orvosi rendelők és a szociális helyiségek berendezéséhez szükséges bútorzat is beszerzésre került.

A felújított gyermek- és háziorvosi, fogorvosi rendelőknek, védőnői létesítményeknek köszönhetően, valamint az, hogy Egerben nincs sem felnőtt-, sem gyermek háziorvosi-, sem fogorvosi betöltetlen praxis a város egészségügyi ellátása magas színvonalon biztosított.

A működő szociális ellátórendszer bemutatása

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján biztosítja a különböző szociális ellátásokat, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi eljárásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) alapján a gyermekjóléti ellátásokat.

A két törvény megalkotása óta eltelt időszakban az ellátások iránti igény dinamikus növekedést mutat, a tendencia háttérben a társadalom egyes rétegeit érintő kedvezőtlen változások állnak. Ezzel egyidejűleg a szociális kiadások súlya is jelentős mértékben emelkedett.

A szociális igazgatás hatósági feladatait a Jogi és Hatósági Iroda, a város szociálpolitikai ellátórendszerének koordinálását a Kabinet Iroda látja el.

Intézményi keretek

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 174. § (4)-(5) bekezdéseinek rendelkezései alapján felülvizsgálta a családsegítés, illetve a gyermekjóléti szolgáltatási feladatok ellátásának módját, szervezeti kereteit, és a családsegítés és gyermekjóléti központ feladatait 2016. január 1-től a **Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatóság** látja el.

A Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatóság a 175,5 fő engedélyezett létszám mellett munkalehetőséget biztosít közfoglalkoztatottak számára, hozzájárulva a nyílt munkaerő-piacra való sikeres visszatéréshez. 2018. évben 20 fő, 2019. évben 9 fő, 2020. évben 5 fő foglalkoztatására került sor, takarító, konyhai kiegészítő, általános irodai adminisztrátor, hivatalsegéd munkakör betöltésével. Az Intézmény szervezeti egységeiben a foglalkoztatásra integráltan kerül sor.

2018. évben 13 fő, 2019. évben 11 fő, 2020. évben 10 fő megváltozott munkaképességű személyt foglalkoztattak általános irodai adminisztrátor, udvaros-takarító, informatikai és kommunikációs rendszertechnikus, általános karbantartó, udvaros, ételmezésvezető munkakörben.

Az Intézmény, törekedve a családbarát munkahely feltételeinek megteremtésére, az éves szabadságok kiadásánál figyelembe veszi a bölcsődei, óvodai, iskolai szüneteket a

kisgyermekeseknél. Lehetővé teszik, hogy a terhes munkavállaló várandósága ideje alatt a terhességhez kapcsolódó vizsgálatokon munkaidőben részt vegyen. Az azonos munkáért azonos bér elve érvényesül. A munkavállalóknak lehetőségük van az általuk kezdeményezett képzéseken részt venni. Az otthon lévő kisgyermekes anyákkal is tartják a kapcsolatot, lehetőséget biztosítanak, hogy a munkahelyi rendezvényeken, ünnepeken ők is részt vegyenek. Amennyiben a szakmai munka szervezése megengedi, lehetővé teszik a dolgozóknak a telephelyek közötti választást, illetve a kiegésző megelőzése érdekében szintén lehetőséget biztosítanak az egyes szakmai egységek közötti váltásra, természetesen a képzési előírások figyelembevételével. Speciális élethelyzetekre rövidebb, illetve hosszabb rendkívüli szabadságot egyaránt engedélyeznek. Igyekeznek a saját dolgozó gyermekének bölcsődei elhelyezését biztosítani, az általuk szervezett nyári táborokban a dolgozók gyermekei szintén részt vehetnek. A fizetés nélküli szabadságot a jogszabályban írt kötelező esetén kívül is lehetővé teszik erre irányuló kérés esetén.

A civil szervezetek, alapítványok, magánszemélyek felajánlásainak koordinálása a Család- és Gyermekjóléti Központ és az alapszolgáltatási csoportok feladata. Az adományok (élelmiszer, ruházat, bútor, tanszerek, háztartási eszközök stb.) közvetítésével segítik a szociálisan hátrányos helyzetben lévő egyének, családok alapvető szükségleteinek kielégítését.

A **Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatóság** által 2016. január 1-től nyújtott szolgáltatások:

- a) 4 bölcsőde,
- b) 2 játszóház (alternatív nappali ellátás),
- c) 9 csoportban családi bölcsőde (4 egri, 5 a kistérség más településein),
- d) napközbeni gyermekfelügyelet,
- e) családok átmeneti otthona,
- f) önálló helyettes szülők,
- g) gyermekétkeztetés,
- h) családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás

3.6.1. sz. táblázat – Eger bölcsődével és családi napközivel való ellátottsága

Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkánélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (TS 4901)
2014	4	269	19	63
2015	4	269	20	63
2016	4	252	13	63
2017	4	227	21	63
2018	4	233	32	61
2019	4	199	27	38

A vizsgált időszakban mind az önkormányzati bölcsődék, mind a bölcsődei férőhelyek száma változatlan: 4 bölcsőde és 260 összes férőhely. A városban nem önkormányzati (munkahelyi, magán stb.) bölcsőde nem működik.

Azokban a bölcsődei csoportokban, ahol sajátos nevelési igényű (SNI-s) gyermek is van, a jogszabály szerinti csökkentett létszámmal lehetővé válik több időt fordítani nevelésükre-gondozásukra.

A négy önkormányzati bölcsőde rendelkezik azzal a feltétellel, hogy az alaptevékenységeken kívül korai fejlesztéshez megfelelő tárgyi feltételeket biztosítson az utazó gyógypedagógusnak.

A bölcsődék táplálékallergiás gyermekek gondozását-nevelését is végzik, azonban az ő étkeztetésükről külső szolgáltató közreműködésével kell gondoskodni.

3.6.2. sz. táblázat – Eger családi bölcsődével való ellátottsága

Év	Családi bölcsőde férőhelyek száma	A családi bölcsődébe felvett gyermekek száma	Feltöltöttség (%)	Kihasználtság (%)
2018	62	48	76,8	63,0
2019	28	25	87,9	66,9
2020	28	23	82,0	54,8

Forrás: intézményi adatszolgáltatás

3.6.3. sz. táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 2501)
2014	1 780	88	2 060	22	1 798	6
2015	1 915	88	2 060	22	1 938	5
2016	1 717	87	2 056	22	1 726	5
2017	1 706	87	2 066	22	1 717	5
2018	n.a	87	2066	22	1711	5
2019	n.a	86	2062	22	1726	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Gyermekétkeztetés

A kedvezményes gyermekétkeztetés terén jelentős előrelépés történt a gyermekvédelmi törvény 2015. szeptember 1-jén hatályba lépett módosításával. A bölcsődés és óvodás korú gyermekek a mindenkori nettó minimálbér 130%-át meg nem haladó egy főre jutó jövedelem esetén ingyenesen étkezhetnek.

A bölcsődések 60%-a, az óvodás gyermekek 73%-a ingyenes étkező. A 11 iskolában 1400-1500 fő, a 4 kollégiumban 220-240 fő étkezik kedvezményesen, amelyből 700-720 fő általános iskolás jogosult 100%-os kedvezményre.

Prevenziós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Évente egyszer Egerben is lehetőség van ingyenesen igénybe venni egy speciális szűrőkamionban végzett komplex egészségvédelmi szűrőprogramot, melynek keretén belül több ingyenes átfogó vizsgálattal (pld: szív és érrendszeri vizsgálatok, szemészeti vizsgálatok, tüdővizsgálatok, vércukor és húgysavszint vizsgálatok, bőrgyógyászati és visszérbetegségek, teljes testanalízis), továbbá látványos anatómiai bemutatóval és életmód tanácsadással is találkozhatnak a szolgáltatást igénybe vevők.

A népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, az egészségügyi szűrések térítésmentesen és önkéntes bejelentkezés alapján az állampolgárok számára hozzáférhető. A primer és szekunder prevenció tevékenységét leghatékonyabban a védőnői szolgálat és a házi gyermekorvosi ellátás biztosítja. Egerben folyamatos az egészségmegőrző szűrőprogram, melynek eredményeként a szülők a gyermek alkatára vonatkozó jellemzőkön túl – magasság, hízásra való hajlam stb. – tanácsot kapnak a helyes életmód kialakítására, választható sportágra, munkaterületre.

Fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok közt a gyermek fogorvosok végeznak az oktatási intézményekkel történt megállapodások alapján. Az iskolafogászati rendelésen szinte minden tanuló megjelenik szűrővizsgálaton.

Az önkormányzat 2015-ben bárányhimlő elleni védőoltási programot indított. 2015-ben 3 millió Ft-al, 2017-ben 2 millió Ft-al támogatta a védőoltás költségeit. 2018-ban a kötelező védőoltás bevezetéséig, a 15-18 hónapos korú gyermekek védőoltásának ismételt támogatására 700 ezer forint támogatásról döntött a közgyűlés..

Sportprogramokhoz való hozzáférés

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata költségvetésének keretein belül támogatja az egészség megőrzését, fejlesztését, az egészséges életmódra törekvést, a szabadidő tartalmas eltöltését célzó, valamint a verseny- és élsport, az utánpótlás nevelés, diáksport körébe sorolt, közhasznú sporttevékenységeket.

Az egészséges életmódra nevelés, az iskolai testnevelés és sport meghatározó szerepet játszik az **egészségkárosodások megelőzésében**, a személyiség és jellem formálásában, a mindennapi élethez nélkülözhetetlen teljesítményképes tudás kialakításában. Meg kell teremteni az iskolában a szellemi és a fizikai terhelés

összhangját, növelni kell a tanuló **ifjúság fizikai és állóképességét**. Az egészséges diákélethez megfelelő mintát kell a fiatalok számára adni.

Az iskolai sportnevelés legfontosabb feladata a tanulók mozgáshiányának pótlása, mozgáskészségeinek, koordinációs és kondicionális képességeinek fejlesztése, a különböző sportágak, valamint a testnevelési és sportjátékok alapelemeinek elsajátítása, a fiatalok kiegyensúlyozott testi-lelki fejlődésének elősegítése, az egészségkultúra, a mozgásos cselekvés-kultúra, a rendszeres testedzés iránti igény felkeltése.

A szabadidősport körébe azok a testedzési formák tartoznak, amelyeknek elsődleges célja a kikapcsolódás, az egészség megőrzése, az aktivitás megtartása, a fizikai képességek lehetőség szerinti növelése, a játék, az örömteli testmozgás esetenkénti és rendszeres végzése. Alapja az önkéntesség és az önszerveződés.

2016. szeptemberében Egerben elindult a Magyar Labdarúgó Szövetség (továbbiakban MLSZ) Intézményi **Bozsik Programja** óvodákat érintő részének a megszervezése. A program minden – az adott évben a korcsoportnak megfelelő – fiúnak és lánynak sportolási lehetőséget nyújt az intézményekben heti rendszerességgel. A Bozsik-program fő célkitűzései a széles körű részvétel, a tehetségkutatás és a tehetségek fejlesztése. Ennek elérése érdekében a szövetség egységes, átlátható rendszert hozott létre, amely naprakész, hiteles és ellenőrizhető formában regisztrálja a programban résztvevő labdarúgókat. A verseny és képzési rendszer kialakítása megfelel az UEFA és a FIFA szakmai követelményeinek. Jelenleg az Eger ovi néven működő körzetben 15 óvoda vesz részt a programban. A program keretén belül 2017-2018-ban átadásra került 2 darab műfüves futballpálya, ami nagy sikernek örvend, nagy kihasználtsággal. Az „ovifoci pályák” közül 2019-ben a Benedek Elek Óvoda Joó János Tagóvodájában valósult meg beruházás. Eger MJV Önkormányzata a 232-233/2020. (VIII.31.) sz. közgyűlési határozatainak megfelelően az MLSZ Heves megyei igazgatóságával újabb 2 pálya elhelyezésére pályázott. Az egyik műfüves pálya a Benedek Elek Óvoda Ovi-Vár Tagóvodája területére; a másik pedig a Benedek Elek Óvoda Gyermeklánc Tagóvodája területére kerül elhelyezésre.

A TAO rendszer bevezetése 2011-ben új lehetőséget teremtett a sportcélú infrastruktúra fejlesztések megvalósítására, amelyet felismerve egyre több település döntött úgy, hogy lehetőség szerint együttműködik a helyi sportegyesületekkel.

A támogatási rendszer egyik nagy eredménye az egri Dr. Bárány István Sportuszoda rekonstrukciója, amely hosszú évek munkája után 2019-ben nyithatta meg kapuit teljes körűen a közönség előtt.

A TAO rendszerben 2019. decemberében jelentős változás történt, amely megteremtette annak a lehetőségét, hogy a beruházást 100 %-os mértékben, azaz önerő bevonása nélkül, lehessen finanszírozni. Ezzel pedig egy olyan helyzet állt elő, amely egyedülálló lehetőséget biztosít a városi sportinfrastruktúra fejlesztéshez. Az Egri Tankerületi Központ fenntartásában lévő 32 általános iskola közül 10 intézmény (egri és néhány Eger környéki) 14 feladat ellátási helyének 1000-1100 fő tanulója teljesíti évente a kötelező úszásoktatást Egerben a Bitskey Aladár Uszodában (a továbbiakban: Bitskey Uszoda). A Bitskey Uszoda nagymértékű leterheltsége miatt a kötelező úszásoktatás megszervezése, megvalósítása nem zökkenőmentes és teljes körű, annak ellenére, hogy Eger Megyei Jogú Város és az Egri Úszóklub nagymértékben támogatja az ETK egri székhelyű intézményeiben a kötelező úszásoktatás megvalósítását.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata több évre szóló megállapodást kötött a Magyar Paraolimpiai Bizottsággal, mely keretében Eger Városa kiemelt központja lett a fogyatékos és mozgássérült sportolók országos- és nemzetközi versenyeinek. (Kerekesszékes Világkupa vívásban, Mozgáskorlátozottak Nemzetközi Asztalitenisz Versenye, Erőemelő VB)

Eger Megyei Jogú Város 2015-2020. évi Sportkonceptiója kiemelten foglalkozik a fogyatékkal élők sportjával, megjelöl konkrét feladatokat is:

- A gyógyító célú sportot továbbra is támogatni szükséges (pl. pályázatokkal).
- Segíteni kell a városban működő, fogyatékkal élőket összefogó egyesületeket, szervezeteket abban, hogy a tevékenységüket, érdekeiket eredményesen tudják szervezni és képviselni.
- A sajátos fejlesztést igénylők (benne a fogyatékkal élők) sportjához segítséget kell nyújtani oly módon is, hogy a városi sportlétesítményeket kedvezményekkel vehessék igénybe (pl. Bitskey Aladár uszoda, strand, sportcsarnok stb.).
- Biztosítani kell a létesítmények fizikai és kommunikációs akadálymentesítését.
- Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében ún. „nyitott sportpálya” biztosítása annak érdekében, hogy - minél szélesebb körben használható - lehetőséget kapjanak a sporttevékenység kiteljesítésére, szélesítésére.

A sport területén városunkban a nemek szerinti hátrányos megkülönböztetés nem érvényesül (pl. „Nők Futónapja”, stb.), sőt arányait tekintve sokkal több nő, lány sportol, mint fiú (kivéve egyes sportágakat.) Vízilabda sportágat tekintve a női és a férfi csapat is első osztályban gyűjti a pontokat a bajnokságban. A kézilabda szurkolók legnagyobb öröme, Egerben nem csak a férfi csapat játszik az I. osztályban, hanem a 2017/2018-as idényben a női kézilabda csapat is visszakerült az NB I.-be.

A romák esélyegyenlősége szintén biztosított. Elsősorban az Egri Városi Sportiskola keretein belül, ahol a különböző sportok területén magas a romák aránya, pl. ökölvívás. Ökölvívás sportágban, Eger városa az Észak-magyarországi régió központja.

A hátrányos helyzetű sportolók támogatásként a tagdíjbefizetés alól is mentesülnek. Ugyanígy kedvezményes (50%-os) tagdíjat fizetnek azok a testvérpárok, akik legalább ketten az Egri Városi Sportiskola keretein belül sportolnak. A kettőnél több EVSI-ben sportoló testvérek mentesülnek a tagdíjfizetés alól.

Az Önkormányzat központi költségvetési forrásból 2016-ban a Városi Stadionban meglévő salakos atlétikai pályáját felújította és egy 6 sávós (100 m-es egyenesben 8 sávós) öntött gumiburkolatos atlétikai pályát alakított ki, ahol szintén biztosított a sportolási lehetőség. Ezt a rekortán futópályát nem csak az iskolák, hanem az egri lakosság is díjmentesen használhatja.

2018 nyarán megvalósult a Kemény Ferenc Sportcsarnok II. üteme, melynek átadásán a Magyar Szabadidősport Szövetséggel együttműködve egy sportnapot tartottak, ahol az érdeklődők betekintheztek több szakosztály edzéseibe, kipróbálhatták a különböző sportágakat, játékos mozgásformákat (pl. trükkös bringa, goldsprint, célba rúgás) ezen kívül egy fitsségi mérésen is részt vehettek.

2020. nyarán átadtunk a Bem tábornok úton két gumi borítású kosárlabda fél pályát, 2021-ben két Ovi foci pálya készül, egy szabadtéri kondipark, illetve az egriek több éves vágya, egy rekortán borítású futókör az Érsekkert területén.

2020. szeptemberében immár 8. alkalommal szervezte meg az Egri Norma Alapítvány a „Mozdulj!” névre keresztelt sportválasztó napját, melyen a városban megtalálható sportágak közül szinte az összes bemutatásra került különböző egyesületek által. Ezeknek a sportágválasztóknak, sportnapoknak a célja, hogy a gyerekek kipróbálhassák magukat és megtalálják azt a sportot, amit a legszívesebben úznének.

Az Önkormányzat a 2017. és a 2018. évi költségvetésében eredeti előirányzatként az iskolai és diáksport tevékenység, a Versenysport, élsport utánpótlás – nevelés, szabadidősport tevékenység támogatására közel 40 sportszervezet, szakosztály, alapítvány, utánpótlás nevelő tevékenységet végző egyesület részére összességében 154,1 millió Ft-ot különített el.

A 2019. évben a Sporttevékenység/sportcélú támogatások, kiadási előirányzat 144,78 millió forint volt, amelyből 42 egyesület kapott támogatást. Ez az összeg a 2020. évre 205 millió forintra emelkedett.

A koronavírus járvány miatti költségvetési megszorítások érzékenyen érintették a sportra fordítható kiadási összegeket, amelyek jelentősen lecsökkentek - az Eger Termál Kft. uszodahasználata 76,2 millió forint összegre.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A közösségeknek fontos szerepe van az életminőség javításában. A közösségek az emberek összefüggő kapcsolatrendszere, amely a lakóhely, munkahely, napi tevékenységet kitöltő elfoglaltság, életkori, demográfiai jellemzők, közös problémákra közös megoldást kereső dimenziók stb. mentén szerveződnek.

Heves megyében a hivatalosan bejegyzett civil szervezetek száma jelenleg meghaladja 2100-at, melynek túlnyomó többsége egri székhelyű civil szervezet (egyesület, alapítvány).

Az Önkormányzat éves szinten több mint 200 civil szervezettel tart kapcsolatot különböző formában, támogatási szerződéssel, közös program megvalósítására együttműködési megállapodással stb. Partneri kapcsolat kialakítása elsődleges szempont, hiszen az önkormányzat és a civil szervezetek egymás természetes szövetségesei. A város kulturális eseményei, a rendezvények, projektek, fejlesztések megvalósításába is bevonja az önkormányzat a civil szervezeteket, támaszkodik a civil szférában tevékenykedő szakemberek véleményére.

Az önkormányzat jelentős szerepet vállal a civil szervezetek támogatásában, elismerve e szerveződések társadalmi hasznosságát. Működésüket mind anyagilag, mind a tárgyi feltételek biztosításával segíti.

A helyi civil társadalom fejlesztése, megerősítése érdekében **Egerben, 2000. februárjában nyílt meg az Egri Civil Ház**, amelyhez Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata biztosított egy belvárosi ingatlant az Eger, Bajcsy Zsilinszky utca 9. szám alatt. A civil szervezetek problémáikkal, kérdéseikkel ide fordulhatnak.

A Civil ház a civil szervezetek és az Egri Civil Kerekasztal központi épülete, melynek üzemeltetését, a civilek ügyeinek intézésében való szakmai segítségnyújtást, és

tanácsadást az önkormányzat intézménye, az Egri Kulturális és Művészeti Központ (EKMK) végzi.

Az **Egri Civil Kerekasztal**, mely már 20 éve működik a városban, tagjait - az évente összehívott - Civil Fórum választja.

A Kerekasztal 11 szekcióból áll, melyek a következők:

1. Egészségügyi, Szociális és Karitatív Szekció,
2. Felnémeti Szekció,
3. Felsővárosi Szekció,
4. Idegenforgalmi és Kereskedelmi Szekció,
5. Ifjúsági Szekció,
6. Jogi - és Érdekvédelmi Szekció,
7. Környezetvédelmi, és Urbanisztikai Szekció,
8. Kulturális Szekció,
9. Sport Szekció,
10. Szabadidő Szekció,
11. Tudományos és Ismeretterjesztő Szekció

Üléseit havi rendszerességgel tartja, melyen állandó meghívott vendég a polgármester, és a civil referens. A média is minden ülésen jelen van.

A Civil Házban több szolgáltató iroda is működik, melyek közhasznú, közérdekű szolgáltatást végeznek nemcsak a város civil szervezetei számára, hanem a város lakosai számára is.

Fő feladata a civil szervezetek információval való ellátása, illetve tőlük az információk gyűjtése. Folyamatos tanácsadási rendszert működtet a civil szervezeteket érintő témákban, úgymint pénzügyi, könyvelési, adózási, jogi, közhasznúsági kérdések, valamint pályázati technikákra, módszerekre vonatkozóan. Fórumok, tanácskozások, műhelymunkák szervezésével egyrészt lehetőséget biztosít a szervezetek számára a találkozásra, a kapcsolatfelvételre, kapcsolatépítésre, másrészt lehetőséget teremt az egymástól való tanulásra, a tapasztalatok átadására, ötletgenerálásra, forrásteremtésre, közös pályázat beadására. Figyelemmel kíséri a szektort érintő pályázatokat, ezeket célzottan a szervezetek tudomására hozza. Biztosítja számukra a pályázatokhoz szükséges adatlapokat, pályázati útmutatókat.

Kapcsolatok épülnek más hasonló szolgáltatásokat végző szervezetekkel, forráselosztó szervezetekkel, önkormányzatokkal.

Eger Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalánál civil referens koordinálja az önkormányzat és a civil szervezetek közötti kapcsolatot, biztosítja a naprakész információkat.

Egerben a **Civil Információs Centrumot** hosszú évek óta az **Egri Norma Alapítvány** működteti, mely az információ friss, naprakész és hiteles áramoltatásán túl szakértők segítségével járul hozzá alapítványok, egyesületek hatékonyabb működéséhez. Tanácsadási tevékenységük igénybevétele, a programjaikon, képzéseiken való részvétel ingyenes, ezzel segítik a civilek munkáját. A szervezetek online (www.egrinormaalapitvany.hu) és személyesen fordulhatnak segítségért

forrásteremtési, pénzügyi, könyvviteli és adózási, adminisztratív, jogi, közhasznúsági, számítógépezési és informatikai témákban. Feladatuk a tanácsadáson túl a 3 szektor (üzleti, állami, civil) érzékenyítése, képzések, rendezvények szervezése.

A partnerségi napokon és a kistérségi kitelepülések során igyekeznek megszólítani a nem egri székhellyel rendelkező civil szervezeteket is.

Az Önkormányzat évente (a 2020. évvel bezárólag) 1,1 millió Ft összeggel támogatja az **Eger Civil Ünnepe** rendezvényt, mely rendezvény más és más civil szervezet koordinálásával valósul meg 1995-től minden év szeptemberében. A hagyományoknak megfelelően az Érsekkertben tartják, ahol gazdag kulturális - és sportprogramokkal (a színpadon néptánc együttesek, színjátszó csoportok, zenekarok fellépésével) várják az érdeklődőket, valamint a felállított sátrakban egri civil szervezetek (szekciónként) mutatkoznak be a közönségnek.

Az Önkormányzat minden évben pályázatot hirdet Eger városban működő civil szervezetek számára „**Civil Alap szakmai programok megvalósítására**”. A Civil Alap a város költségvetésének része, mely pályázat útján évente (a 2020. évvel bezárólag) 5,7 millió Ft támogatást biztosít civil szervezetek működéséhez, programjához.

A pályázat célja az Eger város területén működő civil szervezetek közösség érdekében végzett szakmai programjainak, közcélú tevékenységének támogatása, a helyi civil szektor közéleti részvételének segítése.

A helyi értékekre épített, a várost népszerűsítő, helyben megvalósuló és a hálózati együttműködést célzó programokat megvalósító, valamint az egri polgárok, civil társaságok igényeit, vagy más civil szervezetek munkáját szolgáltatásaikkal segítő pályázatok az elbírálásnál előnyben részesülnek.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése 2017. április 27-i ülésén 149/2017. (IV.27.) számú közgyűlési határozatával elfogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiával összhangban, Eger Megyei Jogú Város Középtávú Gyermek- és Ifjúsági Koncepcióját, mely a 2017-2022 időszakra vonatkozóan határozza meg a helyi ifjúsági politika főbb irányvonalait, célkitűzéseit, alapvetéseit. A koncepció végrehajtása érdekében az önkormányzat két évente Gyermek és Ifjúsági Cselekvési Tervet alkot, amelyben meghatározásra kerülnek a konkrét feladatok, felelősök, a megvalósításban együttműködők valamint a felmerülő költségek forrásai.

A koncepció megerősíti az IFI PONT szerepét. Az iroda továbbra is biztosítja a gyermekek és a fiatalok korosztályi sajátosságainak, szükségleteinek megfelelő információ elérhetőségét, tevékenysége ellátása során együttműködik az ifjúság speciális élethelyzetével kapcsolatban tájékoztatási és tanácsadási feladatkörrel rendelkező más intézményekkel, szervezetekkel. Az ifjúsági korosztály élethelyzetével összefüggő jogi, pszichológiai, mentálhigiénés, életvezetési, továbbtanulási, valamint munkaerő-piaci, pályaaorientációs tanácsadást biztosít. Az iroda a tanácsadó tevékenységét mindenki számára nyitott formában, a személyes adatok felvétele és rögzítése nélkül végzi továbbra is alacsonyküszöbű szolgáltatást nyújtó intézményként.

Az irodában foglalkoztatott két fő szociálpedagógusnál, ifjúsági koordinátornál ingyenesen vehető igénybe pályaaorientációs tanácsadás egyéni, illetve csoportos formában, mind az Irodában, mind kitelepüléssel.

Az Ifjúsági Információs és Tanácsadó Irodában kapott helyet a Városi Diáktanács, a LIVE (Létező Ifjúság a Városért Eger), a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, illetve az Egri Ifjúsági Kerekasztal is itt ülészik.

Az Önkormányzat rendszeresen működteti az „Előny” pályázatot, melynek célja a gyermek- és ifjúsági civilszervezetek, diákönkormányzatok (iskolai alapítványok) által szervezett, kifejezetten fiataloknak szóló programok, képzések, táborok, kortárssegítő képzések anyagi támogatása.

Család, Esélyteremtő és Önkéntes Házakat nyilvános pályázat útján kiválasztott civil szervezetek működtetik. A címet Heves megyében a Vakok és Gyengénlátók Integráló és Sportegyesülete nyerte el a 2018. április 01-től 2021. április 3-ig tartó időszakra.

Az önkormányzat minden évben hatékony segítséget nyújt a civil szervezetek működési, felhalmozási célú kiadásainak finanszírozására.

2019-ben a civil szervezetek működési támogatására 172 738 961 Ft-ot, felhalmozási kiadások támogatására 1 714 778 Ft-ot fordított az önkormányzat, a nonprofit gazdasági társaságokra pedig, melyek kötelező vagy önként vállalt önkormányzati feladatokat látnak el, 56 828 800 Ft-ot (működési támogatás).

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nemzetiségi kapcsolatok

Az önkormányzat kötelező feladatai közé tartozik a nemzeti és etnikai nemzetiségek jogai érvényesítésének biztosítása.

A városban a következő nemzetiségi önkormányzatok működnek: cigány, ruszin, lengyel, német, görög.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvényben foglaltaknak megfelelően Együttműködési Megállapodást kötött a helyi nemzetiségi önkormányzatokkal. A megállapodás keretében az önkormányzat pénzügyi eszközökkel biztosítja a nemzetiségi önkormányzatok működési feltételeit: helyiségeket biztosít, és viseli a helyiség infrastruktúrájához kapcsolódó rezsiköltségeket és fenntartási költségeket. Biztosítja továbbá a nemzetiségek számára a városban elérhető közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést, támogatja a nemzetiségek szellemi, épített- és tárgyi örökségének védelmét.

Mindegyik önkormányzat a működésükre fordítandó kereten túl törekszik támogatás nyújtására, szokásaik, ünnepeik méltó megtartására, kultúrájuk terjesztésére - pályázati források felkutatása révén is.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A szegénység, az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között a lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a lakhatással összefüggő problémák, a hátralékok felhalmozódása a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése szerepel.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során városunkban	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
tartós a munkanélküliek száma	<p>Az információs pont működéséhez alapvetően hatékony információs csatornákra van szükség a szakigazgatási szervek (munkaügyi központ) és a helyi vállalkozók felé</p> <ul style="list-style-type: none"> - partnerek bevonása, együttműködés kereteinek kidolgozása - az információs pont infrastruktúrájának kiépítése - pályázati források felmérése
<p>A 3 éves szakmai képzés népszerűsége folyamatosan csökken</p> <p>a szakképzés és a hiány- vagy egyébként biztos elhelyezkedési lehetőséget biztosító szakmák közötti illeszkedés problémái, továbbá a mélyszegénységben élők eredményes részvételét és későbbi sikeres elhelyezkedését erősíteni kell</p>	<p>Kezdeményezés, javaslattevés a következő célok elérése érdekében:</p> <p>Szakképzés átstrukturálása a munkaerő-piaci igények szerint, a szükséges profiltisztítás végrehajtása. Távoktatás támogatása, hatékonyabbá tétele</p> <p>Képzési, oktatási rendszer hatékonyságának javítása, hiányszakmák képzése, minőségi oktatás biztosítása. A szakgimnáziumi képzés előnyben részesítése, népszerűsítése, a duális középiskolai és felsőfokú képzés előnyben részesítése</p> <p>A gazdaság igényeihez igazodó szak- és felnőttképzés kialakítása. Munkahelyi képzések. Tanulószerződéses tanulók számának növelése a hiányszakmákban</p>
alulképzett munkanélküliek száma, rosszabb elhelyezkedési lehetőségek	felmérni, hogy mely iskolai osztályok hiányoznak a célcsoportnál, képzések megszervezése és lebonyolítása
nagy a bérlakásra várók száma, az alacsony jövedelem és az alacsony fizetési hajlandóság miatt sokszor kezelhetetlen lakbértartozás halmozódik	<p>A helyi lakáscélú rendeletek felülvizsgálata.</p> <p>Pályázati lehetőségek felkutatása.</p>

	<p>A lakbér-támogatási rendszer, önkormányzati támogatások felülvizsgálata a lakhatási feltételek megőrzésére, az eladósodás elkerülésére. A súlypontot továbbra is a rendszeres, tartós támogatásokra kell áthelyezni az eseti jellegű segélyekkel szemben.</p> <p>A költségvetési lehetőségekkel és a pályázati források lehívásával összhangban folytatni szükséges a lakóterületi rehabilitációt, ezáltal megvalósulhat a területen élő szociálisan elesett rétegek közvetett támogatása, megindulhat az ingatlanok felértékelődési folyamata.</p> <p>Biztosítani szükséges a lakókörnyezet, illetve a beépítési jelleg széleskörű választékát. A lakásépítési tevékenység elősegítése a terület-előkészítés eszközével (rendezési tervek, koordináció a tulajdonviszonyok rendezése, elő-közművesítés terén).</p>
<p>a munkanélküliség és az eladósodás vagy egyéb okok miatt a családok ideiglenesen vagy tartósan lakhatásukat nem tudják megoldani</p>	<p>Ideiglenes elhelyezés átmeneti szálláson A gyermekjóléti szolgáltatás fejlesztése Életvezetési tanácsadás Önkormányzati támogatás</p>

4. A GYERMEKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE, GYERMEKSZEGÉNYSÉG

Az Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) a „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032 szőló OGY. határozatot. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése 2017. április 27-i ülésén 149/2017. (IV.27.) számú közgyűlési határozatával elfogadta Eger Megyei Jogú Város Középtávú Gyermek- és Ifjúsági Konceptióját, mely a 2017-2022 időszakra vonatkozóan határozza meg a helyi ifjúsági politika főbb irányvonalait, célkitűzéseit, alapvetéseit. A konceptió végrehajtása érdekében az önkormányzat két évente Gyermek és Ifjúsági Cselekvési Tervet alkot, amelyben meghatározásra kerülnek a konkrét feladatok, felelősök, a megvalósításban együttműködők valamint a felmerülő költségek forrásai.

A 2017-2018-as tervezési időszakra vonatkozó Cselekvési Terv a jelenleg érvényes Konceptió alapelvei szerint készült, figyelembe véve annak célkitűzéseit, az „Egri Ifjúságkutatás 2016.” helyzetelemzését. Az összeállításnál alapul szolgált a Nemzeti Ifjúsági Stratégia is, melynek céljai megjelennek városunk Gyermek- és Ifjúsági Konceptiójában is.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Eger város állandó népességének a száma 2019. december 31-én 51 980 fő, a 0-18 év közötti gyermekek száma 8146 fő.

4.1.1. sz.táblázat - Eger állandó népessége és a gyermekek számának változása a 2014-2019. évek között

Év	Állandó népesség (fő)	0-18 év közötti gyermekek száma (fő)	Gyermekek aránya %
2014	54167	8882	16,40
2015	53917	8828	16,37
2016	53505	8707	16,27
2017	53091	8211	15,47
2018	52898	8133	15,37
2019	51980	8146	15,67

Forrás: Teir KSH területi adatok/népesség

Az adatokat összehasonlítva megállapíthatjuk, hogy mind az össznépesség, mind a gyermekek száma csökkenő tendenciát mutat. A gyermekek aránya az állandó népességben szintén csökkenés.

4.1.2. sz. táblázat - A gyermekek korcsoportok szerinti aránya

Év	0-2 éves	3-14 éves	15-17 éves	össz
2014	1287	5189	1409	7885
2015	1280	5214	1400	7894
2016	1253	5102	1398	7753
2017	1208	5110	1443	7761
2018	1211	6080	1416	8707
2019	1184	6839	1423	9446

Forrás: TeIR KSH területi adatok/népesség

A gyermekek száma a 0-2 éves korcsoportban folyamatosan csökken, a többi korcsoportváltakozva mutat csökkenő és növekvő tendenciát.

A helyi szociális ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. További jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Városunkban a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában.

A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető ez meg.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szerint a **veszélyeztetettség**: olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Eger MJV Önkormányzata a személyes gondoskodás körébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokkal (gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek napközbeni ellátása, gyermekek átmeneti gondozása), pénzbeli és természetbeni ellátások (rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, étkeztetés) nyújtásával segíti a családokat a gyermek nevelésében, ellátásában. A támogatások és szolgáltatások hozzájárulnak a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapelve és célja – többek között -, hogy az állam, a helyi önkormányzatok meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítsen és gondoskodjon a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséről.

2016. januárjától a gyermekjóléti szolgáltatást a családsegítéssel együtt a **Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatóság Család- és Gyermekjóléti Szolgálat**a végzi. A Család- és Gyermekjóléti Központba kerültek a hatósági intézkedéssel érintett esetek és emellett megmaradtak a Központot érintő speciális feladatok is. A Központ gyermekjóléti szolgáltatás szakfeladatát 2015. december 31-ig kizárólag Eger város közigazgatási területén biztosította. 2016. január 1-től a járásközpont székhelye szerinti települési központ kötelezettsége kibővült az Egri járás összes településére a speciális szolgáltatások és a hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységek és a járás szolgálatainak nyújtott szakmai támogatás biztosítása tekintetében.

Jelenleg a központ a gyermekjóléti szolgálatnak az általános szolgáltatási feladatain túl a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat szervez, valamint szakmai támogatást nyújt a területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

A Központban nyilvántartott veszélyeztetettek száma 2018-ban 358 fő, 2019-ben 409 fő, 2020-ban pedig 507 fő volt. A veszélyeztetettek többsége döntő többsége védelembe vett és nevelésbe vett kiskorú.

~~2019-ben a Központban nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma 566 fő volt.~~

A többségük veszélyeztettségének elsődleges oka a gyermek környezetéből (szülők életviteléből, nevelési problémákból, családi konfliktusokból, elhanyagolásból, elégtelen lakáskörülményekből vagy a kortárs csoport negatív hatásából) adódik. Ezt követi az anyagi veszélyeztetettség, majd az érintett gyermek saját magatartása (tankötelezettség elmulasztása, beilleszkedési nehézség, drogfogyasztás) és végül a gyermek egészségügyi állapota (tartós betegség, fogyatékoság, magatartás vagy tanulási zavar).

2018-ban Család -és Gyermekjóléti Szolgálat Belvárosi és Felsővárosi Csoportjához 350 jelzés érkezett 405 fő problémájával kapcsolatban, 2019-ben 447 jelzés 405 fő problémájával kapcsolatban, 2020-ban pedig 474 jelzés 321 fő problémájával kapcsolatban. Itt a jelzett problémák elsősorban életviteli problémák, szenvedélybetegség, családi-kapcsolati konfliktus, családon belüli bántalmazás, az elhanyagolás különféle formái voltak. A jelzések elsősorban a köznevelési intézményektől, egészségügyi szolgáltatóktól, önkormányzattól és az utóbbi időben erősen emelkedő tendenciával magánszemélyektől érkeztek.

A gyermekek veszélyeztetettségét észlelő jelzőrendszer – települési szintű-működtetését GYBI látja el a Család- és Gyermekjóléti Központ alapszolgáltatási csoportjain keresztül.

Az Intézmény különféle szolgáltató tevékenységeivel segíti a családokat a gyermekek nevelésben, a gyermeki jogok érvényre juttatásában. Az alapellátások biztosításával

hozzájárulunk a gyermekek családban történő nevelkedéséhez, a veszélyeztettség időbeni felismeréséhez, megelőzéshez, illetve megszüntetéshez. Csupán az alapellátás eredménytelensége esetén kerülhet sor hatósági intézkedésre és a gyermek családot helyettesítő védelmére irányuló tevékenységre.

A veszélyeztetett gyermekek (testi, érzelmi vagy értelmi fejlődését gátolja a saját maguk vagy a szüleik, gyámjuk által tanúsított magatartás, mulasztás, illetve valamely fennálló körülmény) döntő többsége védelembe vétel alatt áll. Ebben az esetben az esetmenedzserek rendszeresen ellenőrzik a gyermek helyzetét, szabályokat határoznak meg és szolgáltatásokat szerveznek a családok számára a kiskorút veszélyeztető probléma megoldásában. Itt a vezető ok a tanköteles gyermek 50 órát meghaladó igazolatlan hiányása.

Az összes védelembe vett gyermekek közül a két év alattiak száma 20 fő, 3-5 éveseknél 44 fő, 6-13 éveseknél 83 fő, a 14-17 évesek körében, kiemelkedő; 96 fő. Megelőző pártfogásban kizárólag 14 év felettiak részesülnek.

Ideiglenes hatállyal elhelyezettek számát tekintve nincs jelentős különbség a korcsoportok közt ugyanakkor a nevelésbe vettek száma a 6-13 évesek között volt a legmagasabb.

Családba fogadásnál szintén ez a tendencia figyelhető meg, ugyanakkor a harmadik személynél elhelyezettek közel azonos számban érintettek minden életkorban.

Eger járás 22 településén 3 településen (a korábbi évhez hasonlóan) kiemelkedően magas volt a hatósági intézkedéssel érintett ellátottak száma. Egerben (113 fő), Kerecsenden (32 fő) és Verpeléten (42 fő) a védelembe vétel alatt álló kiskorúak vannak túlsúlyban. Egerben a veszélyeztetettek magas száma a többihez képest természetesen a település nagyságából is adódik.

A hatósági intézkedéshez vezető fő veszélyeztetettségi okok a következők: tankötelezettség elmulasztása, nevelési problémák, szülők, család életvitele.

A tárgyévben Noszvajon és Nagytályán nem volt hatósági intézkedésben érintett kiskorú.

A városban élő családok és gyermekek problémái komplexek, egyre több „sokproblémás” család kerül látókörbe. A szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek, családok helyzetének javítása érdekében a Szalai közösségi házban rendszeres egyéni, csoportos és közösségi szociális munka zajlik.

A korábbi évhez képest védelembe vett (246 fő) és nevelésbe vett (167 fő) ellátottak száma növekvő tendenciát mutat, az ideiglenes hatállyal elhelyezetteket száma (11 fő) csökkent, az utógondozottak száma 14 fő volt.

Családon belül fizikai elhanyagolt 115 fő, lelki elhanyagolt 96 fő, bántalmazott 24 fő családon kívül 10 fő bántalmazott kiskorút látott el a központ járási szinten. Korábbi évhez képest növekvő tendencia figyelhető meg.

Speciális tevékenységeket a Központ 2018-ban 2292 alkalommal, 5010 főt érintően, 2019-ben 9767 alkalommal 10245 főt érintően és 2020-ban 12659 alkalommal 10772 főt

érintően végzett. Az ugrásszerű emelkedést az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység 2018. szeptemberétől történő bevezetése okozta.

Kapcsolattartási ügyelet 2018-ban 65 alkalommal, 2019-ben 69 alkalommal, 2020-ban összesen 37 alkalommal biztosított a Központ jogerős bírósági vagy gyámhivatali határozatnak megfelelően.

2018-ban 21 esetben, 2019. évben 19 alkalommal, míg a 2020. évben 11 esetben történt intézkedés a kórházi szociális munka során ~~14 fő kliens ügyében.~~ Felmerült szexuális abúzus gyanúja, gyermekek fizikai elhanyagolás.

11 alkalommal a szülő pszichés problémái miatt, 2 alkalommal partnerbántalmazás miatt, illetve 6 alkalommal a gyermek önsértő magatartása vagy szülői elhanyagolás miatt a kórházi védőnővel együttműködve történt intézkedés.

2018-ban 41 hívás, 2019-ben 19 hívás, 2020-ban 49 hívás érkezett a készenléti telefonra. Az esetek túlnyomó többségében a telefonon történő információnyújtás és tájékoztatás elegendőnek bizonyult, egy-két olyan eset volt, amikor a jelzett probléma csak személyes megjelenéssel történő segítségnyújtással volt megoldható.

Jogi tanácsadást 2018-ban 54 alkalommal, 2019-ben 51 alkalommal, 2020-ban 84 alkalommal igényeltek. Az esetek többségében házasság felbontása, szülői felügyeleti jog rendezése, gyermektartásdíj rendezése, hiteltartozás és örökösödés kérdésében igényeltek segítséget. Pszichológiai tanácsadást 2018-ban 528 alkalommal, 2019-ben 524 alkalommal, 2020-ban 500 alkalommal vették igénybe a leggyakrabban nevelésből, családi konfliktusból adódó problémák miatt.

A Központhoz összesen 2018-ban 1122 jelzés, 2019-ben 942 jelzés, 2020-ban pedig 814 jelzés érkezett. A jelzések döntő többségét a köznevelési intézmények tették, ezt követi az Egri Járási Hivatal Gyámügyi Osztálya és az egészségügyi szolgáltatók. Tekintve, hogy a legtöbb jelzés a köznevelési intézményektől érkezik, ennek megfelelően a jelzett problémák közül a legkiemelkedőbb az oktatási elhanyagolás, ezt követik az életviteli problémák és egyéb elhanyagolás. Nem érkezett jelzés menekülteket befogadó állomástól, egyesülettől, alapítványtól, munkaügyi hatóságtól, katasztrófavédelemtől, közüzemi szolgáltatóktól, gyermek/beteg/ellátott jogi képviselőtől, hivatásos gondnoktól, és javítóintézetből.

A Központ a járás területén működő család- és gyermekjóléti szolgálat feladatainak szakmai támogatása érdekében havi rendszerességgel esetmegbeszélést tartott és a szolgálatok családsegítőinek megkeresésére 46 esetben biztosított konzultációt. A jelzőrendszer járási szintű koordinálását és a protokoll által előírt feladatokat a Család- és Gyermekjóléti Központban osztott munkakörben (heti 30 óra) a járási jelzőrendszeri tanácsadó látja el.

Az iskolai, óvodai szociális segítő szolgáltatás 2019-ben az Egri járás minden köznevelési intézményében elérhető volt, vagyis összesen 75 intézményben (37 óvoda, 24 általános iskola és 14 középiskola). A szolgáltatás a tárgyév során 9 176 főt ért el (gyermekek, szülők, pedagógusok és egyéb szakemberek), a tevékenységek száma 8 123-ra emelkedett. A segítők egyéni, csoportos és közösségi szociális munkával hozzájárultak a gyermekek beilleszkedéséhez, prevenciós eszközök alkalmazásával elősegítették a gyermekek veszélyeztetettségének kiszűrését.

A tanév végével a Család- és Gyermejkölési Központ nyári napközis táborokat szervezett a közoktatási intézmények bevonásával általános iskolás gyermekek számára. 2019. június 22. és augusztus 15. között 12 nyári napközis tábort került megszervezésre, 8 helyszínen 4 egri és 4 vidéki iskola segítségével. Táborokban 316 gyermek vett részt a foglalkozásokon, a hét öt napján, 8-16 óra között. A napközis tábort a 2020. évben 310 fő részvételével sikerült megtartani. A programok sokszínűsége a gyermekek szabadidejének hasznos eltöltését, ismeretszerzését, szociális és kreatív készségeinek fejlesztését tűzte ki célul. A gyermekek különböző előadásokon, kulturális programokon, sportvetélkedőkön, kézműves foglalkozásokon, kirándulásokon vehettek részt.

Tanulmányaikban lemaradt, vagy javítóvizsgára kötelezett tanulók számára korrepetálás szervezésére került sor július, augusztus hónapokban. Korrepetáláson 33 gyermek vett részt, összesen 150 alkalommal. 27 gyermek sikeresen vizsgázott. A korrepetáltak száma a 2020. évben 39 fő volt.

2019. január 1-től a **szociális diagnózis felvétele** a központ speciális szolgáltatásai közé tartozik. Korábban a pilot projekt (EFOP – 1.9.4.) keretében látta el a központ ezt a feladatot. A Család- és Gyermejkölési Központnak kell elkészíteni a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján, az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat meghatározó szociális diagnózist. A tárgyévben 63 szociális diagnózis készült el, ami 172 személyt érintett. 2020-ban azonban mindössze 21, tekintve, hogy az elkészítése személyes találkozást igényel és a 2020. év nagy részében erre a járvány miatt csak krízishelyzetre való tekintettel volt lehetőség.

Információs és Koordinációs Pont által a fogyatékkal élő emberek és családtagjaik számára célzott, egyénre szabott információkhoz való hozzáférést biztosításunk a megyénkben. EFOP-1.9.2-VEKOP-16-2016-00001 „A fogyatékos személyek számára nyújtott szakmai és közszolgáltatások hozzáférhetőségének kialakítása, fejlesztése” c. projekt keretében helyi információs és koordinációs pont kialakítása és működtetése az egri Család- és Gyermejkölési Központban 2018.04.01. napjával megtörtént. A fogyatékos-ügyi tanácsadók tanácsadást biztosítanak, speciális szolgáltatásokról információt nyújtanak, kapcsolatot építenek a helyi érdekvédelmi szervezetekkel és kezelik a megyei szintű adatbázist.

A Család-és Gyermejkölési Szolgálat gyermejkölési szolgáltatási feladatokat, a családsegítés feladatait, valamint szervezési, gondozási feladatokat végez. Feladata a gyermeki jogokról való tájékoztatás, támogatásokhoz való hozzájutás segítése, válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, szabadidős programok szervezése, hivatalos ügyek intézésének elősegítése.

4.1.3. sz.táblázat - Az esetek száma és ellátási forma szerinti megoszlása a Család és Gyermejkölési Szolgálatnál

Ellátási forma	2017		2018		2019	
	Ellátott kiskorúak	Megoszlás ellátási	Ellátott kiskorúak	Megoszlás ellátási	Ellátott kiskorúak	Megoszlás ellátási

	száma (fő)	formák között (%)	száma (fő)	formák között (%)	száma (fő)	formák között (%)
Együttműködési megállapodás keretében	200	38%	300	47,5 %	390	60%
Együttműködési megállapodással nem rendelkező	330	62%	332	52,5%	258	40%
Összesen	530	100%	632	100%	648	100%

Forrás: intézményi adatgyűjtés

Az ellátott kiskorúak száma folyamatosan emelkedik, ellátásuk egyre inkább együttműködési megállapodás keretében történik.

A 2019 éves adatok szerint összesen 390 gyermek állt családgondozás alatt, akik 311 családból kerültek ki.

Az összes gondozott gyermek közül 209 fiút és 181 lányt láttak el 2019-ben. Majdnem minden korcsoportot érintő problémaként jelent meg az elvált szülő által való zaklatás, mely a gyermekelhelyezéssel, anyagi kérdésekkel, a szülők közötti lezáratlan problémákkal, családon belüli bántalmazással, láthatással, nem ritkán a bosszúvággyal volt.

A legtöbben a 6-13 év (170 fő) illetve a 14 – 17 év (134 fő) közötti korcsoportból kerülnek ki. Ezen korcsoportból gondozás alá vett gyermekek általában leginkább a magatartási, illetve gyermeknevelés problémák miatt kerülnek ellátásra.

Elmondható, hogy legtöbb gyermek szülei házastársi élettársi kapcsolatban élnek és gyakran súlyos, állandósult párkapcsolati problémával küzdenek.

Az egyszülős családban élő gyermekek esetében általában a hiányzó szülő az apa, így az édesanya kettős szülői szerepet lát el.

A háztartásvezetésen kívül családfenntartói (gyakran másodállás vállalására is kényszerülnek) szereppel bír, valamint képviselnie kell a normál családmockelkben meglévő apai tekintélyt és kontrollt.

Az anyára hárult többletfeladatok elvégzéséből kifolyólag nyilvánvalóan csökken a gyermekre, gyermeknevelésre fordítható figyelem, idő. Az ilyen típusú családokban nevelkedő gyermekek nagyobb számban sodródnak a negatív értékekkel rendelkező kortárs csoportok, a kriminalitás és a deviancia egyéb típusai felé.

A cél ezeknél a családoknál a kialakult veszélyeztető tényezők csökkentése, megszüntetése.

4.1.4. sz. táblázat - Az elsődleges probléma számának változása

Probléma területek	2016	2017	218	2019
	Esetek száma (db)	Esetek száma (db)	Esetek száma (db)	Esetek száma (db)
Életviteli	21	44	23	27
Családi kapcsolatok	25	43	33	34
Bántalmazás	7	13	7	11

Lelki-mentális	2	9	1	2
Gyermeknevelési probléma	54	146	33	64
Anyagi okok (megélhetés, lakhatás)	73	28	12	17
Foglalkoztatási helyzet	6	3	0	0
Egészségkárosodás	5	8	11	13
Ügyintézési segítségnyújtás	16	21	12	8
Információ kérés	0	2	6	1
Láthatási gondok	0	0	0	0
Magatartási okok	102	60	67	95
Szülői elhanyagolás	14	20	24	34
Gyermekintézményi beilleszkedési nehézség	2	1	2	2
Szenvedélybetegség	2	3	1	3

Jól látható, hogy a dominánsan jelennek meg a gyermeknevelési és magatartási problémák, melyek a többi probléma területre is kihatnak.

A családlátogatások és az ügyfelekkel az intézményben való találkozások alkalmával leggyakrabban a gyermekek magatartási- és teljesítményzavara jelent meg problémaként. Ennek háttérében mély, és hosszú ideje húzódó családi konfliktusok állnak.

Veszélyeztető tényezőként jelent meg a szülők gyermeknevelés szempontjából nem megfelelő életvitele, a gyermekek szülők által való fizikai és érzelmi elhanyagolása, a gyermekek családon belüli bántalmazása, a szülők szenvedélybetegsége. Kiskorúak esetében is megjelenik a szenvedélybetegség problémája.

4.1.5. sz. táblázat - A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat gondozásában álló gyermekek száma és az ellátási formák

	2016	2017	2018	2019
	Gyermekek száma (fő)	Gyermekek száma (fő)	Gyermekek száma (fő)	Gyermekek száma (fő)
Alapellátás	228	190	182	264
Védelembe vett	103	105	89	113
Ideiglenes hatállyal elhelyezett	6	2	4	1
Nevelésbe vett	45	49	25	8

Utógondozás	4	3	0	4
Összesen	386	349	300	390

Forrás: intézményi adatgyűjtés

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál alapellátásban részesülő gyermekek száma jelentős növekedést mutat 2018-2019 vonatkozásában. A védelemben vettek száma 2018-ban 2017-hez képest minimálisan csökkent, de 2019-re újra növekedő tendenciát mutatott.

A veszélyeztetettség és a súlyos problémák kialakulásának megelőzésében, illetve a beavatkozás gyorsasága érdekében kiemelkedő jelentősége van a veszélyeztetettséget észlelő-és jelzőrendszer működtetésének.

2018-ban és 2019-ben a Család- és Gyermekjóléti Szolgálathoz 442 illetve 447 jelzés érkezett, ami jelentős csökkenés a 2017-es 522 jelzéshez képest. A 2019-ben beérkezett 447 jelzés közül 377 esetben kiskorú személyre vonatkozott.

2019-ben az egészségügyi szolgáltatók 32 esetben jeleztek ebből a védőnők részéről 19 jelzés jött, főként elhanyagolással kapcsolatos probléma miatt.

Személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények 35 alkalommal vették fel a kapcsolatot a Szolgálattal, Egerbe költöző, korábban alapszolgáltatásban lévő családokkal, valamint családok átmeneti otthonából kikerülő családokkal kapcsolatosan.

Itt főként lakhatási problémák, életviteli problémák miatt történt meg a jelzés, valamint a korábbi lakhelyükön jelentkező aktuális problémák miatt pl. bántalmazás, elhanyagolás stb.

A köznevelési intézményektől jött a legnagyobb számban jelzés, összesen 222 esetben. A megelőző évhez hasonlóan, 2019-ben is a legnagyobb számban megjelenő probléma az igazolatlan iskolai – illetve néhány esetben óvodai – hiányzás és magatartásprobléma. A korábbiakhoz képest megemelkedett azoknak a jelzéseknek a száma is, melyek magántanulói jogviszony létesítésére vonatkoznak, több esetben beilleszkedési zavar, vagy egészségi-pszichés probléma miatt. A rendőrség főként magatartásproblémával kapcsolatosan küldött jelzést, 6 esetben.

Az önkormányzat lakhatási, életvezetési problémákkal, kilakoltatással kapcsolatosan élt jelzéssel.

Gyámhivatal irányából a jelzések legnagyobb részben gyermeknevelési problémák voltak. Jelentős számban, 82 alkalommal, érkezett jelzés állampolgártól, ami korábbi években nem volt annyira jellemző, kiskorúra és nagykorúakra egyaránt.

A család és gyermekjóléti szolgáltatást 2020-ban 13.720 alkalommal, 2019-ben 17 721 alkalommal vették igénybe, míg az ezt megelőző évben kevesebbszer, csak 15 955 alkalommal.

Egyszeri esetkezelésben 2018-ban 1309 fő, 2019-ben 861 fő, 2020-ban 1051 fő volt érintett. Ha az első interjúval az együttműködés nem zárható le, a szolgáltatást igénybe vevővel írásos együttműködési megállapodás készül. 2018-ban az együttműködési megállapodás alapján végzett esetmunka 582 fő számára nyújtott ellátást, ami 232 családot jelent. 2019-ben 749 főt és 311 családot érintően végeztek a munkatársak esetmunkát, 2020-ban pedig

702 főt érintően 294 családnak nyújtottak szolgáltatást együttműködési megállapodás alapján.

Az elsődlegesen hozott problémák közül az anyagi problémák, ügyintézésrel kapcsolatos problémák, gyermeknevelési, és a magatartás – teljesítményzavar a kiemelkedő. Legnagyobb arányban ügyintézésrel kapcsolatos problémával keresték fel a szolgálat valamelyik telephelyét.

Az igénybe vevők nemek szerinti elosztására jellemző, hogy a női kliensek száma negyedével nőtt a korábbi évhez képest. A házasságon kívüli születések és a válások számának növekedése következtében megnőtt az „egy szülő és gyermek(ek)” típusú háztartások aránya. Ezekben legtöbbször az édesanya az „egy szülő”, aki gyermekével él, náluk, az átlagosnál gyakoribb a szegénység és némely más társadalmi probléma (pl.: magatartásprobléma, gyermek külön élő szülőjével való kapcsolattartása hiánya) is.

A 2019-es évben az együttműködési megállapodással rendelkező személyeknél az elsődlegesen hozott problémák közül a magatartás, teljesítményzavar dominált, ezt követi gyermeknevelési problémakör.

A tanköteles kiskorú esetében a köznevelési intézmények kötelesek jelzéssel élni a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat irányába, ha igazolatlanul hiányzik az óráról a gyermek. Általános iskolás korban problémaként jelentkezik a rossz társaságba kerülés, iskolából, otthonról való kimaradás.

4.1.6. sz. táblázat – Rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma (fő)	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma (fő)	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben /gyermekneveléshez adott települési támogatásban részesítettek száma (fő)
2014	1297	26	69
2015	1085	19	80
2016	919	32	58
2017	755	28	59
2018	560	21	34
2019	411	11	20

Forrás: TeIR, KSH, önkormányzati adatszolgáltatás

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma folyamatos csökkenést mutat. 2019. december 31-én a kedvezményre jogosultak száma 411 fő volt, a 2014 évhez képest a harmadára csökkent. A kedvezményben részesülő gyermekek közül 270 gyermek és nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű, a szülők alacsony iskolai végzettsége, elégtelen lakókörnyezet vagy alacsony foglalkoztatottság alapján.

2017-től a gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek alapösszegű (6000 Ft), a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű és gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak, emelt összegű (6500 Ft) természetbeni juttatásra voltak jogosultak Erzsébet utalvány (természetbeni juttatás) formájában. 2019-től a természetbeni juttatást az ugyanilyen összegű pénzbeli támogatás váltotta fel. Az év során 2 alkalommal járó

egyszeri alapösszegű gyermekvédelmi támogatást 2019-ben 153 gyermek, az emelt összegű támogatást 299 gyermek kapta meg.

A bölcsődékben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek, tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban élő gyermekek, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek, olyan családban élő gyermekek, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, olyan családban élő gyermekek, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a nettó, kötelező legkisebb munkabér összegének 130%-át, valamint a nevelésbe vett gyermekek az intézményi gyermekétkeztetését ingyenesen kell biztosítani. A fizetési mentesség hozzájárul a családok hátránykompenzációjához.

Ez 2018-ban az ellátottak 73,7 %-át, 2019-ben a 74,6 %-át, 2020-ban 75,6 %-át jelenti.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekeknek, a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermekeknek, a három-vagy többgyermekes család gyermekeinek, az átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett, nevelésbe vett gyermekeknek, valamint a védelembe vett gyermekek a gondozását is térítésmentesen kell biztosítani. Ez 2018-ban az ellátott gyermekek 25,1%-át, 2019-ben 27,1%-át, 2020-ban 23,9 %-át jelentette.

4.1.7. sz. táblázat – Fizetési mentességek a bölcsődék vonatkozásában

Év	Bölcsődei férőhelyek száma (fő)	A bölcsődékbe felvett gyermekek száma (fő)	Feltöltöttség (%)	Kihasználtság (%)	Nem fizetett étkezésért térítési díjat (%)	Nem fizetett gondozási díjat (%)
2018	260	225	86,14	72	73,7	25,1
2019	260	216	82,6	72,21	74,6	27,1
2020	260	195	83,6	69	75,6	23,9

Forrás: intézményi adatszolgáltatás

A gyermekvédelmi törvény alapján juttatott támogatásokról továbbra is megállapítható, hogy a rászorultsági értékhatár nyugdíjminimumhoz (28 500 Ft) kötése, a jövedelmek és a minimálbér folyamatos emelkedése miatt, valamint a gyermekek után járó jelentős adókedvezmény, az ingyenes étkeztetés és tankönyv jogosultság kiterjesztése alapján kevesebben veszik igénybe a támogatást.

Az Önkormányzat 2015-től települési támogatásként a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, Egerben lakóhellyel rendelkező alsó-, vagy középfokú iskolai oktatásban részt vevő tanulók vagy felsőoktatási intézményi hallgatók részére 4 000 Ft iskolakezdési támogatás nyújt. 2015-ben 405 gyermek iskolakezdéséhez járult hozzá az Önkormányzat, 2016-ban 471 gyermek, 2017-ben 382 gyermek, 2018-ban 315 gyermek, 2019-ben 193 gyermek szülője kérte a támogatás megállapítását.

Kistérségi, egyéb együttműködésben ellátott feladatok

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben meghatározott **gyermekek átmeneti gondozását** Eger 2 helyettes szülővel 6 férőhelyen, 38 férőhelyes családok átmeneti otthonával látja el, a gyermekek átmeneti otthonának biztosítása érdekében feladat-ellátási szerződést kötött Gyöngyös Körzete

Kistérség Többcélú Társulásával. Az elmúlt időszakban sem a helyettes szülői ellátásban, sem a gyermekek átmeneti otthonában nem kellett gyermeket elhelyezni, ugyanakkor a családok átmeneti otthona 100 %-os kihasználtsággal működik.

4.2 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz, ezért nagy jelentőségű az ingyenes közétkeztetés.

2015. szeptemberétől a Kormány programja jelentősen kiterjesztette az **ingyenesen étkezők** körét: a bölcsődékben és az óvodákban ingyenes az étkezés mindazon gyermekek részére, akik családjában az egy főre eső jövedelem nem haladja meg a nettó minimálbér 130%-át. Ennek eredményeként a bölcsődében ingyenesen étkezők száma 2015-ben 3,5-szeresére nőtt a 2014. évhez képest. 2015-ben az óvodások 65 %-a ingyenesen étkezett, 2016-ban tovább nőtt ez az arány, 72 %-ra.

Az 1-8. évfolyamon ingyenesen étkezők száma folyamatosan csökken, míg 2012-ben az iskolás korosztály 24 %-a étkezett térítésmentesen, 2016-ban már csak a 18 %-a. Az általános és középiskolákban az 50 %-os étkezési támogatásban részesülők száma folyamatos csökkenést mutat.

2013.szeptemberétől felmenő rendszerben ingyenes a tankönyv az általános iskolásoknak. 2017-es tanévtől minden általános iskolás (5-8. osztályokban is) és a középfokú iskolát kezdők (9. osztályos) is térítésmentesen jutnak tankönyvhöz.

4.2.1. sz. táblázat - Kedvezményes óvodai, iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes óvodai étkezésben résztvevők száma (fő)	Ingyenes étkezésben résztvevők száma ált. iskola 1-8. évfolyam (fő)	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-12. évfolyam (fő)	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma (fő)	Óvodáz-tatási támogatásban részesülők száma (fő)	Nyári étkeztetésben részesülők száma (fő)
2014	262	1114	1885	4859	38	339
2015	1262	1147	2024	5071	17	249

					A támogatás 2016. 10.31-vel megszűnt.	
2016	1239	960	1899	5843	0	242
2017	1263	n.a.	n.a.	n.a.	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az Önkormányzat minden évben jelentős összeget fordít az étkeztetés támogatására.

Az iskolai étkeztetést lebonyolító Egri Közszolgáltatások Városi Intézménye évente több száz millió forintot költ ételmezési kiadásra, amelynek 1/3 részét a rezsizs ki. A szülők a mindenkori megállapított nyersanyagnorma alapján fizetik a térítési díjat, amely az étkeztetési kiadásoknak hozzávetőlegesen a 40 %-át fedezi.

2016-tól a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére kötelező biztosítani az évközi és a nyári szünetben az ingyenes étkeztetést. Korábbi években az önkormányzat pályázott a nyári étkeztetésre és a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők kérhették. 2016-ban 306 gyermek, 2017-ben 288 gyermek kapott déli meleg ételt a szünidőkből.

Az étkezők számát befolyásolja a szünet időtartama, a nyári szünetben a jogosultak fele étkezett, jellemzően az általános iskolás korosztályból.

A szünidei gyermekétkeztetésben szervezési feladatokat látnak el a Család-és Gyermekjóléti Központ Alapszolgáltatási csoportjai. A gyermekvédelmi kedvezményben részesülő hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű jogosultakat felkeresik, segítséget nyújtanak a jogosultnak a nyilatkozat kitöltéséhez és benyújtásához, ezzel segítve az ingyenes étkeztetésbe való bekapcsolódásukat. 2018-ban 184 fő, 2019-ben 168 fő, 2020-an 124 fő vette ezt igénybe átlagosan.

Intézményi struktúra

Eger Megyei jogú Város Önkormányzata 3 óvodát 17 óvodai feladatellátási helyen tart fenn. A nem önkormányzati fenntartású intézmények közül óvodai nevelés 4 intézményben folyik.

Az óvodai intézménystruktúrát érintő változások

Eger városban 7 intézmény összesen 21 feladat ellátási helyen lát el óvodai nevelési feladatokat.

Az óvodák az egri gyermekeken kívül, jellemzően az egri járás területén állandó lakóhellyel rendelkező kisgyermeket is fogadnak.

Az önkormányzati óvodák férőhelyei a 2020/2021-es nevelési évre csökkentek, a változást a Farkasvölgyi Tagóvoda feladatellátásból történő kivonása, az óvodaépület bezárása okozta. A férőhelyek 90%-a az önkormányzati fenntartású óvodákban található. Az óvodák nyitva tartása meghaladja a 10 órát.

Az óvodák nyári zárva tartása az intézmények ellátott alapfeladatához és a szülői igényekhez igazodik. Az önkormányzati fenntartású óvodák nyári zárva tartása 4 hét.

A 2020-as évben kialakult világiárvány az óvodák feladatellátását is jelentősen átalakította.

A tavaszi zárva tartás ideje alatt az óvodapedagógusok on-line formában tartották a kapcsolatot a gyermekekkel és a szülőkkel, az óvodák elvégezték a szükséges karbantartási feladatokat, majd ügyleti formában működtek. A 2020-as évben nyári zárva tartást nem volt, a kisgyermek ellátása folyamatos volt. Az intézmények személyi feltételei adottak.

**4.2.2. sz. táblázat - Óvodai intézményhálózat jellemzői
2018-2019. nevelési év**

Fenntartó	Feladat ellátási helyek száma	Gyermekek száma	Hátrányos helyzetű gyermekek száma		Halmozottan Hátrányos helyzetű gyermekek száma	
			száma	százalék	száma	százalék
Önkormányzat	18	1567	27	1,72%	37	2,36%
Állami szerv	2	45	6	13,33%	10	22,22%
Egyházi jogi személy	1	53	0	0%	0	0%
Közhasznú alapítvány	1	46	0	0%	0	0%
Összesen	22	1711	33	1,93%	47	2,75%

Forrás: október 1. OSAP statisztika, helyi adatgyűjtés

**Óvodai intézményhálózat jellemzői
2019-2020. nevelési év**

Fenntartó	Feladat ellátási helyek száma	Gyermekek száma	Hátrányos helyzetű gyermekek száma		Halmozottan Hátrányos helyzetű gyermekek száma	
			száma	százalék	száma	százalék
Önkormányzat	18	1558	27	1,73%	39	2,50%
Állami szerv	2	54	5	9,26%	7	12,96%
Egyházi jogi személy	1	62	0	0%	0	0%

Közhasznú alapítvány	1	49	0	0%	0	0%
Összesen	22	1723	32	1,86%	46	2,67%

Forrás: október 1. OSAP statisztika, helyi adatgyűjtés

A nem önkormányzati fenntartású óvodák közül az Egri Szalaparti Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-oktatást Végző Iskola és Kollégiumban és az Egri Mlinkó István Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola és Kollégiumban látnak el óvodai nevelésben részesülő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek megoszlása az önkormányzati intézmények között eltérő arányú, legnagyobb számban a Benedek Elek Óvodában vannak jelen.

4.2.3. sz. táblázat - Óvodai nevelés adatai (Mérés minden év október 1. OSA)

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2015	1915	88	2060	22	1938	5
2016	1717	87	2056	22	1726	5
2017	1706	87	2066	22	1717	5
2018	1704	87	2066	22	1711	5
2019	1642	86	2090	22	1723	6
2020	1586	85	2021	21	1669	6

Forrás: helyi adatgyűjtés

Az óvodai csoportok száma és ezzel párhuzamosan az óvodai férőhelyek száma 2020-ra csökkenést mutat. Az óvodákban elhelyezett 3-6 éves gyermekek száma szintén folyamatosan csökken. Az óvodák kihasználtsága a 2020. évi októberi adatok alapján az önkormányzati fenntartású óvodákban 83 %-os, az egyéb fenntartású óvodákban 77 %-os. A kihasználtsági mutatók a gyerekek folyamatos év közbeni felvétele miatt a nevelési év végére jelentősen javulnak.

A városban két új óvoda építése és három óvoda fejlesztése indult TOP pályázatokkal. A program célja a 3 és 6 év közötti gyermeket nevelő egri családok segítése, hozzájárulás a munkaerőpiacra való visszatéréshez, s egyben a gyermekek óvodai elhelyezésének, ellátásának fejlesztése.

Eger Önkormányzata a „Családbarát óvodai közszolgáltatások fejlesztése Egerben” (TOP-6.2.1-15-EG1-2016-00004.) projektben három egri gyermekintézmény, a Szivárvány Óvoda Eszterlánc Tagóvodája; Benedek Elek Óvoda OVI-VÁR Tagóvodája és a Ney Ferenc Óvoda Gyermekkert Tagóvodájának konyhai eszközfejlesztése valósult meg. Az eszközbeszerzéssel biztosítjuk azt, hogy az érintett tagóvodák hosszú távon is modern, korszerűen felszerelt egységként fogadhassák a kisgyermeket.

A „Pozsonyi utcai óvoda építése” (TOP-6.2.1-15-EG1-2016-00001.) projektben egy új, teljeskörűen akadálymentes óvoda épült. A beruházással egy korszerű, ésszerűen kialakított, 4 csoportszobával rendelkező és 100 egri gyermeket befogadó épület kialakítása volt a cél. A csoportszobák mellett az épületben iroda, szociális helyiségek és udvar kialakítása szerepelt. A Pozsonyi utcai új óvodaépület az Eger, Köztársaság téren elhelyezkedő Ney Ferenc Óvoda Zöld Liget Tagóvodáját váltotta ki, illetve az óvodai körzet székhelye, s így az óvodai vezetés irodái is ide kerültek át a jelenlegi Ney Ferenc Óvodából (Ifjúság u. 7-9.).

A „Kertész utcai óvoda építése” (TOP-6.2.1-15-EG1-2016-00002.) projekttel a Kertész utca 100. szám alatt egy új, 4 csoportnak otthont adó, 100 gyermek fogadására alkalmas intézmény jött létre, irodával, szociális helyiségekkel és udvarral.

Az óvoda funkción felül az új, teljes körűen akadálymentes épületbe került a belvárosi óvodák székhelye, így az óvodavezetés a jelenlegi Szivárvány Óvodából ide költözött, az ehhez szükséges helyiségekkel és funkciókkal. Mindemellett az újonnan épült óvodában az óvodai étkeztetést ellátó, klimatizált melegítőkonyha is létesült.

Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (TOP-6.5.1-15-EG1) projekttel - Eger, Kallómalom utca 1-3., Remenyik Zsigmond utca 17., és Nagyvárad utca 1. szám alatti Óvodák energetikai korszerűsítése valósult meg 163 millió forint értékben és 26 millió Ft-os kiegészítő, városi saját erő biztosításával.

Állami fenntartásban általános iskolai nevelés-oktatás 12, középfokú iskolai nevelés-oktatás szintén 12, és kollégiumi nevelés 7 feladat ellátási helyen folyik. A nem állami fenntartású intézmények közül általános iskolai oktatás 3, középfokú oktatás 11 iskolákban, kollégiumi ellátás 16 kollégiumi telephelyen folyik.

A középfokú tanintézetek képzést folytatnak gépészet, elektronika, informatika terén (Kontawig Műszaki Szakközépiskola, Wigner Jenő Műszaki, Informatikai Középiskola és Kollégium, Neumann János Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium, Egri SZC Bornemissza Gergely Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma). Jelentős létszámban bocsátanak ki a tanintézetek kereskedelmi, vendéglátó-ipari, élelmiszeripari és egészségügyi szakembereket (Heves Megyei Szakképzési Centrum Sárvári Kálmán Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium (KERI-MG Eger), Egri SZC Kossuth Zsuzsanna Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája, Kollégiuma és Könyvtára, Egri SZC Szent Lőrinc Vendéglátó és Idegenforgalmi Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium).

4.2.4. sz. táblázat - Az alapfokú intézményhálózat jellemzői 2017/2018. tanév

Fenntartó	Feladat-ellátási helyek száma (db)	Gyermekek száma (fő)	Hátrányos helyzetű gyermekek száma (fő és % ¹⁵)	Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (fő és % ¹⁶)
-----------	------------------------------------	----------------------	---	---

¹⁵, ¹⁶ a fenntartónkénti gyermeklétszámon belüli arányt mutatja

Állami szerv	10	3521	188	5,34%	266	7,55%
Egyházi jogi személy	2	757	14	1,85%	5	0,66%
Magán fenntartású	1	58	0	-	0	-
Állami felsőoktatási intézmény	2	842	12	1,43%	2	0,24%
Összesen	15	5178	214	4,13%	273	5,27%

Forrás: helyi adatgyűjtés

4.2.5. sz. táblázat - Középfokú intézményhálózat jellemzői 2017/2018. tanév

Fenntartó	Feladat ellátási helyek száma (db)	Gyermekek száma (fő)
Állami szerv	11	4 303
Egyházi jogi személy	3	1 510
Magán fenntartású	5	2 149
Állami felsőoktatási intézmény	2	425
Összesen	21	8 387

Forrás: helyi adatgyűjtés

4.2.6. sz. táblázat - Kollégiumi hálózat jellemzői 2017/2018. tanév

Fenntartó	Feladat ellátási helyek száma (db)	Gyermekek száma (fő)
Állami szerv	7	882
Egyházi jogi személy	5	542
Magán fenntartású	9 ¹⁷	696
Összesen	21	2120

Forrás: helyi adatgyűjtés

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók megoszlása az intézmények között eltérő arányú: nagyobb számban vannak jelen az állami fenntartású iskolák tanulói közt.

Létszámuk a jogszabályi változás következtében csökkent. A középiskolák közül azokban az intézményekben vannak jelen nagyobb arányban, amelyekben szakképzés folyik, illetve az érettségit adó képzésben az Arany János Tehetség gondozó Programban részt vevő iskolákban.

4.2.7. sz. táblázat - Általános iskolában tanulók száma

¹⁷ Két alapítványi fenntartású intézmény 4-4 telephelyen működtet kollégiumot.

Tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2014/2015	2725	2507	5232	3318	63,42
2015/2016	2680	2545	5225	3052	58,41
2016/2017	2700	2560	5260	2689	51,12
2017/2018	2611	2577	5188	2914	56,17
2018/2019	2493	2671	5164	2790	54,03

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

Tendenciáját tekintve csökken az általános iskolai tanulók száma: ez az alsó tagozatosok esetében a bemutatott 5 tanév során a 2016-2017. tanév kivételével egyértelműen megfigyelhető, amit némileg kompenzál a felső tagozatos tanulók számának növekedése. A napközis tanulók száma is csökkenő.

Védőnői ellátás jellemzői

A védőnők az egészségügy sajátos határterületén, önállóan, a különböző társszakmák képviselőivel együttműködve látják el a törvények és jogszabályok, módszertani útmutatók és a szakmai irányítás által meghatározott feladataikat, magas szintű és sokoldalú képzettségük teszi alkalmassá őket a sokrétű feladatok ellátására. Tevékenységük során az alapellátási rendszerek különböző pontjai összefonódnak, mintegy összefogva az egyén, a család érdekében a különböző szakterületek által végzett munka eredményét.

Egerben a védőnői szolgálat működtetéséről Eger MJV Önkormányzatával kötött feladatellátási szerződés alapján, 2007. jan. 1. napjától a KEVIKO Prevenció Védőnői Szolgáltató Kft. gondoskodik. A Kft jelenleg 15 védőnőt foglalkoztat.

A városban a területi védőnők jelenleg öt telephellyel (tanácsadó) rendelkeznek, az iskolavédőnők az oktatási intézményekben látják el a feladatukat. Tevékenységük színterei a védőnői tanácsadók, a családok otthona, a nevelési-oktatási intézmények.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése, 229/2020. (VIII. 31.) közgyűlési határozatával döntött arról, hogy 2020. november 1. napi hatállyal tulajdonba veszi a KEVIKO Prevenció Védőnői Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság valamennyi üzletrészét, mely által a Társaság egyszemélyes önkormányzati Kft formában működik tovább.

Társaság, mint egészségügyi szolgáltató, tevékenységét a területi védőnői ellátásról szóló a 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet, valamint az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet és egyéb vonatkozó jogszabály alapján végzi, mind a területi, mind az oktatási intézményekben megvalósuló iskolavédőnői feladatok ellátása tekintetében. Az Önkormányzat és a KEVIKO Kft a Feladatellátási-Közszolgáltatói Szerződést határozatlan időtartamra kötötték.

4.2.8. sz. táblázat - Területi védőnők és az általuk ellátott gyermekek számának alakulása

év	területi védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2014	16	1760	110
2015	16	1702	107
2016	16	1677	105
2017	16	1660	104
2018	16	1539	97
2019	15	1562	104

Forrás: TEIR, KSH területi statisztikai adatok, helyi adatgyűjtés

A védőnői szolgálat fő feladata a megelőzés-prevenció. A családok egészségének megőrzésére, segítségére irányuló, valamint a betegség kialakulásának, az egészségromlásnak a megelőzése érdekében végzett egészségnevelés. A betegségek korai felismerése, a tartós betegségben szenvedők életminőség romlásának csökkentése, valamint javítása. 2019-ben a gondozott családok száma: 2385 volt.

Területi védőnők a nővédelem, várandósok, a gyermekágyas anyák gondozását, 0-6 éves korú és 7-18 éves, oktatási intézménybe nem járó gyermekekkel kapcsolatos védőnői feladatokat látják el. Munkájuk során együttműködnek a szülész-nőgyógyász szakorvosokkal, szülésznőkkel, házi orvosokkal, házi gyermekorvosokkal, Családvédelmi Szolgálat védőnőivel, a városban működő bölcsődékkal, óvodákkal, a Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatósággal, Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelővel, Gyógy pedagógiai Szakszolgálattal olyan szinten és mélységben, amelyet az adott család vagy gondozott problémái igényelnek.

A város 28 oktatási intézményében az iskola-egészségügyi feladatokat főállású iskolai védőnők látják el, amelynek során közegészségügyi-, járványügyi feladatokat is végeznek, mint pl. a kötelező védőoltások szervezése, személyes higiénés vizsgálatok végzése, esetlegesen a fertőző megbetegedések jelentése.

A tárgyi feltételek biztosítása, a törvényi előírásoknak megfelelően az adott oktatási intézmény feladata.

Egerben is elérhető a védőnői méhnyakszűrés. A térítésmentes népegészségügyi szolgáltatást a meghívólevéllel rendelkező (25-65 év közötti) nők vehetik igénybe. A szűrésre a védőnővel egyeztetett időpontban, lakóhelyük közelében kerül sor. Jelenleg 2 védőnői tanácsadóban, az Egeri úton és a Hadnagy úton, 3 fő védőnő végez szűrést.

Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Jelenleg 22 házi orvosi körzet, 11 házi gyermekorvosi körzet, 16 fogorvosi körzet, 4 iskola fogorvos, házi orvosi ügyelet, gyermekorvosi ügyelet, fogászati ügyelet működik, nincs betöltetlen körzet.

4.2.9. sz. táblázat – A házi orvosi ellátás jellemzői

Év	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2014	307 100	n.a.	11
2015	310 290	76 622	11
2016	304 102	71 584	11
2017	295 782	72 508	11
2018	288 866	68 005	11
2019	295 795	68 419	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Az egészségügyi alapellátás körébe tartozó háziorvosi, házi gyermekorvosi, fogorvosi, ügyeleti, védőnői, iskola-egészségügyi ellátás színvonalas biztosítása kiemelt fontosságú az Önkormányzat számára, ezért a rendelők felújítása, modernizálása folyamatos.

2015-ben a „Fogorvosi rendelők fejlesztése Egerben, a Technika Házában” című, ÉMOP-4.1.1/A-12-2013-0021 azonosító számú projekt a fogászati alapellátásának fejlesztésére során a fogorvosi rendelők külső nyílászáróinak cseréjével megvalósult az energiahatékonysági korszerűsítés, biztosított az akadálymentesség. A fejlesztési program keretében eszközbeszerzésre is lehetőség nyílt, így a jövőben még korszerűbb kezelőegységek, sterilizálók és fóliahegesztő készülékek segítik Egerben a minőségi fogászati ellátást.

Az „Egészségügyi alapellátások fejlesztése Egerben” (pályázat azonosítója: TOP-6.6.1-15-EG1-2016-00002.) projekt három telephelyen, összesen négy felnőtt háziorvosi, két gyermekorvosi- és két védőnői alapellátást biztosító egészségügyi egység felújítását tartalmazza. A beruházások célja energiahatékonysági korszerűsítés, a munkafeltételek, a betegellátás körülményeinek javítása, az akadálymentesség biztosítása. A munkaterületet 2018 decemberében adták át a kivitelezőnek, s a bontásra-építésre 12 hónap állt rendelkezésre a kivitelezésre.

Ifjúsági, egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzájárulás

A 2010. október-november időszakban lezajlott egri ifjúságkutatás egyik legfontosabb tapasztalata az volt, hogy a városban élő, tanuló mostani ifjúsági korosztály a korábbi évek ifjúsági korosztályához képest a demokráciához való viszonyában, kapcsolatrendszerében, valamint info-kommunikációs kompetenciájában alapjaiban tér el. A fiatalok számára a mobiltelefon mellett nem az e-mail a legfontosabb kommunikációs eszköz, hanem a közösségi portálok és közvetlen üzenetváltásra alkalmas felületek (pl. skype, chat stb.). Ezzel párhuzamosan az is jellemző, hogy a számítógép, illetve az internet előtt töltött idő már meghaladja a televízió képernyője előtt töltött időt, s ezzel a leggyakoribb szabadidős tevékenységgé lépett elő életükben. Az internet nyilván kiváló eszköz arra, hogy a fiatalok megmutassák magukat, megosszák másokkal a gondolataikat, élményeiket.

A fiatalok által leggyakrabban látogatott intézményei, közösségi terei a város sörözői, pizzériái, de a kávézók, teázók és a diszkók is kedvelt találkozó és szabadidő eltöltési helyszínei az egri fiataloknak.

Gyorséttermekben (melyek nemcsak étkezési, hanem találkozási célokat is szolgálnak) minden tizedik egri fiatal kifejezetten gyakran, heti rendszerességgel megfordul. Ezeken a helyeken kívül gyakran látogatják a sportrendezvényeket és meccseket is, miközben hagyományos kulturális fogyasztás csökkenő tendenciájú. A város szabadidős programkínálatával alapvetően elégedett fiatalokról van szó.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata évente öt alkalommal biztosított a Városi Diáktanács és az Egri Kisdiák Tanács tagjai számára táborozási lehetőséget, melynek során különböző képzésekre, kompetenciafejlesztésekre van lehetőség. A táborokban az általános iskolások – többek között – megismerhetik egymás diák-önkormányzati munkáját, jó gyakorlatokat vihetnek az iskolájukba.

A középiskolások – számos egyéb mellett – a készségfejlesztő foglalkozásokon túl felkészülnek az aktív városi közéletében való részvételre, megismerik kötelességeiket, jogukat.

Több száz általános iskolás korú gyermek részére biztosította táborozás lehetőségét az önkormányzat az Imókő Üdülőben. 2016-ban 320 fő általános iskolás fiatal, 5 általános iskolából részesült a támogatásban összesen 1 664 ezer forint összegben.

Fontos, hogy a városban rendszeres, hagyomány-, és értékteremtő ifjúsági - kisebb és nagyobb- rendezvények legyenek. Cél a fiatalok füst-, és alkoholmentes délutáni, esti szórakozási lehetőségeinek bővítése.

- „Tiszta élvezet” drog prevenció nap a Kábítószerügyi Egyeztető Fórummal és a Városi Diáktanáccsal együttműködve;
- a Városi Diáktanács minden évben megrendezi a város fiataljainak szóló programokat, így az 1848 méteres emlékfutás, Egri Diákbál, Játék Tanárok Nélkül;
- családi (a család tagjait bevonó) rendezvények;
- iskolai közösségeket (tanárokat-diákokat) bevonó rendezvények, bemutatók a fiatalok különböző irányú (zenei, irodalmi, képző-, és színházművészeti) művészeti teljesítményének bemutatására;
- fogyatékkal élő fiatalokkal, cigány származású és a mélyszegénységben vagy hátrányos helyzetű városrészekben élő, marginalizálódott gyermekekkel és fiatalokkal közös szabadidős programok, rendezvények;
- egészséges életmóddal kapcsolatos programok,
- ifjúsági zenei programok.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése 493/2014. (IX.25.) számú határozatával döntött arról, hogy az egri könnyűzene fejlődésének támogatása érdekében létrehozza az Egri Ifjúsági Zenei Programot (EIZP), majd a 103/2015. (III.26.) a 179/2015. (IV. 30.) és a 74/2016. (II.25.) számú határozatával döntött a program működési feltételeiről, a pályázat kiírásáról. Az önkormányzat által nyújtott támogatás lehetőséget biztosít koncert szervezésére, hangfelvételek készítéséhez, videoklip készítéséhez, próbaterem bérléséhez stb.

A Program működése a 2019. évben jelentős megújuláson ment keresztül, annak érdekében, hogy a pályázók adminisztratív teendőinek csökkentésével a pályázati

rendszer gördülékenyebbé váljon. Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése 136/2019. (IV. 25.) közgyűlési határozatával döntött arról, hogy évente a Kulturális Kreatívok Egyesület működését támogatja az Egri Ifjúsági Zenei Program (EIZP) pályázati rendszerének működtetése céljából.

Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a városban élő hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok számára szervezett **szabadidős és prevenciós programok összehangolására**; a szabadidős szolgáltatások és a fiatalok ismerkedésére, együttműködésbe vonva (igényfeltárás, közös tervezés, programegyeztetés) a korosztállyal foglalkozó városi szervezeteket, intézményeket.

Az IFI PONT Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda a belvárosban működik a Dobó tér 9. szám alatt található, és több program megszervezésére, valamint párhuzamos foglalkozások lebonyolítására is van lehetőség.

Az Ifjúsági Információs és Tanácsadó Irodában kapott helyet és ülésezik rendszeresen az 1996 óta működő Városi Diáktanács, az Egri Kisdíák Tanács, a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum.

A fiatalok szabadidős tevékenységének támogatásaként, évente 1-1,5 millió forint önkormányzati hozzájárulással működik az IFI MOZI, aminek a keretén belül 29 éves korig féláron válhatnak jegyet az egri fiatalok a Cinema Agria Mozi előadásaira. Ezzel évente több ezer fiatal él Az Eger városában működő gyermek- és ifjúsági közösségek tevékenységének segítése, a korosztály közéleti részvételének fejlesztése érdekében évente pályázat kiírására kerül sor, amelyben gyermek- és ifjúsági szervezeteknek, kluboknak, diákönkormányzatoknak szervezett programok, képzések, táborok támogatására, kortárssegítő képzések támogatására nyílik lehetőség.

A Városi Diáktanács (a továbbiakban VDT) 1996. október 19-én Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata támogatásával jött létre. Megalakulása óta a város középfokú oktatási-nevelési intézményei diákönkormányzatainak érdekképviselői, koordinatív tevékenységeit látja el, ezen kívül városi programokat, képzéseket, táborokat szervez. A tanács titkári teendőit, valamint a rendezvények szervezési feladatait a Polgármesteri Hivatal ifjúsági referense végzi.

A VDT középiskolai szinten a fő döntéshozó szerv, mely 1 fő elnökből és 4 fő elnökségi tagból áll, akiket 1 évre választanak meg. Az elnökség 3-4 hetente ülésezik, taggyűlést minden hónap első hetében szervezünk. A VDT tagjai Eger középiskoláiban tanuló, többnyire a diákönkormányzatban is tevékenykedő aktív fiatalok, iskolánként 3-8 fő. Tagság hozzávetőlegesen 50-70 fő.

A városban jelen lévő nagy létszámú diákság sajátos hangulatot és problémákat is megjelenít. A VDT az egyetlen olyan szervezet, mely összefogja a középiskolai korosztályt városi szinten, de ezáltal tevékenységi köre túl is mutat a város keretein. Célja az együttműködés elősegítése a város középiskoláinak diákönkormányzatai között, az információáramlás biztosítása a diákok körében, érdekképviselő, valamint a városi szintű rendezvények lebonyolítása és más szervezetek által kezdeményezett programok segítése.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata a Városi Diáktanács tagjai számára táborozási lehetőséget biztosít, melynek során különböző képzésekre, kompetenciafejlesztésekre van lehetőség. A képzések folyamán a fiatalok társadalmi érzékenyítése, diákjogi képzése is megvalósul, illetve megtapasztalhatják, hogy saját képességeiket kibontakoztatva, közösségi munka folyamán hogyan lehetséges kortárs közösségük mozgósítása, megszólítása. Így tehát a középiskolások készségfejlesztő foglalkozásokon túl felkészülnek az aktív városi közéletében való részvételre, megismerik kötelességeiket, jogaikat.

Megvalósul továbbá a különböző középfokú oktatási intézmények diákönkormányzatai, a Városi Diáktanács, illetve az egyetem Hallgatói Önkormányzata közötti együttműködésének ösztönzése is, így jógyakorlatok cseréjére kerülhet sor, a helyi ifjúság mind inkább képessé válik kortársai megszólítására.

A 2020. évben kezdődött koronavírus világjárvány jelentősen hátráltatja, esetenként ellehetetleníti az ifjúsági, egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős program lehetőségeket, egyrészt a rendezvények elmaradásával, másrészt az önkormányzati költségvetési lehetőségek jelentős szűkülésével.

4.3 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése, oktatása integráltan folyik a város közoktatási intézményeiben. Kivételt képeznek a speciális tanterv szerint dolgozó iskolák, ahol sérülés-specifikus oktatás, nevelés, fejlesztés folyik, illetve azok az esetek, amelyeknél a szakértői bizottság szakvéleménye nem javasolja az integrációt. Ezek az iskolák: Szalaparti Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Mlinkó István Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Egri Autisták Speciális Iskolája és Óvodája, Balassi Bálint Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola Móra Ferenc Tagiskola.

Az alapfokú oktatási intézményekben a lemorzsolódás, az évfolyamismétlés és a 250 óránál többet hiányzó tanulók esetében, a Balassi Bálint Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola Móra Ferenc Tagiskolájában mutat nagyobb százalékos arányt. Közülük is a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma jelentős. A magántanulók száma is ebben az iskolában a legmagasabb.

A középiskolák közül a Heves Megyei Szakképzési Centrum Sárvári Kálmán Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium (KERI-MG Eger) és a Heves Megyei Szakképzési Centrum Bornemissza Gergely Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium (Bornemissza Eger), továbbá az Arany János Általános Iskola és Szakiskola tanulói közt legmagasabb arányú a lemorzsolódás, évismétlés.

Az alapfokú oktatási intézményekből szinte minden végzős tanuló tovább tanul. Problémát jelent, hogy a középfokú oktatási rendszerben már nem marad bent a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók jelentős része. A jelenlegi családtámogatási rendszer enyhíti ezt a problémát, ugyanakkor az lenne a cél, hogy belső indíttatásból maradjanak a gyerekek az oktatásban.

A Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégiumban és a Neumann János Középiskola és Kollégiumban **hátrányos helyzetű tanulók gimnáziumi nevelése, oktatása** folyik az Arany János Tehetséggondozó program kereteiben. A program keretében lehetőség nyílik arra, hogy a diákok olyan középiskolákban, kollégiumokban tanuljanak, amelyek célul tűzték ki a tehetséggondozást és a felsőfokú tanulmányokra való eredményes felkészítést.

A Bornemissza Gergely Szakközép-, Szakiskolában felzárkóztató oktatás keretében szervezik meg azoknak a tanulóknak a szakképzésre történő felkészítését, akik nem rendelkeznek az általános iskolai 8 osztályos végzettséggel.

Az **Útravaló** programban vesznek részt azok az általános és középiskolai tanulók, akik szakkörökön mélyíthetik tudásukat, erdei iskolában, nyári táborozáson vehetnek részt. A tanoda program hasznos lehet a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikereinek elérésében.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 2001-ben alapította, majd 2011-ben kiterjesztette az „**Eger Város Ösztöndíjasa**” címet a tehetséges egeri tanulók tanulmányainak folytatása, a szakképesítés, az érettségi, a diploma megszerzése, és a városban történő letelepedésük elősegítése céljából.

Az ösztöndíjban a középfokú illetve felsőfokú tanulmányokat folytató, kiemelkedő tanulmányi eredményt elérő, szociálisan rászoruló, egeri tanuló részesülhet.

A címet elnyerő, középfokú tanulmányokat folytató tanulók 10 hónapon keresztül kapnak havi 10 000 Ft, a felsőfokú oktatási rendszerben tanulók 20 000 Ft ösztöndíjat. Ugyanennyi összegre (azaz 100 ezer illetve 200 ezer forintra) jogosultak az ösztöndíjasok, amennyiben az érettségi után megkezdik felsőfokú tanulmányaikat illetve a diplomát szerzettek a képzettségüknek megfelelően Egerben helyezkednek el és a munkaviszonyuk 12 hónapig fenn is áll.

2013. évtől a Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara is csatlakozott a pályázati rendszerhez, és további fiataloknak biztosítanak támogatást, hiányszakmákban, az általuk megadott feltételek alapján.

Minden évben legalább 10 felsőfokú és 10 középfokú oktatási intézményben tanuló egeri fiatal kap támogatást a kimagasló tanulmányi eredményük, közösségi munkájuk és szociális helyzetük alapján.

A **Bursa Hungarica** Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer (a továbbiakban: Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer) célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételének támogatása.

A Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer többszintű támogatási rendszer, amelynek pénzügyi fedezeteként három forrás szolgál: a települési önkormányzatok által nyújtott támogatás, a megyei önkormányzatok által nyújtott támogatás és a felsőoktatási intézményi támogatás.

A Bursa Hungarica Ösztöndíjban az 51/2007. (III. 26.) Kormányrendelet 18. § (2) bekezdése alapján kizárólag a települési önkormányzat területén állandó lakóhellyel rendelkezők részesülhetnek.

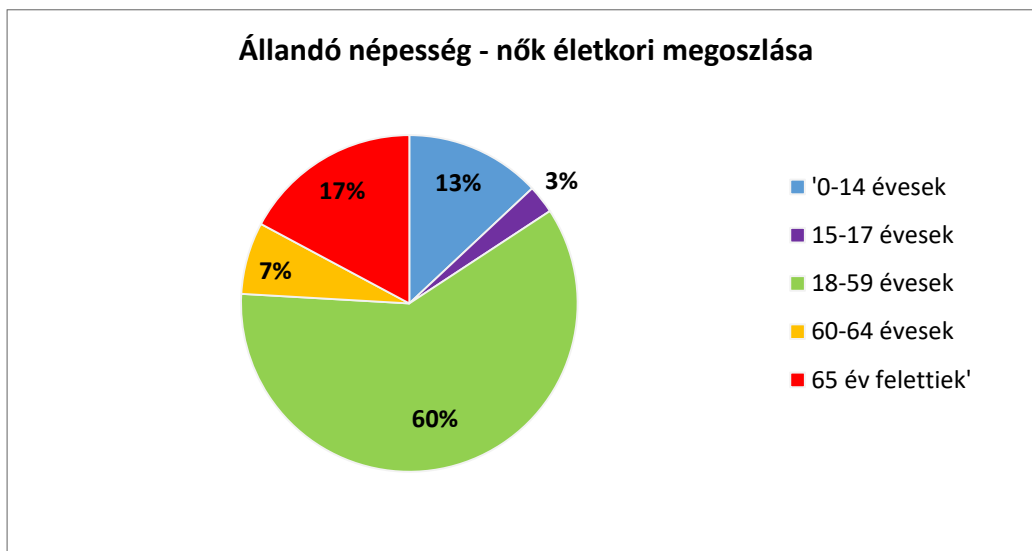
4.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
gyermekvédelmi statisztikai adatok csak részlegesen állnak rendelkezésre, ugyanakkor a szolgáltatástervezéshez az adatok hozzáférhetőségének szélesebb körű biztosítása, ill. a meglévő adatok nyilvántartása, nyilvánossá tétele szükséges	adatbázis létrehozása és folyamatos karbantartása halmozottan hátrányos gyermekekre vonatkozó további információk célzott intézkedésekhez szükséges egyéb információk
észlelő- és jelzőrendszer tagjaival a kapcsolattartás szorosabbá tétele, valamint egyéb szervezetekkel kapcsolatfelvétel a krízishelyzet megoldásában	szakmai tanácskozások, a szolgálat munkájának szélesebb körű megismertetése
iskolai lemorzsolódás, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók továbbtanulásának segítése	egyéni fejlesztés, középiskolai felvételig való felkészítés, hátránykompenzáló programok működtetése, szülők fokozottabb bevonása

5. A NŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

A 2016-os Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer demográfiai adatainak vizsgálatából az alábbi összefüggések állapíthatók meg:

- a település összlakosságának 53,9 %-a nő (28.858 fő);
- a női lakosok több mint fele 19-64 éves tehát aktív korú (17.934 fő);

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés 2018-as adat

Egerben a lakosság száma évről évre folyamatosan csökken. A lakosságon belül a nők aránya magasabb, mint a férfiaké, jellemzően 54 %-os.

Vajon lehet-e, látva a nők aránybeli előnyét, női egyenjogúságról, és az életben megszerezhető javakhoz való egyenlő esélyű hozzáférésről beszélnünk a mai Magyarországon? A következő fejezetben e kérdésre keressük a választ a helyi sajátosságok figyelembe vételével.

Vizsgálódásunk kiindulópontja a jogszabályi megalapozottság, hiszen e jogi alapvetések adják a téma vizsgálatához a vezérfonalat:

- A nemzeti jogszabályok közül a nemek közötti megkülönböztetés általános tilalmát az Alaptörvény XV. cikk (3) és (5) bekezdése mondja ki, mely szerint a nők és férfiak egyenjogúak; valamint Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.
- Az Ebktv. 8. §-a meghatározza a közvetlen és a közvetett hátrányos megkülönböztetés fogalmát:

Közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt tulajdonsága¹⁸ miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.

¹⁸ Tulajdonságok : neme, faji hovatartozása, bőrszíne, nemzetisége, nemzetiséghez való tartozása, anyanyelve, fogyatékosága, egészségi állapota, vallási vagy világnézeti meggyőződése, politikai vagy más véleménye, családi állapota, anyagása (terhessége) vagy apasága, szexuális irányultsága, nemi identitása, életkor, társadalmi származása, vagyoni helyzete, foglalkoztatási jogviszonyának vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyának részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama, érdekképviselőhez való tartozása, egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője (« védett tulajdonságok »)

Közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely a 8. §-ban meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport volt, van vagy lenne. Védett tulajdonságként nevezi meg tehát a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és a terhességet is.

- A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a, hasonlóan ehhez a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV törvény 13. §-a, rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal/közszolgálatl, így különösen a munka díjazásával/illetménnyel kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani.

A nők elleni erőszak a nők elleni diszkrimináció legszélsőségesebb formája, ám csak egy azok közül. A nők alacsony részvétele a politikai életben, a nők férfiakhoz viszonyított alacsonyabb bérezése csak néhány példája a nők társadalomban megélt hátrányos megkülönböztetésének.

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni, hiszen sokszor a nők tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy hátrányt szenvednének el valamiben a férfiakhoz képest.

A Kormány igyekszik biztosítani, a nők és férfiak egyenlő jogait, hogy azok a mindennapokban is érvényesüljenek. Magyarország ígéretet tett az Európai Unió irányelveinek következetes érvényesítésére, amely elvek kiemelt fontosságot tulajdonítanak az élet minden területén a nők nyílt vagy rejtett diszkriminációja felszámolásának.

Tapasztalataink szerint hátrányos helyzetben vannak:

- az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők - rossz foglalkoztatási lehetőségeik miatt
- a pályakezdők - szakmai tapasztalat hiánya miatt,
- azok a nők, akik a gyermekvállalás miatt időszakosan kiesnek a munkaerőpiacról – visszatérésükkor a munka világába

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségét tekintve a hagyományos nemi szerepek: a gyermekvállalás, a gyermeknevelés a nők életpályáját kedvezőtlenül befolyásolja, szűkíti térbeni és időbeni mozgásterületet. E felfogás általánossága miatt a munkáltatók esetenként a férfiakénál korlátozottabb rendelkezésre állásukkal számolnak, olykor a munkahelyek betöltésénél és az előmenetelben is a férfiakat részesítik előnyben.

Napjaink egyik legmeghatározóbb kérdése a családalapítás előtt álló nők számára, hogy eldöntsék, a karrier vagy a család határozza meg az elkövetkezendő éveiket.

Számos érvet fel lehet sorakoztatni mindkettő mellett, míg az egyik oldalon a szakmai előmenetel az egzisztencia megteremtését, addig a másik oldalon az otthonteremtést, családot jelentheti. Nem könnyű összeegyeztetni a munkát és a családot, pedig szinte minden nőnek meg kell birkóznia e feladattal.

Ugyanakkor azt lehet mondani, hogy a magyar társadalom az egyik leginkább tradicionális értékek mentén gondolkodó az EU tagországain belül, ezért alacsony azoknak a nőknek az aránya, akik csak a munkaerőpiaci karrier elsődlegességét preferálják, a többség szeretné a karriert összehangolni a családi elvárásokkal.

A gyermekvállalás társadalmi érdek, ezért széleskörű szociálpolitikai, oktatási programokkal kell segíteni a nők foglalkoztatását.

Az elmúlt években a kormányzati intézkedések célzottan irányultak a foglalkoztatás szempontjából hátránnyal küzdő csoportok, így a gyermeket nevelő nők hatékonyabb munkaerőpiaci integrációjának előmozdítására. A keresleti oldalra ható változás volt a munkahelyvédelmi akcióterv, a bölcsődei hálózat fejlesztése, az új Munka Törvénykönyve, de idetartozik még a nők 40 éves munkaviszony utáni nyugdíjba vonulásának lehetővé tétele (amivel a dolgozó anyákat segítették, hogy jobban támaszkodhassanak a nagymamai segítségre), valamint a 2014-ben bevezetett gyed extra. Ez utóbbi intézkedés központi eleme a gyed és a gyes melletti munkavállalás lehetővé tétele volt, a gyermek egyéves kora felett.

Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nemekhez kapcsolódó előítéletek, melyek szerint a nők elsődleges feladata a háztartásban elvégzett munkára, gyermeknevelésre, míg a férfiak a család fenntartás anyagi fedezetének előteremtésére korlátozódik, nagymértékben rontják a nők esélyeit a munkaerőpiacon és a karrierépítés rögös útján.

A sztereotípiák nagymértékben befolyásolják a megítélésüket, megbecsülésüket és hátrányos megkülönböztetésüket eredményezik. Ezen negatív előítéletek még inkább olyan munkakörök vállalására ösztönzik a nőket, amelyek kötetlenebb munkaidő beosztással, kisebb felelősségvállalással és alacsonyabb presztízzsel rendelkeznek, ezzel elősegítve, hogy könnyebben helyálljanak az otthoni szerepkörökben.

Országos szinten a nők egyre nagyobb számban vannak jelen foglalkoztatottként a munkaerőpiacon. 2017-ben 1 millió 979 ezer nő dolgozott, az előző évinél közel 21 ezerrel többen. A női munkanélküliek száma 2011-hez képest jelentősen csökken, ezzel pedig egyenes arányban nőtt a foglalkoztatott nők száma. Munkaerő-piaci aktivitásuk elmaradt mind a férfiakhoz, mind az uniós országok többségéhez viszonyítva, aminek hátterében elsősorban a gyermeket nevelő nők munkavállalási sajátosságai húzódnak. A nőknél a gyermekszám erőteljesen befolyásolja a foglalkoztatás szintjét.

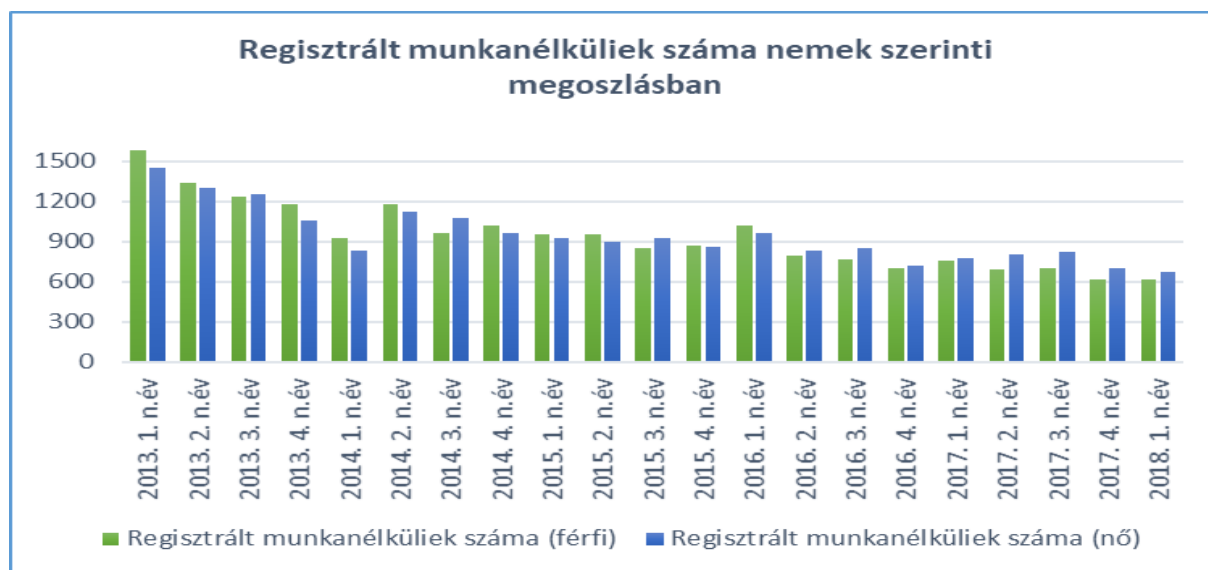
5.1.1. sz. táblázat – Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében, Egerben

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2014	17 464	19 499	n.a.	n.a.	1 024	1 001
2015	17 238	19 209	n.a.	n.a.	907	903
2016	16 969	18 848	n.a.	n.a.	820	841
2017	16 788	18 480	n.a.	n.a.	694	778
2018	16 520	18 015	n.a.	n.a.	598	649
2019	15 797	17 139	n.a.	n.a.	551	653

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

Az ábra jól szemlélteti, hogy Egerben a regisztrált munkanélküliek száma évről-évre csökkenő tendenciát mutat mind a férfiak mind a nők tekintetében. Eger munkanélküli lakosságának nemi megoszlása alapján a nők helyzete nem mutat szignifikáns különbséget a férfiakéhoz képest.

5.1.2. sz. táblázat

Forrás: Telr

A GYES-ről, GYED-ről, GYET-ről visszatérők szám szerint nem képviselnek jelentős mértéket, de az **elhelyezkedés szempontjából jelentős hátránnyal indulnak** (szaktudás elavulása, kapcsolati háló gyengülése). Többen már a gyermekvállalás előtt sem dolgoztak, ezért őket kiemelten kell támogatni a munkahely keresésben. Ebbe a csoportba döntően a 35 év alatti nők tartoznak. A kisgyermekes anyukák jelentős része a teljes gyerekgondozási időszakot otthon, a gyermekével tölti. Munkaerő-piaci visszatérésük – a gyermekek igényeit szem előtt tartva – nem zökkenőmentes.

Az 55 éven felüli korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel.

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára.

A nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Mindennapjainkban nagymértékben jelen vannak a hagyományos férfi-női szerepekhez rendelt sztereotípiák, ennek megváltoztatásához a nevelési és oktatási intézmények munkájában kellene helyet kapnia a valódi egyenjogúságon alapuló modern családformára építő szemléletnek. A szemléletformálással a nők terhei csökkenthetők, hosszú távú következményeként a nőket érintő problémák megoldási kísérletei nemcsak a női érdeket, hanem tényleges nemek közötti egyenjogúságot szolgálja. Például a családi munkamegosztás területén, a háztartási és gyermeknevelési feladatban nagyobb szerepet vállaló férfiak számára is lehetőséget teremtene a GYES-en, GYED-en lévő szülő számára ingyenesen igénybe vehető képzések megteremtése. Családbarát munkahelyi megoldások, az atipikus foglalkoztatási formák széles körben való elterjesztése komoly segítséget jelentene a családok számára munkahelyi és családi élet összeegyeztetésében. Ehhez elengedhetetlen a helyi munkaadók tapasztalatainak, félelmeinek ismerete, amikre építve, támogatott foglalkoztatási programokkal, munkáltatók számára igényelhető kedvezményekkel a munkaadók is érdekeltté tehetők a változás elérésében. Kiemelten fontos a kommunikáció, és a média szerepe a szemléletformálás, a tájékoztatás hatékonyságához: eszköz lehet a nemi sztereotípiák felszámolásában és lakosság minél szélesebb körben való informálásában az aktuális képzési programokról, lehetőségekről.

A településen induló foglalkoztatást segítő és képzési programok a HMK Egri Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, és Eger Önkormányzata közös együttműködésével valósulnak meg.

Az elmúlt években foglalkoztatást elősegítő projektek Egerben és környékén:

- „Munkaerő-piaci szolgáltatásfejlesztés és munkatapasztalat megszerzésének támogatása Eger környékén” - TÁMOP-2.6.2-12/1-2012-0314 (munkaerő-piaci információk nyújtása munkáltatóknak, a munka iránt érdeklődőknek, álláshelyek feltárása, munkáltatói kapcsolatok erősítése, helyi foglalkoztatási tanácsadás, közfoglalkoztatás szervezése)
- TÁMOP-1.1.2-11/1-2012-0001 A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása (Decentralizált programok a konvergencia régiókban) Heves megyei rész projekt
- TÁMOP-5.3.1.B-2-12/2-2014-0123 Hátrányos helyzetű munkavállalók beilleszkedésének elősegítése a munkaerőpiacon
- A Heves Megyei Önkormányzat uniós támogatást nyert a „Heves megye humán erőforrás fejlesztési programja, felkészülés a 2014-2020-as fejlesztéspolitikai időszakra” című TÁMOP-7.2.1-11/K-2015-0008 számú projekt megvalósítására. A projekt fő célja a foglalkoztatás bővítésre épülő gazdasági növekedés alapjául szolgáló helyzetfeltárások, elemzések elvégzése, komplex felzárkóztatást célzó stratégiai tervezés, kommunikációs és partnerhálózati terv, projekttervezési, projektvezetési, minőségbiztosítási és monitoring módszerek egységesítése és oktatása.

- Eger Megyei Jogú Város foglalkoztatási paktuma (TOP-6.8.2-15-EG1-2016-00001) Az egeri „Foglalkoztatási Paktum” célja, hogy nagymértékben segítse a város foglalkoztatási helyzetének javítását. A projekt konzorciumi formában valósul meg. A konzorcium vezetője Eger Önkormányzata, a koordinálást és a projektmenedzseri feladatokat az Egeri Városfejlesztési Kft. látja el. A megvalósításban kulcspartnerünk a Heves Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya (egykori Munkaügyi Központ), rajtuk keresztül a program közvetlenül a munkát kereső egeri polgárokat szolgálja. Ugyancsak fontos partnerünk az Egeri TISZK Térségi Integrált Szakképző Központ Közhasznú Nonprofit Kft., amely a következő feladatokat látja el: paktum iroda és szervezet működtetése; munkaprogram, eljárásrendek és szabályzatok készítése; a munkaerő-piaci szolgáltatások előzetes helyzetelemzésének elkészítése és annak évenkénti felülvizsgálata. A projekt keretében az Eger közigazgatási területén („paktum-terület”) működő vállalkozások munkaerő-igényeire alapozva indítunk képzési- és foglalkoztatási programokat. A paktum-együtműködéstől – annak munkahelymegtartó szerepe mellett – azt várjuk, hogy a jelenleginél rövidebb idő alatt egymásra találjanak a foglalkoztatók és az álláskeresők. Cél, hogy erősödjön a helyi gazdaság, a paktum eredményeként a foglalkoztatók megfelelő szakképzetségű munkavállalókat találjanak, a befektetés-ösztönzési programelem hatására pedig új vállalkozások telepedjenek le Egerben. Célok, vállalások: a projekt 5 éve alatt a munkaerő-piaci programokban résztvevők száma több mint 600 fő; az álláshoz jutók száma 280 fő, cél, hogy közülük minél többen tartósan a munkaerőpiacon maradjanak.

Országos szinten a nők egyre nagyobb számban vannak jelen foglalkoztatottként a munkaerőpiacon. 2015-ben 1 millió 911 ezer 15–64 éves nő dolgozott, az előző évinél 44 ezerrel többen. Munkaerő-piaci aktivitásuk elmaradt mind a férfiakhoz, mind az uniós országok többségéhez viszonyítva, aminek hátterében elsősorban a gyermeket nevelő nők munkavállalási sajátosságai húzódnak. A nőknél a gyermekszám erőteljesen befolyásolja a foglalkoztatás szintjét. 2015-ben a gyermekszám szerint differenciált női foglalkoztatási arány a gyermektelenek körében volt a legmagasabb, és a gyermekszám növekedésével párhuzamosan csökkent. A 15–64 éves egygyermekes nők közel 60%-a, a kétgyermekesek több mint fele, a három vagy annál több gyermeket nevelők mintegy harmada volt foglalkoztatott.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

Gyermekek napközbeni ellátása

Munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatása a Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatóság irányítása alá négy bölcsődének a gyermekek napközbeni ellátása. A 4 bölcsőde 260 férőhelyen, a 4 csoportos családi bölcsőde 28 férőhelyen nyújt ellátást és 18 férőhelyen nyújt alapellátáson túli szolgáltatást (időszakos gyermekfelügyelet, napközbeni gyermekfelügyelet) a családok számára.

A bölcsődék jogszabályi keretek között, valamint „A bölcsődei gondozás-nevelés minimumfeltételei és a szakmai munka részletes szempontjai” című Módszertani Levél, valamint a Bölcsődék Országos Alapprogramja alapján végzik munkájukat.

A négy bölcsőde rendelkezik azzal a feltétellel, hogy az alaptevékenységeken kívül korai fejlesztéshez megfelelő tárgyi feltételeket biztosítson az utazó gyógypedagógusnak. A bölcsődék táplálékallergiás gyermekek gondozását-nevelését is végzik. Három bölcsőde az alapfeladatok ellátása mellett, szolgáltatásként időszakos gyermekfelügyeletet lát el.

A bölcsődei ellátással összefüggő adatok

2017-ben a négy bölcsőde 260 férőhelyén **202 főre igényeltük meg az állami normatívát, melyet év végén korrigálni kellett mivel 227 bölcsődés korú gyermek került a rendszerbe. 2018-ban 4 db bölcsőde, családi bölcsőde 4 csoportban Eger területén 192 fő 2018 szeptember 20-án, a feltöltés azonban folyamatos október végéig.**

Az állami normatíva odaítélése 2018-tól megváltozott, mivel nem a bölcsődébe beíratott és ellátott gyermekek után jár, hanem a feladatellátás után.

A beíratott és felvett gyermekek aránya a férőhely függvényében 87,51% volt, ami azt mutatja, hogy sok család veszi igénybe a bölcsődei ellátást. A felvett gyermekekhez viszonyítva a bölcsődék kihasználtsága 71,36%-ot mutat.

A bölcsődei szakmának régóta problémát jelent a feltöltöttség, kihasználtság, nyitvatartási napok, illetve az ehhez tartozó normatíva finanszírozása. A bölcsődébe járó gyermekek életkorából adódóan is gyakran betegszenek meg, így a kihasználtsági mutatók eshetnek a magas feltöltöttség mellett is. A kihasználtság augusztus-szeptember hónapokban a legalacsonyabb, májusra közelíti a 80%-ot.

A hagyományos bölcsődei ellátásban az központi költségvetési támogatás odaítélése 2018-tól megváltozott, mivel nem a bölcsődébe beíratott és ellátott gyermekek után jár, hanem a feladatellátás után. A törvény szerint nem jár állami normatíva arra az ellátott gyermekre, aki az adott hónapban 10 napnál többet hiányzott. Ebből következik, hogy a kihasználtsági mutatók eshetnek a magas feltöltöttség mellett is. A kihasználtság augusztus-szeptember hónapokban a legalacsonyabb.

2017-ben két bölcsődében alakítottak ki időszakos gyermekfelügyeletet, a szülők igényeihez igazodóan, amelyet 66 gyermek vette igénybe. Összességében igaz az, hogy még mindig a dolgozó GYES-en lévő, vagy tanuló, vagy otthonukban munkát vállaló, illetve a munkát kereső anyukák veszik igénybe a szolgáltatást. Megfigyelhető az is, hogy az itt ellátott gyermekek nagy hányada kerül később bölcsődei ellátásba, amikor az édesanya már biztos munkahelyet talált.

A képzés tekintetében, a szakma szempontjából jelentős események történtek. A Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatóság, Eger Megyei Jogú Város Önkormányzatával, az Eszterházy Károly Egyetemen kötött szerződés értelmében a csecsemő- és kisgyermeknevelő, szociálpedagógia képzés részese lett azzal, hogy terephelyszínt biztosít a hallgatónak.

A felsőfokú – OKJ-s képzésnek is gyakorlati helyszínt biztosít a Cecey Éva Bölcsőde. A bölcsődék szakemberei a tereptanárok és a bölcsődevezetők közreműködésével alapos,

szakmai instrukciókkal, tudással készítik fel a hallgatókat a gyakorlati munkára, illetve a záróvizsgákra.

Cél, hogy az elméleti tudást a gyakorlati tapasztalással összekapcsolva a gyermekek érdekét szem előtt tartva, legmagasabb színvonalon végezhesék munkájukat a gyermekek, szülők legnagyobb meglepetésére.

Az Egri Szakképzési Centrummal és az Egri Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégiummal meghosszabbították az együttműködési megállapodást a közösségi szolgálatra vonatkozóan, illetve két intézménnyel – Andrásy György Katolikus Közgazdasági Szakgimnáziummal és a Sancta Maria Általános Iskola és Leánygimnáziummal új együttműködési megállapodást kötöttek.

Elégedettségi mutatók

Az intézményekben az ellátást igénybe vevő gyermekek szülei a bölcsődei ellátás megkezdése előtt és megszűnésekor szülői elégedettségi kérdőívet töltenek ki, ez alapján mérjük az ellátás színvonalát. Összességében elmondható, hogy a szülők minden tekintetben elégedettek a bölcsődei ellátással, a szakemberek munkájával.

Családi Bölcsőde Hálózat (2016-ig Családi Napközi)

2017. évben 9 Családi Bölcsőde működött, 63 férőhellyel, Egerben, Felsőtárkányban, Kerecsenden, Maklárán, Ostoroson. Az egyes családi bölcsődei csoportok áthelyezésével rugalmasan alkalmazkodtak a települések igényeihez. Elsősorban a 3 év alatti gyermekek ellátását célozza a hálózat.

A bölcsődékben és a családi bölcsődékben kiemelkedő színvonalú munkával, a szülőkkel történő teljes együttműködés mellett az optimális biztonságot nyújtjuk a legkisebbeknek, rajtuk keresztül a gyermeket vállaló családoknak. Fontos eszközei a munkahelyek megőrzésének, az a cél, hogy ne legyen olyan szülő, aki az ellátás hiányában nem tud munkába állni.

Gyermekek átmeneti gondozása

A Gyermejkölési és Bölcsődei Igazgatóság a gyermekek átmeneti gondozását kistérségi együttműködésben látja el. 38 férőhelyes Családok Átmeneti Otthonában biztosítja az ideiglenes lakhatási nehézségekkel küzdő gyermekes családok, esetlegesen bántalmazott családtagok átmeneti gondozását. 2018-ban 14 család (25 felnőtt és 33 gyermek), 2019-ben 19 család (36 felnőtt és 49 gyermek), 2020-ban 23 család (38 felnőtt és 56 gyermek) kapott segítséget a szociális krízisük megoldásában.

A gyermekek egészséges fejlődése érdekében a szülők meggyőzését tartottuk és tartjuk fontos feladatnak a továbbiakban is szakmai munkánk során, azoknak a gyermekeknek az elhelyezéséhez a továbbiakban is segítséget kell nyújtani, akik nem járnak gyermekintézménybe. Különösen a nem kötelező bölcsődei elhelyezést tartjuk fontosnak, mert így nyílik alkalom az anyák munkahely keresésére és elhelyezkedésére. Ez a számadat azt is jelzi, hogy a kisgyermeket nevelő családokban is egyre jobban dominál az anyák munkahely keresése és munkába állása. Az intézményünkben három édesanya jelentkezett OKJ-s képzésre, mind hárman felvételt nyertek. A képzésbe való

bekerülésnek feltétele volt, hogy a gyermekek elhelyezése biztosított legyen, a tanfolyamról való hiányzás elkerülése érdekében. Így két kisgyermeket az anyuka tanulása, további egyet az édesanya munkába állása miatt segítettünk a bölcsődébe való bekerülésben. 2017. évben szélesedett a családok által igénybe vett óvodai ellátás. Igen jó szakmai kapcsolat alakult ki a területileg illetékes óvodák, illetve bölcsőde vezetőjével. Ennek során az intézményben lakó óvodás korú gyermekek a közeli, könnyen elérhető óvodákba járnak.

Az óvodába járás kötelezővé válásával folyamatosan felhívtuk a szülők figyelmét, hogy a gyermekek csak nagyon indokolt esetben, betegség miatt hiányozhatnak az óvodából, minden egyes esetben orvosi igazolással vihetik a gyermeket ismételten.

A családgondozók a szülőkkel konzultálva nyomon követik a gyermekek, fiatalok bölcsődei és óvodai beilleszkedését, fejlődését, valamint iskolai előmenetelét. Szükség esetén szakemberekkel konzultálnak az aktuális lemaradásokról, hiányosságokról, valamint a gyermekek tanulmányi előmeneteléről. Ezek az információk segítenek abban, hogy a gyerekeket célzottan lehessen fejleszteni, a hiányosságokat pótolni és felzárkóztatásukban segíteni őket.

A Családok Átmeneti Otthonába érkező családok családszerkezete változatos: élettársi kapcsolat, újrászerveződő család, családtöredék. Az egyszülős, illetve az egyedüli szülős családok lakáskörülményei, lakhatási kilátásai általában kedvezőtlenebbek, mint a párkapcsolatban élő gyermekes családoké. 2017 évben közel duplájára emelkedett az Otthonban elhelyezett családok száma a 2016. évihez képest. A bentlakó 21 család 52% egyszülős és 48% teljes család kapott teljes körű ellátást az intézményben. A tapasztalatok azt bizonyítják, hogy az egykeresetű családoknak jóval nehezebb a kikerülés feltételeinek megteremtése. Ezen családok életében hiányzik a szocializációból az egyik szülői minta, az apa vagy az anya szerepe, a gyermekeknek nincs mindkét szülővel bensőséges és rendszeres kapcsolata. Az ellátást igénybe vevő családokra jellemzőek az életvezetési problémák, a gazdasági válság begyűrűzése miatti közüzemi tartozások, felhalmozott lakáshitel, munkanélkülivé válás, albérleti díj tartozás felhalmozás. Sokszor a dokumentumok hiánya megakadályozza a szülők munkavállalását, egyéb alanyi jogon járó juttatásokhoz való hozzáférés lehetőségét. A gyermek ellátottakra a középiskolás alatti életkor jellemző.

Helyettes Szülői ellátás:

2016-tól folyamatosan módosult a helyettes szülői szolgáltatás megnevezése, a helyettes szülők számának csökkenése okán a férőhelyek törlésre kerültek. Jelenleg 1 fő helyettes szülő saját háztartásában 3 férőhelyen van lehetőség a gyermek átmeneti gondozására. A helyettes szülő a gyermekek részére teljes körű ellátás (lakhatás, gondozás, felügyelet, tanácsadás, készségfejlesztések, pedagógiai segítségnyújtás) keretében biztosít szolgáltatásokat.

Az intézmény feladat-ellátási szerződést kötött Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulásával a gyermekek átmeneti elhelyezése érdekében, amennyiben az illetékességi területen olyan kiskorú kerül látókörükbe, aki átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül marad, vagy elhelyezés hiányában ezek nélkül maradna, valamint akinek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett.

Az elmúlt időszakban sem a helyettes szülői ellátásban, sem a gyermekek átmeneti otthonában nem kellett gyermeket elhelyezni, ugyanakkor a családok átmeneti otthona 100 %-os kihasználtsággal működik.

A **készenléti szolgálat** a Család- és gyermekjóléti központ nyitvatartási idején kívül hívható telefonszám, amelyen krízishelyzetekben történő azonnali segítséget, tanácsadást vagy tájékoztatást nyújtanak vagy ilyen segítséget mozgósítanak, továbbá tájékoztatást adnak a munkatársak a lelkisegély-telefonvonal elérhetőségéről.

Napközbeni gyermekfelügyelet

A napközbeni gyermekfelügyelet 2016. január 01-től tartozik a Semmelweis Bölcsődéhez. A gyermekfelügyeletet a 2-14 év közötti gyermekek szülei igényelték elsősorban, jellemzően 30 család, 50 gyermek esetében, ahol a nagyszülők nem helyben élnek vagy betegségük miatt nem tudják vállalni az unokák reggeli, délutáni kísérését, vagy napközbeni felügyeletét, az édesanya munkavégzése esetén. Az óvodás és kisgyermek korúak esetében pedig a gyermekek napközbeni felügyeletét nem tudták biztosítani tanulmányaik vagy munkavégzésük miatt, és családi segítségre nem támaszkodhatnak.

A napközbeni gyermekfelügyeletet a szülőka munkájuk megtartása miatt is igénylik. 2018. évben 48 fő, 2019 évben 42 fő, 2020 évben 49 fő vette azt igénybe. A jelenlegi férőhelyek bővítésével, illetve munkahelyi bölcsődék, minibölcsődék létesítésével növekedne a kisgyermekes anyák visszatérése a munka világába.

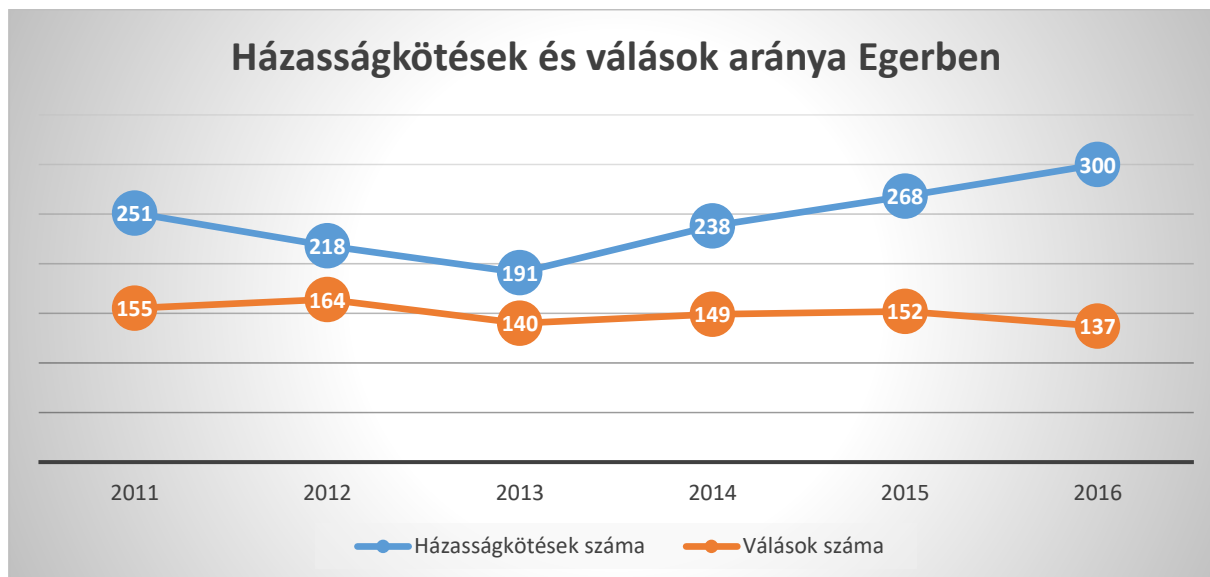
5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Magyarországon érvényesülő jelenlegi demográfiai folyamatok mellett különös jelentőséggel bír a családtervezés.

A gyermekvállalási kor kitolódása és a családokban vállalt átlagos gyermekszám csökkenése miatt Eger városában is csökken a születendő gyermekek száma. A családtervezés szempontjából fontos tény, hogy a házasságkötések száma növekvő tendenciát mutat, ami előre mutató lehet a gyermekvállalási kedv növekedésére.

Időszak	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Élve születések száma	470	443	428	446	447	411

Forrás: saját adatbázis

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban megkezdik: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A családok átmeneti elhelyezését részben a Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatóság keretében működő Családok Átmeneti Otthona biztosítja. Az intézményben 38 fő helyezhető el, ami átlagosan 12 családot jelent. (Lásd 5.2 fejezet)

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A közéleti tevékenység civil szerveződésekén keresztül is jelentősnek mondható, van olyan szervezet, amely speciálisan a magányos vagy az egyedülálló nőket vonja be a közösségi életbe, figyelemmel kíséri a nőket, valamint a családok esélyegyenlőségének alakulását, és programjait e célok eléréséhez igazítja.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma elkötelezett a családbarát közgondolkodás elterjesztésében. Vallja, hogy a családok védelme és jólétének erősítése az állam, az önkormányzatok, a civil szervezetek, az egyházak, a médiaszolgáltatók és a gazdasági élet szereplőinek egyaránt feladata. A fentiek megvalósítása érdekében felhívást tett

közzé EFOP.1.2.9-17 kódszámmal, „A nők a családban és a munkahelyen” címmel. A kiírásra az egri Polgármesteri Hivatal a Fiatal Családosok Klubjával közösen pályázott. A projekt során megvalósítandó helyi Családi és Karrier Pont célja, hogy a térségben élő nők családi, társadalmi és munkaerő-piaci szerepeinek összeegyeztetését elősegítse, a nők foglalkoztathatóságát, rugalmas és családbarát munkavégzését népszerűsítse. A Családi és Karrier Pont feladata olyan helyi hálózat létrehozása, amely beazonosítja, nyilvántartja, közvetíti a nők és a hozzájuk kapcsolható családi környezet számára a térségben elérhető szolgáltatásokat. A megvalósítás során az információáramlás, a szolgáltatások elérhetősége kerül előtérbe, hiszen kiemelten fontos, hogy az érintettek tudjanak a rugalmas foglalkoztatás, pl. részmunka, távmunka, bedolgozás és más foglalkoztatási formák helyi lehetőségeiről.

A Család- és Karrier Pont célja, hogy erősítse a hazánkban egyelőre még kevésbé meghonosodott, családbarát és szabadabb foglalkoztatási formák jelenlétét, helyi megoldásokkal és együttműködésekkel.

Olyan céllal is alakult Egerben alapítvány, hogy szabadidős, főképpen tornaprogramokat biztosítson kismamák, anyukák, fiatalok és nők számára, úgy, hogy közben a gyermekük is jól érzi magát (Baba-Mama Szabadidő és Életmód Alapítvány, Egri Nők a Családokért Egyesület, Gólyahír Egyesület).

A fentiekén túl megtalálható egyesületi közéleti tevékenység a hátrányos helyzetű tehetséges gyermekek felkarolása, a rászoruló idős emberek támogatása, a város kulturális, sport életében való részvétel, ezen a területen a kiemelkedő tehetséges fiatalok támogatása.

Érted Agria Alapítvány TÁMOP-6.1.5-14-2015-0006 „Lendületben a megye – Komplex emberi erőforrás fejlesztési program a dinamikus Heves megyéért” című programban tanácsadói feladatokat valósított meg. A „Lendületben a megye – Komplex emberi erőforrás fejlesztési program a dinamikus Heves megyéért” program keretében 120 alkalommal tartott csoportos foglalkozás keretében képzést. A Szala városrész hátrányos helyzetű, roma lakosság körében, a felnőtt nők számára a „Csak csajok” programot valósították meg kétheti rendszerességgel, amelynek célja a roma nők kompetenciáinak, önbecsülésüknek, identitásuknak az erősítése, fejlesztése, illetve a női szerepek és ezekhez kapcsolódó értékek tisztázása.

A Civil Érték Közhasznú Egyesület koordinálásában közel 40 szervezet képviselőjével megalakult a Női Esélyegyenlőségi Fórum.

A résztvevő szervezetek célja azt volt, hogy a városban működő, nőkért tevékenykedő civil, önkormányzati és egyéb szervezetek rendszeresen találkozzanak, tapasztalatot cseréljenek, programjaikat, tevékenységeiket hangolják össze.

Az országos Nóra Hálózat tagjaként, a Civil Érték Közhasznú Egyesület Nóra-Pontot működtet, mely ingyenes munkaerő-piaci tanácsadást nyújt elsősorban nők részére.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A városban tevékenykedő civil szervezetek több területen foglalkoznak a nőket érintő társadalmi problémákkal (munkaerő-piaci helyzet, családi élet, érdekképviselő),

kutatások szervezése szükséges a valódi igények és hiányok feltárására. A nőket érintő problémák folyamatos szem előtt tartása segítheti a helyi nőszervezetekkel, nonprofit szervezetekkel való együttműködést.

A nemi sztereotípiák felszámolásának részeként a hagyományos női szerep megbecsülése, értékelése elengedhetetlen. Fontos a nők igényeinek megfelelő klubok, szakkörök, foglalkozások, tréningek (pl. kommunikációs, személyiségfejlesztő, probléma felismerő és konfliktuskezelést szolgáló tréningek) indítása a területen tevékenykedő civil szervezetek munkájának erősítésével. Ugyancsak fontos és szükséges kezdeményezések lehetnek: nők megszólítása városi rendezvényeken, internetes felület létrehozása a nőket helyi szinten érintő témák egy helyen való elérésére.

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Törekedni kell arra, hogy a gyermek születését követően az otthon maradó szülő ne érezze magányosnak magát, az eddigi aktív életéből ne szoruljon minden háttérbe. Ezért az Önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is. A közparkok és közkertek alkotják Eger zöldhálózatának központi elemeit, ezeket az önkormányzat folyamatosan szépíti, bővíti.

„Belvárosi terek komplex megújítása” TOP-6.3.2-15-EG1-2016-00001

Ez az ún. Zöldváros Projekt, amely szerint a belvároshoz közeli, vagy annak részét képező zöldterületek megújulását tartalmazza: Kossuth Lajos utcát és az Eszterházy teret, az Erzsébet udvart és a Bajcsy-tömbbelsőket.

Emellett jelentős kulturális- és közösségi fejlesztéseket céloz a program, mint pl. az egykori Helyőrségi Művelődési Otthon (HEMO) rekonstrukciója.

A TOP-6.2.1-15-EG1-2016-00003 számú projekt keretében megvalósul a „Családbarát bölcsődei közszolgáltatások fejlesztése Egerben”. Eger Önkormányzata segíteni kívánja a három év alatti gyermeket nevelő egri családokat és kisgyermeket nevelő egri édesanyák munkavállalását, ezért bővíti a Dobó Katica Bölcsőde befogadóképességét. Jelenleg négy csoportban 48 férőhellyel működik, ez a későbbiekben két csoporttal gyarapodik, ami 24-28 plusz férőhelyet jelent majd.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerő-piacon	kisgyermekes anyák foglalkoztatásának elősegítése, a gyermek napközbeni ellátásának biztosításával és az atipikus foglalkoztatási formák bevezetése
A nők munkavégzése és a családi feladatok összehangolása nehezen megoldható	A munkaidő beosztásnak megfelelő bölcsődei-óvodai intézményi háttér bővítése. Atipikus foglalkoztatási munkaformák, illetve kötetlen munkaidő bevezetése, kisgyermekes nők önfoglalkoztatásának segítése. Részmunkaidős foglalkoztatás támogatása kisgyermekes nők körében. Családbarát munkahelyek megteremtése. A gyermeknevelés értékének tudatosítása, a női-férfi szerepek közelítése ezen a területen is
A gyermek születése utáni idő kiesés miatt nehéz a munkába állás, munkaerő-piaci igényekhez mértelen elavult tudás, képzettség, differenciált továbbképzés hiánya, személyre szabott stratégiák hiánya.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése, fejlesztése, szolgáltatások és kapacitásának bővítése Törekedni kell a kisgyermekes nők munkaerő-piaci pozícióinak megtartására (ismeretpótlással új kompetenciák megszerzésének biztosításával). Ennek egyik legfontosabb eleme a folyamatos kapcsolattartás a szülési szabadságon levő munkavállalóval. Az egyén visszatérését kezdetben részmunkaidős státusz felajánlásával is meg lehetne könnyíteni, olyan pozícióval, mely mellett lehetővé válik a sérülékeny szakaszban is a work-life balance (munka és magánélet közötti egyensúly) megtartása. A rugalmas munkaidő és home office munkavégzéssel fokozatosan biztosítható a női munkavállalók munkaerő-piaci reintegrációjára.
Nők részvétele foglalkoztatást segítő képzési programokban, elhelyezkedésük eredményessé tétele	munkaerő-piaci igényekhez igazodó képzések, szakkörök kialakítása támogatások, ösztöndíjak segítségével motiválni Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése, fejlesztése, szolgáltatások és kapacitásának bővítése

6. AZ IDŐSEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít a városban élő időskorú lakosságra. Az önkormányzat számára e területen is fontos alapelvként jelennek meg az esélyegyenlőség és a szubszidiaritás. Cél, hogy korától, nemétől, egészségi állapotától függetlenül mindenki biztonságban és méltóságban tudja megélni az időskort, a közösség aktív tagja legyen és teljes jogú polgárként élhessen élete végéig.

Az önkormányzat feladata a családi kapcsolatok, a támogató háttér segítése, ennek részleges vagy teljes hiányában pedig az intézményi háló bekapcsolása, mely a szociális és egészségügyi alap- és szakellátást biztosító intézményeken túl magában foglalja a város kulturális és köznevelési intézményeit, az oktatási intézmények közösségi munkáját. Különösen fontos szerep jut az Egerben működő civil szervezeteknek.

Az elkövetkező időszakban fokozott terhet ró a városra az időskorú, különösen a 70 éven felüli és egyedül élő lakosok létfenntartási problémáinak kezelése, lakhatásuk és gyógyszerköltségük támogatása.

A fizikai létszükségleteket érintő szolgáltatások biztosításán túl nem szabad elfelejtenünk a város időskorú polgárainak mentális és pszichés egészségéről sem. Az aktív és egészséges idősödés folyamatának segítését, az Egerben élő időskorú lakosok komplex, minden területre kiterjedő támogatását a város fontos többletfeladatának tekinti. Az idősök pénzügyi, egzisztenciális támogatása nem működhet tudatos, szervezett testi és mentális egészségvédelem nélkül.

Másrészt viszont az idősödés nem csupán a képességek hanyatlása, hanem új tulajdonságok keletkezésének folyamata is, amelynek van célja, értelme és tartalma, ha az öregedés elfogadása pozitív értelmű. A városnak magáévá kell tenni, és polgáira is kiterjeszteni azt az európai szemléletet, mely az idősekre nem mint megoldandó problémára tekint, hanem mint újfajta erőforrásra, melynek tudását, értékeit, tapasztalatait, közösségi és munkaerőpiaci aktivitását beépítheti a város életébe.

Az esélyegyenlőségi program kiemelten fontos eleme az idősök ellátásának folyamatos fejlesztése és a minél szélesebb körű gondoskodás feltételeinek megteremtése. Egerben a méltósággal megélt öregkor fontossága az alábbi területeken jelenik meg:

1. Szociális biztonság és áldozattá válás elkerülése:
 - települési támogatási rendszer, (egyedül élő öregségi nyugdíjas támogatási jövedelemhatára +50%-kal megemelt)
 - felvilágosítás, előadások, sajtóban figyelem felhívásEgyüttműködő: rendőrség, polgárőrség
2. Támogatás saját közösségeik megteremtésében
 - infrastrukturális feltételek biztosítása szervezeteik részére (Közösségi Ház, Civil Ház, Lakossági Információs és Szolgáltató Iroda)
 - rendezvény és működési támogatás nyújtása
3. Egészségmegőrzés:
 - felvilágosító előadások, szűrőprogramok

4. Aktivitás (munka-, fizikai-, szellemi-, kulturális- és közösségi aktivitás támogatása):
 - szervezetek támogatása, szolgáltatások igénybevételének támogatása
 Együttműködő: Termálfürdő, Színház, más kulturális intézmények
5. Önmegvalósítás (oktatási, kulturális, szellemi és rekreációs erőforrásokhoz való hozzáférés):
 - ismeretterjesztés, irodalmi pályázat, Ki-Mit-Tud
6. Társadalmi megbecsülés erősítése:
 - idősek bevonása a közügyekbe, a döntések előkészítésébe civil szervezeteken keresztül.
 - méltó megemlékezés az idősek napjáról
7. Akadálymentes, önálló életvitelt biztosító települési környezeti feltételek javítása:
 - közterületek, középületek akadálymentesítése
8. Függetlenség megőrzésének támogatása (megfizethető szállítás, jelzőrendszer)
 - támogató szolgáltatás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
9. Gondoskodás
 - betegápolás díjazása (települési támogatás)
 - intézményi szociális szolgáltatások fejlesztése, partneri kapcsolat kialakítása, erősítése
10. Generációs kapcsolatok
 - a generációk közötti kapcsolatok erősítése (pld. nagyszolgálat),
 - iskolai közösségi munka,
 - gyermekműsorok (óvodai, iskolai) a rendezvényeken

Az önkormányzati szerepvállalások rendszere

Saját hatáskörben, önkormányzati költségvetésből, illetve szociális intézményei fenntartása révén valósítja meg a város a rászorulókat támogatását:

- betegápolási támogatás
- rendszeres és rendkívüli gyógyszer-támogatás
- lakhatási támogatás
- Nyugdíjasházi lakások felújítása
- Nyugdíjasház Gondozási Központ átépítése, korszerűsítése,
- *A TOP-6.6.2-15 Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése* keretében 2018-ban felújításra kerül a Felsővárosi Gondozási Központ, szükséges a lapostetős épületrész tetőtérbeépítése, az ellátottak által használt helyiségek akadálymentesítése. Itt kapott helyet a dolgozói, szociális rész, amely nem áll rendelkezésre.
- Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata 2018. folyamán két konzorciumi partnerrel (Egri Szociális Szolgáltató Intézmény, Egri Kulturális és Művészeti Központ) indította el a „Felsőváros Csillagai – Közösen a közösségért” című projektjét, melynek célja a TOP-6.9.2-16 pályázati kiírásnak megfelelően a helyi

identitás és kohézió erősítése Eger Felsőváros városrészében. Az ESZSZI, mint szociális intézmény bevonása révén a pályázat kiemelt figyelmet tud fordítani az időskorú egri polgárok igényeire, elvárásaira, szükségleteire.

- A közösségi közlekedés kialakítása, felülvizsgálata során szintén törekedni kell arra, hogy az idősek számára is elérhető, és életvitelükhöz, igényeikhez is alkalmazkodó legyen a kínált szolgáltatás, amelyre folyamatosan törekszik az önkormányzat is pl. a helyi-járatú autóbusz menetrend kialakítása, és a közösségi közlekedés évenkénti jelentős és növekvő összegű támogatása során.

1. Egri Szociális Szolgáltató Intézmény szerepvállalása

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata közigazgatási területén belül az Egri Szociális Szolgáltató Intézmény biztosítja a szociális törvénynek megfelelő alap- és szakosított ellátási formákat: szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, idősek ápoló-gondozó otthona. Az említett szolgáltatásokat az ESZSZI hét telephelyen biztosítja, lefedve a város teljes területét.

A jogszabályban megfogalmazott alapfeladatokon túl az ESZSZI az önkormányzat támogatásával **többfeladatokat** is felvállal az idősek fizikai, mentális és pszichés jóléte biztosítása, erősítése érdekében.

- Sclerosis Multiplex klub működtetése a Belvárosi Gondozási Központban, mely a betegségben szenvedőknek és az érdeklődőknek biztosít lehetőséget a gyógytornára, felvilágosításra, sorstársi közösségben történő kikapcsolódásra
- Alzheimer Café beindítása 2018 márciusában, mely a demenciában szenvedő lakosok hozzátartozóinak nyújt segítséget, felvilágosítást, lehetőséget az együttlétre, szakemberekkel való találkozásra
- szabad konyha- és étlapválasztás biztosítása
- házi segítségnyújtás során ingyenes hétvégi ügyelet biztosítása azok számára, akiknek a városban nincs az ellátásra képes hozzátartozójuk
- ingyenes szűrővizsgálatok a gondozási központokban
- nyitott programok, gyógytorna, jóga, meridián torna
- városi rendezvények megszervezése: idősek napja, irodalmi pályázat, Idősek Ki Mit Tud-ja, kirándulások

2. Önkormányzat egyéb intézményei szerepvállalása

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata intézményrendszerén keresztül is támogatja az idősek fizikai és mentális egészségének megőrzését saját és közös megvalósítású programjain keresztül.

Bródy Sándor Könyvtár

- irodalmi előadásokat tartása ágyhoz kötött időseknek,
- könyvkölcsönzés,
- kihelyezett programok és könyvtárak a gondozási központokban,
- számítógép- és internetoktatás

Egri Kulturális és Művészeti Központ

- rendezvények számára helyszín biztosítása
- konzorciumi együttműködés a „Felsőváros Csillagai” pályázatban

Dobó István Vármúzeum

- helytörténeti előadás idősöknek
- helyszínbiztosítás rendezvények részére
- várlátogatás
- kihelyezett programok a gondozási központokban
- szolgáltatások hozzáféréseinek támogatása
- kedvezményes fürdő- és uszodahasználat
- kedvezményes színházbérlet
- belépődíj-kedvezmények

3. Civil tevékenységek támogatása

Partneri együttműködés a Civil Kerekasztallal (Civil Alap működtetése, civil delegáltak részvétele a bizottságokban civil referens)

A városi Civil és Sport Alapon keresztül idősöket vagy idősöket is tömörítő civil kezdeményezések támogatása (Bükki Vörös Meteor Egyesület, Egri Senior Úszóklub, SM Klub)

Sport-, szabadidős szervezetek, programok támogatása

Eger kiemelten nagy figyelmet fordít a különböző városi intézmények, civil szervezetek közötti együttműködésre. Az önkormányzat, a szociális és a művelődési szektor közötti jó viszony, a közös gondolkodás és szervezés mind azt a célt szolgálják, hogy az idősök benn maradhassanak a település vérkeringésében, koruk, egészségi állapotuk miatt ne szoruljanak ki Eger működéséből, programjaiból, illetve tudásukkal, tapasztalatukkal, hozott értékeikkel hozzájárulhassanak a közösség működéséhez.

Eger erőfeszítéseinek eredménye, hogy 2014-ben „Idősbarát polgármester” díjjal jutalmazták a város vezetőjét, 2017-ben pedig a város maga megkapta az „Idősbarát önkormányzat” díjat.

A város előtt álló új kihívások

Időskori demencia

Mára már népbetegségként tekintünk az időskori demenciára, mely országosan és világszerte is egyre nagyobb figyelmet kap. Mivel a demencia legjelentősebb kockázati tényezője az életkor meghosszabbodása, az idősellátásban, idősökkel való foglalkozásban kiemelt szerepet kell kapjon a demens személyek segítése, a betegségükből adódó hátrányok enyhítése, kiküszöbölése.

65 évnél idősebb lakosság körében 15 százalékban enyhe kognitív hanyatlás - a korfüggő feledékenység és a demencia közötti állapot - figyelhető meg. Demencia ebben az életkorban 1 százalékban jelentkezik, ez az arány ötévente körülbelül a kétszeresére nő, így 90 éves korra 30-35 százalék a demens aránya. A betegség nemcsak magát a személyt érinti, hanem hozzátartozóit és segítőt is, így nagyon fontos feladatként jelentkezik a célzott ellátások, szolgáltatási formák létrehozása, fejlesztése, a közösségi ismeretterjesztés és szemléletformálás.

A már elindult Alzheimer Café is ezt a célt szolgálja, de fontos cél a demens nappali ellátás, illetve az Idősök Berva-völgyi Otthonában vagy ahhoz csatoltan demens részleg kialakítása. Hosszabb távon cél a demenciabarát közösség kialakítása, tájékoztatás, felvilágosítás nyújtása, érzékenyítés.

Generációs távolságok

Az időskorra jellemző társvesztések, a fiatalabb generáció elvándorlása erősíti az idősek izolációját, a kapcsolatok fellazulásával az idős ember eltávolodik a közösségtől, a magány, egyedüllét nyomán megjelenik a feleslegesség érzése, és az ebből fakadó frusztráció, depresszív gondolatok, pszichoszomatikus betegségek.

Jellemző a generációk közötti meg nem értettség, egymás elfogadásának hiánya. A szociális intézményeknek egyre nagyobb hangsúlyt kell fektetni nemcsak a tényleges idősellátási feladatokra, hanem a szemléletformálásra, a közösségfejlesztésre, a generációs kapcsolatok erősítésére. Ezt szolgálják a társintézményekkel, önkormányzati intézményekkel való szoros kapcsolattartás, középiskolai közösségi szolgálat bevonása, ismeretterjesztő programok, családi nap.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői

Egerre is jellemző tendenciaként jelentkezik a társadalom idősödése. A városban élő 65 év feletti korosztály létszáma folyamatosan nő, a számuk az állandó lakosok körében 2014-ban 10 308 fő volt, 2019-ben 11 935 főre emelkedett, ami csaknem 16%-os növekedést jelent.

6.1.1. táblázat – 65 év feletti lakosság számának változása Egerben

Év	65 év feletti lakosság száma (fő) (TS 0328)
2014	10 308
2015	10 543
2016	10 831
2017	11 055
2018	11 398
2019	11 935

6.1.2. sz. táblázat - Eger népességének kor szerinti megoszlása

Népesség életkora	Nő (fő)	Férfi (fő)	Összesen (fő)
100+	3	2	5
95-99	28	9	37
90-94	185	68	253
80-89	1520	686	2206
70-79	2895	1785	4680
60-69	4772	3303	8075
19-59	15834	14434	30268
0-18	5136	5050	10186
Teljes népesség	30373	25337	55710

6.1.3. sz. táblázat – Egyszemélyes háztartások idős korban nemek szerinti megoszlásban			
Életkor	Nő által vezetett egyszemélyes háztartás (db)	Férfi által vezetett egyszemélyes háztartás (db)	Összesen (db)
65-70	756	222	978
71-75	660	144	804
76-80	657	113	770
80 felett	729	150	879

Forrás: Teir

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya.

Jellemző, hogy az idősek egyszemélyes háztartásban élnek, megélhetési, létfenntartási költségeik megnövekednek. Az idősödéssel együtt járó fizikai állapotromlás miatt nőnek gyógyszerkiadásuk, így egy részük nem engedheti meg magának a testi-lelki egészségük fenntartását szolgáló programokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzáférést. A fiatalabb korosztály elvándorlása miatt az idősebb generációk éppen olyan élethelyzetben maradnak magukra, amikor egyre nagyobb mértékben szorulnak támogatásra fizikai, mentális és pszichés jól-létük fenntartása érdekében.

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak. Ez az arány utalhat arra is, hogy magas lehet az egyedülálló (özvegy) nők száma, amely elmagányosodáshoz, mentális betegségekhez vezethet.

Az elkövetkező időszakban, különösen több évre előre vetítve fokozott terhet ró a városra az időskorú, különösen a 70 éven felüli és egyedül élő lakosok létfenntartási problémáinak kezelése, lakhatásuk és gyógyszerköltségeik támogatása.

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrend- szeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés és krónikus megbetegedéseket.

6.1.4. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő <u>férfiak</u> száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő <u>nők</u> száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2014	6 112	10 449	16561
2015	5 910	9 939	15849
2016	5 855	9 873	15728
2017	5 733	9 834	15567
2018	5 685	9 613	15298
2019	5 626	9 814	15440

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az egészséges idősek, nyugdíjasok, jövedelmi helyzetükre tekintettel, szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet.

A nyugdíjas szövetkezetek megteremtik a lehetőséget annak, hogy nyugdíjba vonulásuk után is dolgozni tudjanak azok, akik még kedvet és energiát éreznek hozzá.

A feleslegesség tudata, a bizonytalanságérzet akkor is fizikai-lelki hanyatlást idézhet elő, ha az idős emberek viszonylag kiegyensúlyozott anyagi kondíciók között élnek.

Ezért az idősek életmódját javító társadalmi programok, civil szervezetek tevékenységét az élet e területére, az intenzív családi kapcsolatokból kirekesztődő idős emberek aktivitásának erősítésére célszerű kiterjeszteni, amelyben több városi szervezet már jelenleg is példamutató munkát végez.

6.2 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A személyes gondoskodás keretében Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata az időskorúak vonatkozásában a szociális alapszolgáltatások közül étkeztetést, házi segítségnyújtást, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, nappali ellátást biztosít.

Szociális étkeztetés

A szociális étkeztetés olyan alapszolgáltatás, melynek keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguknak, illetve eltartottaiknak tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

Jövedelmüktől függően az élelmezési önköltség 10-100 %-ának megfizetésével szociális étkezésében részesülnek, akik maguk számára szociális rászorultságuk miatt ezt nem tudják biztosítani. A szolgáltatást igénybevevők száma nagyságrendileg 700 fő naponta.

Jelzőrendszeres és házi segítségnyújtás

Házi segítségnyújtás keretében kell gondoskodni azokról az időskorú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak.

A házi segítségnyújtás szolgáltatást Egerben nagyságrendileg 300 fő veszi igénybe. Számuk növelésének, hasonlóan a többi szolgáltatásfajtaéhoz, korlátot szab a szociális ellátórendszer kapacitása.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú személyek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás. A 130 készülék folyamatos kihasználtsággal működik, az ellátottak száma 140-145 fő.

Idősek nappali ellátása

Az időskorúak nappali ellátása, a szolgáltatást igénybe vevők részére szociális, egészségügyi állapotuknak megfelelő életritmust biztosító közösségi szolgáltatásokat nyújt 6 központban, közel 150 klubtag számára.

Az időskorúak nappali ellátását egyre többen veszik igénybe, bár számuk a 65 éven felüli lakosságon belül igen alacsony. Az intézmények kihasználtsága 117,8 %

6.2.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328) (Fő)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
		Fő	%
2014	10 308	160	1,55%
2015	10 543	172	1,63%
2016	10 831	169	1,56%
2017	11 055	166	1,50%
2018	11 398	182	1,60%
2019	11 935	186	1,56%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gondozási központokban működő idősök klubja hétköznap változatos irodalmi programokat nyújt és segítő szolgáltatásokat végez.

Időskorúak otthona

Ápolást, gondozást nyújtó tartós bentlakásos szociális intézmény. Elsősorban azoknak a nyugdíjkorhatárt betöltött személyeknek az ápolására, gondozására szolgál, akiknek az egészségi állapota rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényel. 2014-ben 135-en, 2015-ben 132-an, 2016-ban 113-en, 2017-ben 131-en, 2018-ben 126-an, 2019-ben 132-en vették igénybe a szolgáltatást. Az intézmények kihasználtsága 98,5%-os. (Forrás : Teir Térségi szociális adatgyűjtő)

Az **Idősök Berva-völgyi Otthona** 1994 ősz óta idős emberek korának, egészségi állapotának megfelelő étkezést, ápolást, orvosi ellátást, gyógyszerrel, gyógyászati segédeszközzel történő ellátást, mentálhigiénés gondozást, valamint fizikai, szellemi, kulturális és szórakoztató jellegű foglalkoztatást biztosít, 50 fő részére.

A **Heves Megyei Harmónia Egyesített Szociális Intézmény Egri Idősök Otthona** 1994 augusztusa óta működik 84 férőhellyel 40 fő alkalmazottal.

A közösségi közlekedés

A közösségi közlekedés kialakítása, felülvizsgálata során szintén törekedni kell arra, hogy az idősök számára is elérhető, és életvitelükhöz, igényeikhez is alkalmazkodó legyen a kínált szolgáltatás, amelyre folyamatosan törekszik az önkormányzat is pl. a helyijáratú autóbusz menetrend kialakítása, és a közösségi közlekedés évenkénti jelentős és növekvő összegű támogatása során.

Idősök informatikai jártassága

Magyarországon az 55 és 74 év közötti korosztály 84%-a nem rendelkezik számítógépes ismeretekkel, szemben a 65%-os európai átlaggal. A hozzáférés és tudás hiánya miatt az idősök a társadalomból kirekesztve érezhetik magukat.

Az információs írástudás növekedésének üteme is lassabb az időskorúak körében, mint más korosztályok esetén. 2005. és 2006. évi adatok alapján a 65-74 éves korosztályban a tényleges számítógép-használók aránya a korcsoport összességéhez viszonyítva csak három százalékkal növekedett. Ez az arány 35-44 éves korosztályban tíz százalék, a 16-24 éves korosztályban húsz százalék fölötti.

2007 óta évente 5-6 fős kiscsoportokban Egerben is iskolapadba ülhetnek a nyugdíjasok, hogy készségszinten megtanulják az internet használatát. A 25 órás ingyenes képzés során alapfokú számítástechnikai ismeretek elsajátítása mellett a szépkorúak megismerkedhettek az elektronikus levelezés fortélyaival, az internetes keresőprogramokkal, megtanulhattak képeket menteni, küldeni, a világhálón tájékozódni.

A „**Kattints rá, Nagyi!**” képzés az elektronikus kommunikáció, az internetezés és elektronikus levelezés alapjainak elsajátítására ad módot, megismertette a résztvevőket az infokommunikációs eszközök használatával, az új típusú ismeretszerzés és kapcsolattartás lehetőségeivel.

A felnőttképzési törvény követelményeinek megfelelő oktatásban eddig már több mint kétezen vettek részt. A tanfolyamot végeztek átlagéletkora 63 év, de több nyolcvan éven felüli is található közöttük. A képzéseket játékos vizsga és bizonyítvány átadása zárja le.

6.3 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az Egri Szociális Szolgáltató Intézményben 6 gondozási központ működik, lefedve a város különböző területeit. Ezek biztosítják az idősek számára a hiányzó vagy hiányos családi gondoskodást, közösségi tevékenységet, egészségi állapotnak megfelelő terápiás jellegű foglalkoztatást, a szabadidő hasznos eltöltését színes programok szervezésével.

A gondozási központokban működő idősek klubja hétköznapi az alábbi változatos programokat nyújtja:

- irodalmi és ismeretterjesztő előadások,
- vetélkedők, társasjátékok, dalkör
- házi könyvtár, folyóiratok, kiállítások megtekintése
- tanácsadás, segítség hivatalos ügyek intézésében
- testsúly és vérnyomásmérés, idős torna
- kirándulások, koncertek, számítógépes ismeretek

6.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során városunkban	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A korábbi keresethez képest jellemzően a nyugdíj kevesebb, ezért a létfenntartási költség (rezi, gyógyszerkiadások) a nyugdíjon belüli arányát tekintve növekszik	-Közérdekű nyugdíjas szövetkezet: az ilyen szövetkezetben személyesen közreműködő nyugdíjas tag a előnyös közteherviselés mellett dolgozhat. -Szociális étkeztetés biztosítása
-az idősök egyharmada egyedül él -mentálisan hanyatló állapot -feleslegesség érzése	-oktatási, kulturális, szellemi és rekreációs erőforrásokhoz való hozzáférés -nappali intézmények szerepének erősítése
az idős korral járó fizikai állapotromlás	-egészségmegőrzés: felvilágosító és szűrőprogramok -betegápolás támogatása települési támogatással, megfizethető betegszállítás támogató szolgálattal -jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
generációs távolság, elfogadás hiánya	-szemléletformálás, ismeretterjesztés, -közösségi programok, -önkéntes munka, közösségi munka ösztönzése
demencia	-szemléletformálás, tájékoztatás -demenciabarát közösség kialakítása, -demens nappali ellátás, -bentlakásos intézményben demens részleg kialakítása
-az idősebb generáció tagjainál gyakran hiányzik a kellő biztonságérzet -akadály- és kockázatmentes környezet -elérhető tömegközlekedés és közszolgáltatások	-akadálymentes és kockázatmentes környezet körének szélesítése, -háztartást segítő szolgáltatások, -szomszédsági támogatás és gondozó családtagok, -önkéntes munka ösztönzése -biztonságos lakhatás feltételeire tájékoztató programok, -házi segítségnyújtás fejlesztése -bűnmegelőzési program kidolgozása -tömegközlekedés és közszolgáltatások fejlesztési lehetőségeinek feltérképezése és egyeztetése a közszolgáltatókkal

7. A FOGYATÉKKAL ÉLŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Fogyatékkal élő, fogyatékos „az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.”¹⁹

Feladatunk, olyan biztonságos és akadálymentes környezet kialakítása, amely a hétköznapi életfeltételeket elérhetővé teszi számukra, egyenlő hozzáférést biztosítva a közszolgáltatás, tanulás és munkavállalás, az egészségügyi szolgáltatások, a közlekedés a kommunikáció, szórakozás területén.

7.1 A településen fogyatékkal élők főbb jellemzői, sajátos problémái

A 2011. évi népszámlálás országos adatai alapján 490 578 ember, ebből Heves megyében 16 363 fő vallotta magát fogyatékkal élőnek. Ők a megyében élő népesség 5,3%-a.

Fogyatékosági típusok megoszlása szerint, legnagyobb arányt a mozgássérültek képviselik. Ők alkotják a fogyatékkal élő népesség 53%-át. 18% látássérült, 16% hallássérült, 8% értelmi fogyatékos és 5% egyéb fogyatékos típusba tartozik, mint például az autisták, a súlyos belszervi fogyatékosokkal küzdők, vagy a mentálisan sérültek csoportja.

A 2019. évre vonatkozóan statisztikai adatok nem állnak rendelkezésünkre, ezért nem tudunk pontos képet adni az Egerben élő fogyatékos személyek társadalmi helyzetéről, életminőségéről.

Az esélyegyenlőségi koncepció ellenére, számos nehézséget kell még leküzdeni. Tapasztalatok azt mutatják, hogy erőteljesen érvényesül a társadalmi elítélteesség a munkavállalás, a hivatali ügyintézés, az egészségügyi szolgáltatás igénybevételekor. Az akadálymentesített intézményekhez eljutni egy kerekesszékesnek nem lehetséges a helyi közlekedésben futó régi autóbusszokkal. A mozgássérültek részére fenntartott parkolót szabálytalanul elfoglalókat rendszertelenül ellenőrzik.

Fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett munkahely, közfoglalkoztatás)

A fogyatékkal élők körében a foglalkoztatási arány, a 2011. évi népszámlálás adatai szerint 13%. A mozgáskorlátozottak foglalkoztatása növekedett, ők a nyílt munkaerő-piacon is el tudnak helyezkedni, ha iskolai végzettségük, szakképzettségük, a munkahely akadálymentessége lehetővé teszi, míg más fogyatékos típusba tartozó emberek elsősorban védett munkahelyeken, védett szervezeteken belül számíthatnak foglalkoztatásra.

A foglalkoztatóknak figyelembe kell venniük a fogyatékkal élők speciális szükségleteit a munkaidőre, munkahely kialakítására, egészségi állapotára vonatkozóan.

¹⁹ 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról 4. § a) pont

Az ilyen munkavállalók nagy része pedig alacsony szakképzettségű, korlátozott munkaképességű. Ezért a foglalkoztatók részéről jellemző a félelem, az előítéletesség.

A fogyatékkal élő emberek foglalkoztatási helyzete akkor javulhat, ha a foglalkoztató által igénybe vehető támogatási rendszer differenciálttá válik, tekintettel a foglalkoztatott személy munkavégzőképességére. Különbséget kellene tenni a megváltozott munkaképességű, a fogyatékos, ezen belül a súlyosan fogyatékos emberek foglalkoztatása érdekében nyújtott támogatások mértékében, időarányában. Így a súlyosan fogyatékos emberek is munkalehetőséghez jutnának.

Az **Agria-Humán Közhasznú Nonprofit Kft.** Eger Megyei Jogú Város Önkormányzatának közvetett tulajdonában áll, az **Evat Zrt.** cégcsoport tagja.

A **Társaság fő célja** a megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő emberek foglalkoztatásának megszervezése és lebonyolítása. Komoly erőfeszítéseket tesz azért, hogy a munkaerő-piacról kiszoruló emberek mind szélesebb rétegei számára biztosítsanak egészségi állapotukhoz igazodó, képességeik kibontakoztatására alkalmas, értékteremtő munkát.

Az Észak-magyarországi régió egyik legnagyobb létszámú rehabilitációs foglalkoztatójaként Heves megyében található telephelyeiken és egeri székhelyükön összesen megközelítőleg 600 munkavállalót foglalkoztatnak. Munkatársaik 90%-a megváltozott munkaképességű.

A foglalkoztatottak speciális helyzetéből adódóan, a munkafeltételek biztosításánál az átlagos ipari gyakorlattól eltérően kell eljárniuk. Ez az eltérő jelleg, amely esetenként jelentős plusz anyagi ráfordításokat igényel – az alábbi területeken érvényesül:

- munkaidő beosztás, munkarend
- munkahelyek, munkaeszközök kialakítása (akadálymentesítés)
- egészségügyi ellátás

A munkahelyek, munkaeszközök a személyek testi, egészségi állapotához igazodóan kerülnek kialakításra. A Munka Törvénykönyve által előírtakhoz képest pozitívan térnek el a dolgozók megmaradt munkavégző képességének megóvása érdekében (pl. többszöri pihenőidő biztosítása, részmunkaidő alkalmazása)

Az alkalmazottak egészségi állapotának megőrzése kulcsfontosságú számukra, ezt elősegítve kialakítottak egy egészségügyi centrumot, melyben üzemorvosi javaslat alapján masszázst és egyéb fizioterápiás kezeléseket vehetnek igénybe rekreáció céljából. Az egészségügyi centrum dolgozói szintén megváltozott munkaképességűek, így ez a projekt egyúttal munkahely-teremtési célt is szolgál.

A **Magyar Speciális Művészeti Műhely Egyesület (MSMME)** a sérült személyek művészeti tevékenységének felkarolására, e tevékenység általánossá tételére és színvonalának fejlesztésére, valamint a speciális módszerek elterjesztésére szerveződött.

Célja, hogy megteremtse a családban, valamint az intézményekben élő, vagy oda bejáró fogyatékos emberek részére az egyes művészeti ágakban történő tevékeny részvétel és a nyilvános színrelépés lehetőségeit, ezzel is segítve a sérült alkotók önkifejezését és társadalmi beilleszkedését.

Az MSMME tevékenységi körébe tartozik:

- regionális, országos és nemzetközi kulturális fesztiválok megrendezése,
- ipar- és képzőművészeti kiállítások és tárlatok szervezése,
- művészeti táborok (ipar- és képzőművészeti alkotótábor, tánc- és drámatábor) szervezése és lebonyolítása,
- színekottás zenei táborok megrendezése, a Nemzeti Színekottás Zenekar működtetése,
- speciális szakmai tanfolyamok, szakmai műhelyek, és nemzetközi szakmai konferenciák szervezése,
- az alkotótevékenységet bemutató kiadványok és promóciós filmek készítése, és közzététele,
- nyitott kapus alkotóműhelyek hálózatának kiépítése és működtetése
- Special Arts Galéria fenntartása
- kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás a speciális művészeti műhelymunkát végző európai szervezetekkel, nemzetközi koordináció.

Az Egyesület évente mintegy 20-25 programot szervez, melyek között éppúgy megtalálhatóak a nagy hagyományokkal rendelkező kulturális fesztiválok (Európában egyedülálló speciális művészeti fesztivál 1000 résztvevővel), művészeti táborok (kézműves, zenei és színházi táborok 300-350 alkotóval), és képzések (akkreditált tanfolyamok 50-60 hallgatóval), mint az új, egyszersmind egyedi kezdeményezések, pl. homokszobrász fesztivál, nyitott kapus műhelyek, speciális filmszemle.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, specializált nyilvántartott adattal azonban nem rendelkezünk a célcsoportra lebontva.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élethez való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékkal élők a legkiszolgáltatottabb társadalmi csoport, mert ők azok, akik állapotukból adódóan segítség nélkül nem képesek - kevés kivétellel - önálló egzisztenciát kialakítani.

Ha lehetőség nyílik arra, hogy megfogalmazásra kerüljenek szükségleteik, és ehhez sikerül hozzárendelni a segítség célzott és szervezett formáját, akkor ők is saját életet élhetnek úgy, mint mindenki más a környezetükben. Meg kell teremteni a feltételeket, hogy azonos módon vehessék igénybe a közszolgáltatásokat, egészségügyi szolgáltatásokat, legyen esélyük - képességeikhez mérten - a tanulás és munka világában elhelyezkedni, részesei legyenek a közösségi közlekedésnek, a kulturális és szabadidős szervezetek kínálta tevékenységeknek.

Összefogásra kell törekedni az érdekek pontos meghatározása, a szakmai és társadalmi ajánlások és gazdasági támogatás között. Ezt az összefogást segíti komoly szakmai és pénzügyi háttérrel Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata.

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programok fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el. A Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatóság mind a 4 bölcsődéje, valamint egy családi bölcsőde akadálymentes. A Család- és Gyermekjólét Központ és az alapszolgáltatási csoport épületei szintén akadálymentesek.

A Családok Átmeneti Otthonában és a családi bölcsődék három csoportjában a mozgásfogyatékossgal élők épületbe történő bejutásának és épületben belüli használhatóságának hozzáférést a jövőben biztosítani szükséges.

Saját forrásból finanszírozott akadálymentesítések

Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít az akadálymentes közlekedésre, így is elősegítve az esélyegyenlőséget. Önálló pénzügyi keretet hozott létre az ilyen jellegű beruházások finanszírozásának fedezetére.

Az elmúlt években ilyen beruházás volt az önkormányzati intézmények akadálymentesítésének felmérése.

Az önálló forrásból megvalósuló egyéb (út-, padka-, járda-, intézményi beruházások) önkormányzati beruházások tervezésénél és kivitelezésénél is figyelembe veszi a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséről szóló segédletben megfogalmazottakat.

A 2013. évtől az önkormányzati honlap (www.eger.hu) akadálymentesített formában is elérhető.

Pályázati forrásból finanszírozott akadálymentesítések

Az elmúlt években célzottan 9 db intézményi akadálymentesítési pályázatot valósított meg az önkormányzat.

A projektek keretében létrejöttek a mozgáskorlátozott parkolók, melytől taktilis jelek vezetnek akadálymentes és szabványos korláttal ellátott rámpán keresztül a bejáratig. Az épületekben vészjelzővel, irányfényvel és a fogyatékkal élők igényeinek megfelelő eszközökkel felszerelt mozgáskorlátozott WC-k kerültek kialakításra.

Az ügyfélkapcsolati térben kiépítésre kerültek az indukciós hurkok, amely a hallássérültek zavartalan ügyintézésének fontos feltétele. Az épületen belüli akadálymentes közlekedés biztosítása érdekében a küszöbök megszűntek, kontrasztos ajtótokok kerültek beépítésre és Braille írásos tájékoztató táblarendszer is kihelyezésre került. A szintkülönbségek leküzdésére korszerű, kifejezetten a mozgáskorlátozottak igényeinek megfelelő liftek kerültek beépítésre, melynek kezelése Braille írással ellátott vezérlőgombjai miatt a látássérültek számára is megoldott.

Akadálymentesített épületek:

- Az Eger, Kossuth L. u. 28. szám alatti Polgármesteri Hivatal ügyfélszolgálatának akadálymentesítése (ÉMOP-4.2.2-2007-0118)
- Az egri Barkóczy utcai védőnői szolgálat akadálymentesítése (ÉMOP-4.2.2-2007-0026)
- Az egri OVI - Vár óvoda (Tavaszi utca) akadálymentesítése (ÉMOP-4.2.2-2007-0024)
- Akadálymentesített Vízimolnár utcai Semmelweis bölcsőde (ÉMOP-4.2.2-2007-0017)
- Mikrotársulási formában alapfokú iskolai feladatokat ellátó Hunyadi Mátyás Általános Iskola akadálymentesítése (ÉMOP-4.2.2-2007-0042)

- Az egri Szilágyi Erzsébet Gimnázium akadálymentesítése (ÉMOP-4.2.2-2007-0018)
- Nagyváradai utcai Gyermekkert Óvoda akadálymentesítése (ÉMOP-4.2.2-09-2009-0009)
- Balassi Általános Iskola Tinódi Sebestyén Tagiskolájának akadálymentesítése (ÉMOP-4.2.2-09-2009-0010)
- Pásztoryölgyi Általános Iskola és Gimnázium akadálymentesítése (ÉMOP-4.2.2-09-2009-0011)

Egyéb pályázati forrásból finanszírozott fejlesztéseknél a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséről szóló segédletben megfogalmazottakat kötelező jelleggel alkalmazta az önkormányzat és törekedett az intézményi beruházásoknál a komplex akadálymentesítés megvalósítására.

Befejezett akadálymentesítéssel érintett beruházások:

- Eger, Tetemvár és Vécseyölgy úti zárt csapadécsatorna építése és nyíltárkos rendszer rekonstrukciója ÉMOP-3.2.1/C-2f-2009-0007
- Közlekedésfejlesztés megvalósítása Eger városában a Deák Ferenc utcában ÉMOP-3.1.2/B-09-2009-0009
- Eger történelmi belvárosát és a 25. sz. főútvonalat összekötő Szvorényi út korszerűsítése ÉMOP-3.1.2/B-2008-0003
- A Családsegítő Intézet, Eger Ifjúság u. 9. sz. alatti telephelyén működő értelmi fogyatékosok nappali intézményének bővítése és korszerűsítése új helyszínrre történő áthelyezéssel ÉMOP-4.2.1./A-09-2009-0001
- Bölcsődei Igazgatóság Lajosvárosi bölcsődéjének 20 férőhelyes bővítése ÉMOP-4.2.1./B-09-2009-0001
- Szépasszonyölgyi Márai Aktív Turisztikai Látogatóközpont- Az első Magyarországi integrált látogatóközpont szabadtéri színpaddal- kialakítása ÉMOP-2.1.1./B-09-2009-0004
- Közoktatás térségi sajátosságokhoz igazodó szervezése és infrastruktúrájának fejlesztése a Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégium, kollégiumi épületében ÉMOP-4.3.1./2/2F-2f-2011-0001
- Lenkey János Általános Iskola infrastrukturális fejlesztése a mindennapos testnevelés feltételeinek megteremtésével ÉMOP-4.3.1/A-12-2012-0021
- Bölcsődék infrastrukturális fejlesztése Egerben ÉMOP-4.2.1/B-12-2013-0001
- Az egri vár és erődrendszer turisztikai attrakcióinak fejlesztése ÉMOP-2.1.1/ A-09-2f-2011-0001
- Fogorvosi rendelők fejlesztése Egerben, a Technika Házában ÉMOP-4.1.1/A-12-2013-0021
- Egészségügyi alapellátás feltételeinek fejlesztése a Vallon úti orvosi rendelőben ÉMOP-4.1.1/A-12-2013-0048
- Dobó tér - Eger patak - Belvárosi térsor funkcióbővítő rehabilitációja ÉMOP-3.1.2./C-09-2f-2011-0001
- Szala városrész szociális rehabilitációja ÉMOP-3.1.1-12-2013-0007
- Korszerű Gondozói Ház Egerben TIOP-3.4.2-11/1-2012-0026
- Kerékpárral a Bükkön át, kerékpárral a városon át ÉMOP-2.1.1/B-12 -2012-0158

A 2014-2020-as programozási időszakban a megyei jogú városok területi kiválasztási rendszer szerinti eljárásrendben lehetőséget kaptak arra, hogy a Területi- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) önálló, 6. prioritástengelye mentén közreműködjenek az intézkedések tartalmának kialakításában.

Eger MJV **2014-2020-as programozási időszakra** vonatkozó Integrált Területi Programja (ITP) tartalmazza azokat az intézkedéseket, melyek Eger Város részére 13 445 milliárt Ft fejlesztési forrás felhasználásának kereteit biztosítják.

- Egészségügyi alapellátás és fejlesztése Egerben TOP 6.6.1-15 E1-2006-0002 pályázat keretében felújításra és akadálymentesítésre került a Napsugár utcai a Hadnagy utcai és Felnémeti orvosi rendelők
- megújult a Napsugár Tagóvoda
- Egészségügyi alapellátás infrastruktúrális fejlesztése TOP 6.6.1-15 EG1-2016-00001 pályázat keretében megvalósult a Lajosvárosban a Köztársaságtéri komplex egészségügyi központ fejlesztése.
- Gazdaságfejlesztés és munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedés fejlesztés TOP 6.1.5-15-EG1-2016-00002 keretében Eger Keleti városrész gazdaságfejlesztést- és munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedés fejlesztése
- Zöld város kialakítása TOP 6.3.2-15-EG1-2016-0002 pályázat keretében a belvárosi terek komplex felújítására, valamint a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár akadálymentesítésére került sor
- A Nemzeti Kastély- és Várprogram turisztikai célú fejlesztéseinek támogatása” GINOP-7.1.1-15-2016-00009 pályázat keretében „Az Egri Vár és erődrendszer turisztikai fejlesztése” címmel új létesítmények jönnek létre a várban. A speciális adottságokkal rendelkező műemléki környezetben is törekedtünk az Ágyúdombban és a Déli fogadó épületben az akadálymentes környezet kialakítására (bejáratok-rámpák, taktilis jelek, vizesblokkok).
A Modern Városok Program keretén belül 2 db burkolt felületű akadálymentes parkoló jön létre az északi kapunál. Akadálymentes bejárat-vizesblokk kerül kialakításra. A felújított Gótikus palota szintjei között lift könnyíti meg a mozgáskorlátozottak közlekedését. Az épületek közötti közlekedést elősegítendő, a várudvarokon akadálymentes burkolattal ellátott közlekedő sávok kerülnek megépítésre. Az újonnan létrejövő épületekben személyi emelő és lift kerül beépítésre.

Intézményi szolgáltatások

Mlinkó István Óvoda

Három csoportban várja a hallás és beszédfejlesztést igénylő 3-6 éves gyermekeket. Két csoportban hallássérült, egy csoportban intenzív logopédiai megsegítést kapnak az ide járók. Logopédiai fejlesztésen kívül, az ún. alapozó terápiát, egy speciális mozgásfejlesztést is biztosítanak számukra. Iskolába készülő gyerekeknek dislexia-preventív foglalkozásokat tartanak. A csoportok alacsony létszámmal működnek, a három csoportban 22 gyermeket látnak el.

Mlinkó István Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Kollégium

Az óvodai és iskolai tagozat közé egy vagy két felkészítő évfolyam ékelődik. A tanulók tantárgyi rendben végzik az 1-8. osztályt, de végig intenzív hallás és beszédfejlesztés

történik. Vannak osztályok, ahol halmozottan sérült tanulók folytatják tanulmányaikat. Itt a tananyag tartalmát és szerkezetét átalakítják, a követelményeket a tanulók képességeihez igazítják. 2008-tól logopédiai osztályt is indítanak. Az intenzív logopédiai képzés mellett alapozó terápiát is biztosítanak. A logopédiai osztályban maximális létszám 12 fő.

Igény szerint kollégiumi elhelyezést is biztosítanak.

Utazótanári hálózat: az intézmény vonzáskörzetén belül fejlesztést biztosít a 0-3 éves korú sérült gyermekek és családjaik számára, valamint a lakóhelyükön integrált óvodába, iskolába járó hallás és látássérült gyermekeknek.

Fogyatékos személyek nappali ellátása

Alapvetően 18 éves kort betöltött, saját otthonában élő, önmaga kiszolgálására nem, vagy csak részben képes és felügyeletre szoruló fogyatékos és autista személyek számára biztosít nappali ellátást. Az ellátás során biztosítja az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésének lehetőségét, a napközbeni étkeztetést, segíti a fogyatékos személy kapcsolati rendszerét és szervezi fejlesztő és szabadidős tevékenységeit.

Értelmi Fogyatékosok Nappali Ellátó Központja (ÉNEK)

Az intézmény Eger közigazgatási területén, családban élő, súlyos, közép súlyos és enyhe fokban sérült értelmi akadályozott felnőttek számára biztosít nappali ellátást.

Az „ÉNEK” szolgáltatásai

- igény szerint meleg étel biztosítása,
- szabadidős programok szervezése,
- szükség szerint az egészségügyi alapellátás megszervezése, a szakellátásokhoz való hozzájutás segítése,
- hivatalos ügyek intézésének segítése,
- életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése,
- speciális önszerveződő csoportok támogatása, működésének, szervezésének segítése,
- az ellátást igénybe vevők számára egyéni fejlesztő programokra épülő gyógypedagógiai foglalkozást szervezése,
- fejlesztő foglalkoztatás 13 fő részére.

A társadalmi elfogadás útján, újabb lépésként 6 értelmileg sérült felnőtt bekapcsolódott a Kézen fogva Alapítvány által elindított **Ability Café** programba. A program lényege, hogy önkéntes munka eredményeként nem máságuk, hanem emberi értékeik kerülnek előtérbe.

Az **Egri Szociális Szolgáltató Intézmény** értelmi fogyatékosokat ellátó központjának gondozottjai körében évek óta felmerül, hogy a szülők, törvényes képviselők számára gondot jelent gyermekük éjszakai felügyelete, ha bármilyen okból ők ezt nem képesek megoldani (kórházi kezelés, munkahelyi vagy családi okok miatti utazás, stb.). A szociális törvény nem ad lehetőséget arra, hogy a nappali ellátást igénybe vevő ugyanarra a napra éjszakai gondozást is kapjon, és Egerben jelenleg nincs is ilyen ellátási forma. Az is nehézséget okoz, hogy hosszabb beszoktatás nélkül csak olyan személyeket fogadnak el felügyelőként az érintettek, akiket már ismernek.

A szülőkkel történt megbeszélések alapján az Intézet vállalkozási tevékenységként 2015. II. félévtől éjjeli felügyeletet biztosít, elsősorban az „ÉNEK” ellátottjai számára. Ehhez a polgári jogi keretek között nyújtandó szolgáltatáshoz az Egeri Szociális Szolgáltató Intézmény kezelésében lévő Eger, Malomárok u. 66. szám alatti Nyugdíjasházi Gondozási Központ mellett megüresedett önkormányzati lakást a közvetlenül mellette található Gondozási Központ-hoz csatolta.

Az **Egeri Autista Alapítvány** működteti az Eger, Bem tábormok út 3. szám alatti ingatlanban 201 m²-en a Szent Anna Napközi Otthon, melyben autista gyerekeknek biztosít napközbeni ellátást, valamint a Szent Erzsébet Támogató Szolgálatot. Az ingatlan tulajdonjogát az önkormányzat közcélú adományként térítésmentesen adta át az Alapítvány részére. Az Alapítvány az ÉMOP 3.3.1. – 11. kódszámú civil szervezetek infrastrukturális fejlesztése c. konstrukcióban pályázott a „Szent Anna Napközi” fejlesztése céljából, melyet 2019. április 2-án sikeresen lezárt.

Korábban 16, a felújított otthonban 24 autistát tudnak ellátni az Egeri Autista Alapítvány munkatársai. Az egykori katonai raktárépületet az EKVI újította fel, a beruházásra uniós pályázaton több, mint 95 millió forintot nyertek, melyből 75 milliót fordítottak az intézmény felújítására. Az összeg fennmaradó részéből berendezésekre költöttek, mozgássérültek számára alkalmas mikrobuszt vásároltak. Az akadálymentesített, kétszintes épületben különböző foglalkoztató szobák találhatók.

Civil szerveződések a fogyatékkal élők érdekeinek képviseletére

ÉFOÉSZ Heves Megyei Közhasznú Egyesület

A társadalmi szervezet az értelmi fogyatékos embereket, szüleiket, hozzátartozóikat, a velük foglalkozó szakembereket, valamint segítőiket fogja össze. Az országos központ 1981 -ben alakult meg szülői kezdeményezésre, szakemberek segítségével. Az országos szervezet megalakulásával párhuzamosan létre jöttek a megyei szervezetek. Megyei egyesület 2005. január 24-től gazdaságilag és szakmailag is önállóan tevékenykedik.

Az egyesület munkája két fő vonalon fut:

- Érdekképviselet, érdekérvényesítés
- Életminőségjavítás (különböző programokon és a szolgáltatásaikon keresztül)

Céljuk, Heves megye területén lévő fogyatékos emberek és családjaik társadalmi hátrányainak kiegyenlítése, érdekeik érvényesítése, védelme, képviselete, emberi és állampolgári jogaik, társadalmi integrációjuk, szociális biztonságuk, rehabilitációjuk biztosítása, esélyegyenlőségük megvalósítása. Elősegítik az értelmi fogyatékos emberek öntevékenységének, önrendelkezésének lehetőségeit.

Munkahelyteremtő és bevételt eredményező gazdasági tevékenység folytatnak.

Kislétszámú lakóotthonokat hoznak létre a családban élő értelmi fogyatékosok részére is.

A **Vakok és Gyengénlátók Heves Megyei Egyesülete** 2004. óta működik Egerben. Jelenlegi taglétszám 470 fő, mely minden korosztályt felölel, de említést érdemel, hogy a tagság több mint 60 %-a idősebb korosztályú.

Magyarországon a látássérültekről való gondoskodás 1949 óta alapvetően állami feladat. A szociális juttatások célja, hogy lehetővé tegyék a vak és gyengénlátó emberek számára a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést.

A pénzbeni szociális juttatások rendszeresek, ill. esetiek lehetnek. A támogatások közül leglényegesebb a vakok személyi járadéka, mely havonta minden vak embert megillet. Ennek összege változó, annak figyelembevételével, hogy jogosult nyugdíjas vagy aktív dolgozó. 1998-ban bevezetésre került a fogyatékosági támogatás, melyet a súlyosan fogyatékos személyek is igényelhetnek.

Amennyiben a jogosultság fennáll, a látássérült személyek rokkantsági nyugdíjban vagy rokkantsági járadékban részesülhetnek. A rokkant nyugdíjas vak emberek ingyenes közgyógyellátást igényelhetnek.

A súlyosan látássérültek számára a helyi közlekedés teljesen díjmentes, a helyközi utazáshoz 90%-os kedvezményt kapnak.

A Vakok és Gyengénlátók Heves Megyei Egyesülete szakmai napokat, közösségi programokat szervez a látássérültek számára „Közösen könnyebb” címmel 2020. szeptember 1. és 2021. május 6-a közötti időszakban. Rendezvényeiken egész napos szabadidős lehetőségekkel, fejlesztő, informáló, közösséget kövöcsoló programokkal várják az érdeklődőket. Szakemberek segítségével bemutatják a látássérült emberek számára elérhető támogatások, adózási lehetőségek, igényelhető ellátások fajtáit. Bemutatják és kipróbálhatják a résztvevők a speciális látássérültek számára kifejlesztett segédeszközöket, amik nagy segítséget jelentenek például a közlekedésben, háztartásban, olvasásban, szabadidőben, a számítógép vagy mobiltelefon-használatban, de akár az egészség megőrzésben is.

Siketek és Nagyothallók Országos Szövetségének Heves Megyei Szervezete -mint ernyőszervezet- (a SINOSZ-on belül) 1979 óta működik Egerben. Taglétszáma közel 650 fő. Feladatuk a siketek és nagyothallók érdekeinek szakmai képviselése, a társadalmi elfogadás kiszélesítése, tagjaik hozzásegítése a minél teljesebb élethez.

A siket és nagyothalló ember számára is biztosítani kell az emberi méltóság jogát és az esély egyenlőséget, ezért a hivatali ügyintézés alkalmával jeltolmács biztosítására, hangjelzések mellett a dolgok láttatására, értelmet megerősítő kommunikációra lenne szükség. Üdvözölték a Kormányhivatalban rendelkezésükre álló ügyintéző ablak létesítését.

Mozgássérültek Heves Megyei Egyesülete az érdekképviselési tevékenységén túl, információs szolgáltatást nyújt, tanácsadást tart a jogszabályváltozásokkal, munkalehetőségekkel, rehabilitációval kapcsolatosan. A MEOSZ keretein belül átképzést, számítógépes tanfolyamokat, távmunkát szervez. Az egyesület rehabilitációs programjai: gyógyfürdő látogatások, kirándulások, kulturális programok.

A **Biosziget Rehabilitációs Alapítvány** a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 85/A. §-a szerinti fogyatékosok rehabilitációs lakóotthonát működteti, amelyben legfeljebb 12 fő fiatal értelmi fogyatékos személy rehabilitációs, foglalkoztatással egybekötött tartós bentlakását biztosítja. Az intézmény az alapítvány tulajdonában lévő, Eger Verőszala u. 63. sz. alatti ingatlanban működik.

A feladat ellátására az önkormányzat feladat-ellátási szerződést kötött. A szerződés szerint az önkormányzat az otthonnak évente, egyeztetetten, az önkormányzat költségvetésének elfogadása alapján nyújt működési támogatást. Az alapítvány részére évek óta egyre növekvő támogatást folyósít.

Az Alapítvány az önkormányzat által biztosított támogatás mellett egyéb külső források bevonásával teszi lehetővé az otthon működtetését. Igen nehéz, de eredményes szakmai munkát végeznek. A munkavállalás biztosítása, a jelenleg meglévő munkaerő-piaci munkalehetőségek igénybe vételével történik - egyénre szabottan. A megszerzett munkajövedelemből a méltó megélhetésnek csupán egy részét tudják fedezni a szolgáltatást igénybe vevők.

Szabadidőben rendszeresen jelen vannak a városi rendezvényeken, aktívan részt vállalnak a felkért feladatok teljesítésében. A teljes rehabilitáció - alkalmas ellátottnál - utógondozással sikeresen teljesül.

Az önkormányzat számára jelentős előnyök származnak a feladat ellátása tekintetében abból, amit az alapítvány anyagiakban és szellemi tőkében egyaránt a lakóotthon működtetésére, az ott élők javára fordít.

Forrás Fogyatékkal Élő Fiatalok Alapítványát 2011-ben jegyezték be, előtte 4 évig klubként működött. Tagjai túlnyomórészt mozgássérültek, de látássérültek és enyhe fokban sérült értelmi fogyatékosok is csatlakoztak a csoporthoz. Céljuk a jól működő közösségi élet megtartása, ahol a fiatalok számíthatnak egymásra; szabad idejük szervezett és hasznos eltöltése, kulturális, kézműves, sport jellegű elfoglaltságot kínálva a résztvevőknek. A programok megvalósításához az önkormányzat által kiírt civil alap pályázatok nyújtanak támogatást. Taglétszámuk 25 fő.

A Család- és Gyermejjóléti Központ 2018. áprilistól az EFOP-1.9.2-VEKOP-16-2016-00001 „A fogyatékos személyek számára nyújtott szakmai és közszolgáltatások hozzáférhetőségének kialakítása, fejlesztése” c. projekt keretében a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft-vel kötött megállapodás alapján helyet ad a fogyatékos személyek számára biztosított tanácsadói és információs pont működéséhez.

A fogyatékos-ügyi tanácsadók tanácsadást biztosítanak, speciális szolgáltatásokról információt nyújtanak, kapcsolatot építenek a helyi érdekvédelmi szervezetekkel és kezelik a megyei szintű adatbázist. A szakmapolitikai elképzelések szerint hosszútávon a Központon keresztül elérhető speciális tanácsadói tevékenységek közé tartoznának.

A fogyatékos-ügyi tanácsadó elsődleges feladata, hogy tevékenységével hozzájáruljon a fogyatékosokból adódó igényekre reagáló közszolgáltatások minőségének javulásához és hozzáférhetőségének bővüléséhez. A tanácsadók feladataikat személyes tanácsadói szolgáltatás keretében, valamint a megfelelő háttér-információs rendszer felállításával és működtetésével végzik.

A konstrukció átfogóan kapcsolódik az Európai Fogyatékosügy Stratégia a 2010–2020 célkitűzéseire, amelyek között fontos területnek számít a fogyatékosokkal élő személyeknek és családjaiknak a szolgáltatásokhoz való hozzáférés megteremtése.

7.3 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszervező csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van	-közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás kiterjesztése -fórumok szervezése -civil szervezetek támogatása -olyan támogatások, képzések, amely az internethez való hozzáférést segítik

8. HELYI PARTNERSÉG, LAKOSSÁGI ÖNSZERVEZŐDÉSEK, CIVIL SZERVEZETEK ÉS FOR-PROFIT SZEREPLŐK TÁRSADALMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁSA

Városunkban a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzat helyi rendeletben meghatározottak szerint pályázati úton támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit.

Az önkormányzati döntések előkészítésében véleményünkkel, javaslatunkkal részt vesznek és delegáltjaik tanácskozási joggal vesznek részt az állandó bizottságok ülésein.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata és a helyi civil szféra közötti együttműködés országosan ismert, elismert és példaértékű összefogást biztosít a felek között. A gazdag egri civil életet többek között a nonprofit szféra képviselőinek aktivitása, az Egri Civil Kerekasztal szakterületenkénti szekcióinak munkája és egy területi szekció létrejötte is jelzi. Külön Ifjúsági Kerekasztal működik a városban. A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének, rehabilitációjának támogatásától kezdve az időskorúak kulturálódásáig, a hagyományőrzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét.

Az elkövetkezendő időben az önkormányzat civil kapcsolata felértékelődik: az Európai Unió pályázati kiírásai során elvárja, a bírálatkor előnyben részesíti azokat a programokat, projekteket, amelyek széles társadalmi összefogáson alapulnak, a gazdasági hasznosságon túl szemléletformáló, kultúrafejlesztő hatásúak.

Mind az életminőség, az egyéni és társadalmi közérzet javítása, mind a közvetett gazdasági hasznosulás miatt fontos a civilek és az önkormányzat kapcsolatának fejlesztése, a kölcsönös visszacsatolás rendszere.

A civil kezdeményezések biztatásával, támogatásával, véleményük meghallgatásával az elkövetkezendőkben erősíteni kell a civil-lét becsületét, példát adva a felnövő generációknak.

Fontosnak tartjuk, hogy a teljesség igénye nélkül az egyházi szerveződések tevékenységeit is feltüntessük. Az Egri Baptista Gyülekezetben belül prevenciós programok (többek közt drogprevenció, áldozattá válás megelőzése) ingyenesen elérhetők, bárki számára. Anya-gyermek kapcsolatot erősítenek a kisgyermekeknek és édesanyjuknak szóló mondókázó csoportok. A karácsonyt megelőzően megvalósuló cipősdoboz akció célcsoportja a mélyszegénységben élő gyermekek. A tevékenység számos szervezet összefogásában valósul meg, így a Gyülekezet mellett bekapcsolódik az Egri Szociális és Szolgáltató Intézmény, a Családok Átmeneti Otthona, a Baptista Szeretetszolgálat Egri Irodája, továbbá a Bródy Sándor Megyei és Városi könyvtár. A Gyülekezet által megvalósított börtönmisszió pedig a fogvatartottak reszocializációját is elősegíti.

9. A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGA

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a városban dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Módszere az on-line kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. A tervezetet az Önkormányzat a honlapján közzéteszi, így az állampolgárok is véleményt mondhattak. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőségi folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi; a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk felkéri az intézményeket, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hoz létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, az elfogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a **polgármester** felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, intézményeinek dolgozói megismerjék és kövessék a HEP-ben foglaltakat.
 - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtenni a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
 - a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
 - az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
 - a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői:

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat Közgyűlésének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Elfogadás módja és dátuma

I. Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Eger Megyei Jogú Város Közgyűlése a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) **431/2018. (XI. 29.) Közgyűlési Határozatával** elfogadta.

III. A Helyi Esélyegyenlőségi Program a 2020. évvel bezárólag felülvizsgálatra került, amelyet Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése nevében eljárva Eger Megyei Jogú Város Polgármestere a 300/2021. (VI.11) határozatával elfogadott.

Esélyegyenlőségi Fórum tagjai

Mélyszegénységben élők

Béke telep Rehabilitációjáért Egyesület
Cukorbeteg Egri Egyesülete,
Caritas Hungarica Eger Alapítvány
Egri Szociális Szolgáltató Intézmény,
Egri Családsegítő Alapítvány,
Egri Barátnők a Jövőért Egyesület,
Érted Agria Alapítvány,
Ételt Az Életért Alapítvány,
Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egri Csoport,
Magyar Vöröskereszt Eger Területi Szervezete,
Szegényeket Támogató Alap Egri Alapítványa,
Szalai Környezetvédő és Ifjúsági egyesület
Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatóság

NŐK

Baba-Mama Szabadidő és Életmód Alapítvány
Ben Autista és Autisztikus Gyermekekért Egyesület
Bartakovics Béla Kulturális Szövetség,
Civil Érték Közhasznú Egyesület,
Egri Szociális Szolgáltató Intézmény
Dobó Katica Nyugdíjas Szervezet
Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatóság
Eger Város Védőnői a Családokért Alapítvány,
Egri Családsegítő Alapítvány
Egri Norma Alapítvány
Egri Nyitott Tanulási Központ
Egri Jóga Klub,
Egrimami Egyesület
Egri Nők a Városért
Egri Egészség- és Környezetvédő Egyesület
Egri Folt-Tündérek
Egri Családsegítő Alapítvány
Egri Barátnők a Jövőért Egyesület,
Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
Heves Megyei Kormányhivatal,
Heves Megyei Természetbarát Szövetség,
Kertbarát Kör Egyesület Eger
Közelbaba Egyesület
Lamenda Kft,
„Nő az Erő” Közhasznú Egyesület
Mindennapok Női Szemmel Egyesület
Szalai Környezetvédő és Ifjúsági Egyesület
Teadélután az Egészséges Társadalomért Egyesület,
Új Akropolisz Kulturális Közhasznú Egyesület

Gyerekek

Aranykapu Alapítvány
Balassi Bálint Általános Iskola Alapítványa
Alapítvány a Hunyadi Mátyás Általános Iskoláért
Civil Ház,
Cukorbeteg Egre Egyesülete,
Egri Családsegítő Alapítvány,
Eger Város Védőnői a Családokért Alapítvány,
Forrás Alapítvány Eger
Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatóság
Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda
Neon Ifjúsági és Kulturális Egyesület
Új Nemzedék Kontaktpont Iroda
Kemény Ferenc Általános Iskoláért Alapítvány
Szalai Környezetvédő és Ifjúsági Egyesület
Szivárvány Kulturális Alapítvány
Pásztoryölgyi Iskoláért Alapítvány
Tehetséges Gyermekekért Alapítvány,
Többgyermekes Családok Egri Egyesülete,
Új Nemzedék Kontaktpont Iroda

Idősek

Derűs Alkony Nyugdíjas Klub Egyesület
Dobó Katica Nyugdíjas,
Egri Szociális Otthonért Alapítvány
Egri Szociális Szolgáltató Intézmény,
Ezüstidő Alapítvány,
Felnémeti Nyugdíjas Egyesület
Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatóság

Fogyatékkal élők

Aranykapu Alapítvány,
Biosziget Rehabilitációs Alapítvány
Ben Autista és Autisztikus Gyermekekért Egyesület
Cukorbeteg Egre Egyesülete
Egri Autista Alapítvány
Egri Szociális Szolgáltató Intézmény
ÉFOÉSZ Heves Megyei Közhasznú Egyesülete
Forrás - Fogyatékkal Élő Fiatalok Alapítványa Eger,
Heves Megyei Hallássérültek Egyesülete
Halmozottan Sérültek Heves Megyei Szülők Szövetsége
Mlinkó István Alapítvány a Siket Gyermekekért
Kis Balázs Alapítvány
Magyar Speciális Művészeti Műhely Egyesület
Mondjunk Mancsot terápiás Segítőkutya Közhasznú Egyesület
Mozgássérültek Heves Megyei Egyesülete

Mozgásban a Mozgássérültek Közhasznú Alapítvány
Paraaqua Alapítvány
Segít a Város Alapítvány
Siketek és Nagyothallók Megyei és Városi Szervezete
Vakok és Gyengénlátók Heves Megyei Egyesülete
Vakok és Gyengénlátók Integráló SE